

USVA

ZINE 1/2010

IUSTITIA TO VIR

Pääkirjoitus

<i>Juha-Pekka Koskinen: Kaidalle polulle</i>	5
<i>Harri Erkki: Terrori-isku</i>	10
<i>Timo Surkka: Lihan kaava</i>	15
<i>Jarmo Karonen: Amias Lembeckin antinomia</i>	32
<i>J.K.Miettinen: Niin kaunis</i>	46
<i>Markus Koskimies: Suojelusenkeli</i>	48
<i>Taina Teerialho: Albiinon aika</i>	52

Yhteystiedot / Vastaava toimittaja:

Anne Leinonen / usvazine@gmail.com

Kiisterintie 146, 50670 Otava

Usva julkaisee spekulatiivista fiktiota, artikkeleita, valokuvia sekä grafiikkaa. Ota yhteyttä, niin saat tarkemmat tiedot, missä formaatissa aineisto kannattaa toimittaa.

Kansikuva: Tom_u / Dreamstime.com

Vieraileva päätoimittaja: Petri Salin

Graafinen ulkoasu: Eija Lappalainen

Taitto: Anne Leinonen

Kuvitus ja grafiikka: Alexey Baskakov, Flavia Cabral, Fotogotrek, Eric Isselée, Markus Koskimies, Vladislav Ociacia, Aaron Rutten, Spectral-design

Valokuvat: Aniram, Dan Talson

Kirjoittajat: Harri Erkki, Juha-Pekka Koskinen, Markus Koskimies, Timo Surkka, Taina Teerialho

Hallintoneuvosto: Petri Salin, Petri Laine, Helena Numminen, Raija Komppa-Rannaste, Datapeltojen pehtoori, Anne Huotarinen, Eija Laitinen, Markku Lappalainen, Ulla Huopaniemi-Sirén, Liisa Rantalaaho, Sari Peltoniemi, Irma Hirsjärvi

Tekstien ja kuvien copyright on tekijöillä.

Lehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa osoitteessa

<http://www.usvazine.net>

Usva 1/2010 julkaisupäivä: 16.3.2010

2/2010 ilmestyy huhtikuussa 2010.

Sisällys

Tämän numeron novelleissa kirjoittajat pohtivat tulevaisuutta ja tulevaisuuden rikoksia ilahduttavan monelta kantilta ja yllättävin tuloksin. Jarmo Karosen science fictionia ja murhamysteeriä raikkaasti yhdistelevässä Amias Lembeckin antinomiassa kosketellaan niin kloonausta kuin aikamatkailuakin. Tässä elegantissa, älyllisesti kutkuttavassa, ihastuttavan elliptisessä, tiedettä, uskontoa ja filosofiaa yhdistelevässä novellissa esitetään paljon kysymyksiä, mutta annetaan vähän vastauksia: paradoksia parhaimmillaan. Timo Surkan hätkähdyttävässä Frankensteinmuunnelmassa Lihan kaava pohditaan kuka onkaan lopulta syyllinen? Ja mihin? Ei suositella heikkohermoisille. Kuten ei myöskään aina korrektin J.K. Miettisen novellia Niin kaunis, joka lienee Miettisen käsitys rakkaustarinasta.

Harri Erkin Terrori-isku tarjoaa virkistävän pätkinän purtavaksi. Mitä tapahtuukaan yhteiskunnalle ja ihmiskunnan koko

historialle, jos avaruusmatkailu voidaan suorittaa madonreikiä hyväksi käyttäen ja ihmiskunnan koko aika-avaruudellinen jatkumo romahtaa omaan mahdottomuuteensa? Entä onko terrorismi koskaan oikeutettua? Tai fiksum? Sekä J-P Koskinen (Kaidalle polulle) että tässä lehdessä ensimmäisen novellinsa julkaiseva Markus Koskimies (Suojelusenkeli) tarkastelevat tiukasti kansalaisiaan kontrolloivaa yhteiskuntaa, eikä tulos ole kovin kaunis. Valitettavasti se ei ole kovin kaukaa haetun tuntuinenkaan. Kuinka pitkälle olemme kansalaisina valmiita antamaan periksi viranomaisten pakkovallalle? Kysytäänkö meiltä edes? Taina Teerialhon Albiinon aika käsittelee epämiellyttävän ajankohtaista aihetta: äärimmäistä ympäristörikosta. Ilman vettä emme pärjää – mitä jos vedelle joku päivä sattuu jotain? Mitä me sitten teemme?

Seitsemän näkökulmaa tulevaisuuden rikokseen, seitsemän taidokkaasti sommiteltua tulevaisuuskuva: seitsemän pelottavaa, huolestuttavaa, ajatuksia herättävää novellia. Seitsemän rikosta. Seitsemän kohtaloa.

PÄÄKIRJOITUS

Yhteiskunta muuttuu, niin rikoksetkin. Tänään sallittu on huomenna kielletty. Ylihuomisesta ei vielä kannata esittää arvailuja. Mutta ei pidätellä henkeä.

Rikosten määrittely on aina pitkälle politiikkaa. Kellopeli Appelsiinissa on herkullisen kuvaava kohta, jossa sisäministeri ilmaisee huolensa siitä, että vankiloita on tyhjennettävä jotta saadaan tilaa oikeille rikollisille eli toisinajattelijoille.

Tulevaisuus tuo aina muuassaan uusia rikoksia ja uusia menetelmiä. Motiivit ovat yleensä ne samat vanhat. Tietyt asiat eivät ikinä vanhene.

Mitä ovat huomispäivän rikokset? Ajatusrikoksia? Kuluttajarikoksia? Geenirikoksia? Hiilijalanjälkirikoksia?

Mitä kontrolloidummaksi yhteiskunta menee, sitä kapeammaksi jää kansalaisen vapaus ja siten elintila. Jo nyt olemme kaikki kaupungilla liikkuessamme vähintäänkin epäiltyjä, satojen valvontakameroiden jatkuvan kontrollin alaisia. Mikä mies, millä asialla? Kuinka moneen tietokantaan jää merkintä jokapäiväisistä ostoksistamme, kirjastolainoistamme, puheluistamme, kuinka moneen tietokantaan jää merkintä liikkumisestamme? Kuinka monta kuvaa piilossa lymyävä mutta alati läsnäoleva valvontakamera päivittäin napsii talteen kasvoistamme? Kuinka monelle kovalevylle kaikki tämä tallentuu? Kenellä on pääsy tiedostoihin? Mutta eihän syyttömän ja viattoman tarvitse olla huolissaan, eihän? Eihän kukaan väärinkäyttäisi teknologian suomina mahdollisuuksia? Eihän?

Ei tietenkään.

Mitä kapeampi kansalaisen liikkumavara, mitä enemmän kiellettyjä asioita, sitä enemmän rikoksia. Se lienee väistämätöntä – ja loogista.

Teknologian kehittyminen ei ole viranomaiselle pelkkä siunaus, vaan tuottaa niin lainsäätäjille kuin lainvalvojillekin jatkuvia ja vakavia ongelmia. Ei tarvitse kuin ajatella missä pulassa ovat viisaat päättäjämme jo nyt tekijänoikeuksien kanssa, kun digitaalinen aikakausi

äkisti ja täysin arvaamatta hyökkäsi pusvista ja yllätti heidät housut kintuissa.

Miten mahtaisi käydä, jos joku nyt keksisi aikakoneen? Tai kykenisi kloonaamaan ihmisiä tai valmistamaan synteettisiä ihmisenkaltaisia olentoja? Entä mikä olisi robottien juriidinen asema? Entäpä jos robotit olisivat tietoisia, älyllisiä olentoja? Suotaisiinko niille ihmisoikeudet?

Tällaisen pohdiskelu ei tunnu kovinkaan relevantilta maassa jonka pääministeri, saatuaan kiistattomia todisteita paatuneesta ja jatketusta eläinräkkäyksestä, on tyypilliseen tapaan huolissaan ainoastaan siitä, mitä lakeja, säädöksiä ja pykäläiä todisteiden hankkimisessa mahdettiin rikkoa.

Tämän numeron novelleissa kirjoittajat pohtivat tulevaisuutta ja tulevaisuuden rikoksia ilahduttavan monelta kantilta ja yllättävin tuloksin. Jarmo Karosen science fictionia ja murhamysteeriä raikkaasti yhdistelevässä Amias Lembeckin antinomiassa kosketellaan niin kloonausta kuin aikamatkailuakin. Tässä elegantissa, älyllisesti kutkuttavassa, ihastuttavan elliptisessä, tiedettä, uskontoa ja filosofiaa yhdistelevässä novellissa esitetään paljon kysymyksiä, mutta annetaan vähän vastauksia: paradoksia parhaimmillaan. Timo Surkan hätkähdyttävässä Frankenstein-muunnelmassa Lihan kaava pohditaan kuka onkaan lopulta syyllinen? Ja mihin? Ei suositella heikkohermoisille. Kuten ei myöskään aina korrektin J.K. Miettisen novellia Niin kaunis, joka lienee Miettisen käsitys rakkaustarinasta.

Harri Erkin Terrori-isku tarjoaa virkistävän pätkinän purtavaksi. Mitä tapahtuukaan yhteiskunnalle ja ihmiskunnan koko historialle, jos avaruusmatkailu voidaan suorittaa madonreikiä hyväksi käyttäen ja ihmiskunnan koko aika-avaruudellinen jatkumo romahtaa omaan mahdottomuuteensa? Entä onko terrorismi koskaan oikeutettua? Tai fiksuja? Sekä J-P Koskinen (Kaidalle polulle) että tässä lehdessä ensimmäisen novellinsa julkaiseva Markus Koskimies (Suojelusenkeli) tarkastelevat tiukasti kansalaisiaan

kontrolloivaa yhteiskuntaa, eikä tulos ole kovin kaunis. Valitettavasti se ei ole kovin kaukaa haetun tuntuinenkaan. Kuinka pitkälle olemme kansalaisina valmiita antamaan periksi viranomaisten pakkovallalle? Kysytäänkö meiltä edes? Taina Teerialhon Albiinon aika käsittelee epämiellyttävän ajankohtaista aihetta: äärimmäistä ympäristör rikosta. Ilman vettä emme pärjää – mitä jos vedelle joku päivä sattuu jotain? Mitä me sitten teemme?

Seitsemän näkökulmaa tulevaisuuden rikokseen, seitsemän taidokkaasti sommiteltua tulevaisuuskuvausta: seitsemän pelottavaa, huolestuttavaa, ajatuksia

herättävää novellia. Seitsemän rikosta. Seitsemän kohtaloa.

Mikäli tästä rikollisesta rautaisannoksesta ei vielä tule maha täyteen, niin suosittelemme arvon lukijalle lisämyrkyksi kovaksi keitettyihin rikosnovelleihin erikoistuneen Isku-lehden uusinta, juuri ilmestynyttä science fiction-numeroa.

Lue ennen kuin lukemisesta tehdän rikos!

*Petri Salin
vierailleva päätoimittaja*

USVAN LYHYTNOVELLIKILPAILU 2010

Viisi tuomaria, viisi voittajaa, viisi erilaista näkökulmaa

Verkkolehti Usva julkistaa kaikille avoimen kirjoituskilpailun. Kilpailussa etsitään lyhytnovelleja, jotka voivat edustaa lajityypiltään koko fantastista kirjoa science fictionista fantasiaan, kauhuun, maagiseen realismiin tai vaikka uskummaan, tarinoihin joissa arki nitkahtaa reaalityodellisuudesta outoihin spekulatiivisiin maailmoihin. Teema on vapaa. Tekstejä arvioidaan niiden kaunokirjallisen annin perusteella, ei lajityypin tai spekulatiivisuuden määrän.

Kilpailutekstien tulee olla alkuperäisiä ja ennen julkaisemattomia. Novellien maksimipituus on 1700 sanaa (noin viisi liuskaa tekstiä fontilla Times New Roman, rivivälillä 1,5). Etsimme novelleja, emme muutaman virkkeen mittaisia proosarunoja tai raapaleita.

Sama kirjoittaja voi osallistua useammalla novellilla. Kilpailun tuomareina toimivat tutkija **Irma Hirsjärvi**, kirjailija **Sari Peltoniemi**, kirjailija **Tiina Raevaara**, professori **Liisa Rantalaiho** ja kirjailija **Petri Salin**. Kukin tuomari valitsee kilpailutekstien joukosta oman suosikkinsa ja perustelee valintansa. Voittajat saavat palkinnoksi 100 euroa kukin ja lisäksi tuomaristo voi harkintansa mukaan jakaa

muuta palkintoja. Tulokset julkistetaan Finncon 2010 -tapahtumassa Jyväskylässä. Voittajatekstit julkaistaan verkkolehden teemanumerossa vuoden 2010 aikana. Kirjoitusaikaa on 31.3.2010 klo 24:ään saakka. Tekstit lähetetään sähköpostitse rtf-liitetiedostona osoitteeseen usvakilpailu@gmail.com. Kilpailun sihteerinä toimii Eve Leinonen.

Pyydämme toimimaan sähköpostin kanssa seuraavasti:

- Otsikoi viesti novellin nimellä
- Nimeä liitetiedosto novellin nimellä
- Älä merkitse novelliin oikeaa nimeäsi.

Sähköpostiosoite toimii kirjoittajan yhteystietona.

Jos sähköpostitse lähettäminen on mahdotonta, tekstit voi myös lähettää kirjepostitse, jolloin ne varustetaan nimimerkillä (erilliseen kuoreen) ja lähetetään osoitteeseen Anne Leinonen, Kiisterintie 146, 50670 Otava. Kuoreen tunnus "Usva". (postileima 31.3.2010 otetaan mukaan kisaan).

Kilpailu on saanut avustusta Alfred Kordelinin säätiöltä.

Lisätietoja: Anne Leinonen, GSM 044 2157571, usvazine@gmail.com

(kilpailuja koskevat tiedustelut kannattaa lähettää tähän osoitteeseen)

KAIDALLE POLULLE

Juha-Pekka Koskinen

Kun oveen koputettiin, Risto aavisti mistä olisi kyse. Vaikka kaikki oli kaksi päivää aikaisemmin tapahtunut hyvin nopeasti ja hän oli kyennyt painamaan asian mielensä pohjalle, muisto ponnahti pintaan kuin mätänemiskaasun turvottama ruumis. Nopea välähdys varjojen seassa, se se oli. Silmänräpäyksessä hänen kasvonsa muuttuivat kuumiksi ja kädet hikisiksi. Hän tiesi olevansa syyllisen näköinen raplatessaan lukon auki ja tuo epämiellyttävä tunne sai hänet entistä vaivaantuneemmaksi.

Risto raotti ovea varovasti. Hän näki omien kasvojensa heijastuksen toisen miehen kypärän visiiristä. Ovi riuhtaistiin auki. Kaksi virkapukuista poliisia marssi sisään ja työnsi hänet takaisin olohuoneeseen. Tai paremminkin se oli hänen olo- ja makuuhuoneensa keittiöllä terästettynä.

– 180876A245N?

Ääni oli matala ja tarpeettoman kova. Virkamiesten identiteettiä suojaavan varustelulain hyväksymisen jälkeen kaikki poliisit olivat menettäneet omat kasvonsa ja äänensä. Kypärän visiirin heijastus ja mikrofonin kautta suodattava murahtelu herätti enemmän pelkoa kuin kunnioitusta.

– Minä olen. Mutta...Ai!!!

Hän näki sinisen välähdyksen ennen kuin tunsi piston kyynärtaipeessaan. Sähköisku tuntui valtimoissa tykyttävänä jomotuksena vielä seuraavanakin päivänä.

– Ei mitään muttia. Risto Olavi Sauli Virta-Oinonen. Kaupungin järjestyssäännön ja valtion sosiaalilain...

Sanat tärisyttivät pöydälle unohtunutta juomalasia ja hiukan löysäksi käynyttä tv-tason lasiovea. Poliisi luetteli lakipykälää ja Risto tuijotti polvet vavisten lattiaa. Hän oli ymmärtänyt kohdanneensa säännöllistä toimeentuloa vailla olevan yksilön? Kyllä. Hän oli antanut tälle rahaa? Ei rahaa vaan rahan. Yhden kaksikymm... Sähköisku. Älkää saivarrelko. Annoitte rahaa? Kyllä. Olette tietoinen edellä luetelluista lakipykälästä ja ymmärrätte niiden sisällön? Kyllä.

Molemmat poliisit nyökkäsivät. Virallinen osuus oli hoidettu eikä heitä voinut enää syyttää kansalaisen harhauttamisesta tai tiedottamatta jättämisestä.

Risto muisti naurettavan valistusfilmin, jota hänelle oli näytetty koulussa. Siinä sininen jänis antoi kerjäläiselle rahaa. Kerjäläinen, punainen hiiri tai paremminkin rotta, oli iloinen ja kulki naureskellen työllistämistoimiston oven ohitse. Hillerit, kärpät ja karhut pesivät vessoja ja lakaisivat katuja tomerasti, mutta rotta vain tanssahteli kadunkulmaan kerjäämään. Sitten sininen jänis jäi auton alle eikä kukaan antanut rotalle almuja. Se kuihtui ja kuoli, muuttui ällöttäväksi luurangoksi.

Toinen poliiseista tarrasi hänen kurkkuunsa. Hansikas tuntui kylmältä ja kovalta.

– Almujen antaminen on tyhmää, eikö?

Risto yritti nyökätä mutta ei saanut päätään liikkumaan. Poliisit tuijottivat häntä tai tosiaan tai ties mitä. Huoneen nurkkiin alkoi kerääntyä pimeyttä. Juuri kun Risto oli pyörtymässä, ote hellitti. Hän lysähti lattialle ja haukkoi pölynmakuista ilmaa.

– Selviät tästä nyt huomautuksella. Jokaiselle pitää antaa toinen mahdollisuus. Mutta muista, että sääli on sairaus, joka syö ihmistä sisältäpäin. Jos tämä vielä toistuu, joudumme palaamaan asiaan.

Lattia tömisi. Ovi kolahti. Verisuoniin istutettu kipu tykytti samaan tahtiin sydämen kanssa. Risto nousi istumaan. Huone asettui hiljalleen paikoilleen ja pimeys väistyi.

Seuraavana yönä Risto ei saanut unta. Hän makasi silmät auki ja hieroi särkeviä käsivarsiaan. Huomautus. Se kuulosti harmittomalta mutta hän tiesi, mihin se saattoi johtaa. Säälinhallinnan koulutusohjelmasta liikkui ikäviä huhuja. Kurssilta palasi takaisin aina vähemmän ihmisiä kuin sinne meni.

– Täällä oppii ainakin kestämään kipua.

Niin Liisa oli hänelle kirjoittanut siinä ainoassa kirjeessä, jonka hän oli onnistunut lähettämään

koulutuskeskuksesta. Tai eihän sitä kirjekyyhkyn tuomaa rutistunutta, ruskehtavaa lappua voinut sanoa edes kirjeeksi. Risto oli vastauksessaan kehottanut häntä kestämään kaiken. Kirjekyyhky ei koskaan palannut takaisin, ei sen puoleen Liisakaan.

Sähköiskun aiheuttama jomotus tuntui yhä valtimoissa. Poliisin metallihanskan kylmyys viipyi iholla vaikka hän oli kietonut kaulaansa lämpimän huivin. Risto nielaisi pari kertaa. Kyyneleet kihosivat hänen silmiinsä. Hän nousi istumaan ja pujotti tohvelit jalkoihinsa.

Risto saattoi kestää melkein mitä tahansa paitsi kipua. Hän oli nähnyt poliisien antavan myymälävarkaille ja rähinöitsijöille paljon kovempia sähköiskuja mutta nämä näyttivät toipuvan niistä hetkessä. Hän taas, niin, hän kesti aivan mitä tahansa paremmin kuin kipua. Kipu takertui häneen kuin savunhaju hiuksiin. Kipu rakasti häntä mutta rakkaus ei ollut molemminpuolista.

Turta kuunvalo sai portaikon näyttämään läpikuultavalta. Kun Risto hiipi tohveleissaan portaita ylös, hän pelkäsi jalkansa luiskahtavan betonin läpi. Vatsaa kihelmöi. Hän ajatteli, että se oli jumiin jäänyttä

sähköä. Katolle johtavan oven lukko oli rikki, samoin liikettä tarkkaileva kamera. Joku oli sokeuttanut sen edellisellä viikolla mustalla maalilla eikä kukaan ollut vaivautunut puhdistamaan sitä.

Kyyhkysten kujerrus sai hänet unohtamaan kivun. Hän pujahti lakan matalan katon alle ja katseli kanaverkon takana olevia ruskealaikkuisia lintuja. Kuunvalo teki ne levottomiksi. Kyyhkyst olivat kuuluneet Liisalle. Risto kaivoi siemenpussin aamutakin taskusta. Hän ei voinut antaa lintujen nääntyä nälkään.

Kuu vaelsi tumman taivaan poikki ja kyyhkysten kujerrus vaikeni. Risto istui mattojenpuistelutelineellä ja katseli pimennettyä kaupunkia. Ilma oli miellyttävän lämmin. Hän ei voinut käsittää, miksi ihmiset olivat joskus pelänneet ilmaston lämpenemistä. Se oli lopulta ollut muutoksista lempein.

Hän tiesi sen tuskastuttavan hyvin. Oli oikeastaan ollut ihme, että hän oli kyennyt välttämään poliisien väliintuloa näinkin kauan. Hän oli elänyt vaarallista elämää. Pieniä rahallisia avustuksia siellä, avattuja ovia täällä. Riski jäädä kiinni oli kasvanut koko ajan. Ehkä häntä oli tarkkailtu jo pitkään, mistä hän olisi sitä voinut tietää.

Yöperhonen laskeutui hänen polvelleen. Sen siivissä ja takaruumiissa oli valkeita pilkkuja. Kun se levitti siipensä, kuvio muistutti hymyilevää naamaa. Risto pyyhkäisi yökkösen pois polveltaan. Se putosi katolle ja jäi sukimaan siipiään.

Kipu oli hänelle liikaa. Hän ei halunnut sitä enää yhtään enempää. Tohveli nousi kuin itsestään. Hän tunsu perhosen sätkivän tohvelin pohjan alla, sitten kuului iljettävä rusahdus. Kun hän nosti jalkaansa, ohut limavana kiilteli kuunvalossa.

Portaat tuntuivat kylmiltä Riston paljaan jalan alla. Likaantuneet tohvelit hän oli heittänyt katolta alas. Oksennuksen maku poltteli yhä kieltä. Hän oli varma, ettei saisi enää unta. Mutta kun hän aamulla heräsi, aurinko oli jo korkealla.

Risto kulki rantakatua pitkin vanhaa linnaa kohti. Alueella olevat käsityöliikkeet olivat juuri sulkemassa oviaan. Väkeä ei ollut liikkeellä paljoa, ainoastaan muutamia iltavuorosta palaavia säilyketehtaan työntekijöitä ja satunnaisia ikkunaostoksia tekeviä pariskuntia. Ja tietysti kerjäläinen.

Mies istui tahraisella matolla selkä vanhaa punatiilistä muuria vasten. Ikivanhojen tammien varjot lepattivat miehen ympärillä. Nenäliinoilla vuorattu peltirasia oli tyhjä, mutta niin se oli aina. Mies oli tarpeeksi ovela ottaakseen jokaisen lantin talteen heti.

Risto lähestyi miestä pitkin, epätasaisin askelin. Hän tunsu taskussa olevan kätensä muuttuvan kuumaksi ja turpeaksi. Kerjäläinen valmistautui lähtöön. Hän oli lopettanut apaattisen huojumisen ja venytteli jalkojaan. Heidän katseensa kohtasivat. Tuntemisen himmeä kipinä vilahti miehen vaaleissa silmissä.

Käsi takertui taskunsuuhun ja Risto joutui riuhtomaan sen vapaaksi. Kaikki se huolettomuus, jonka hän oli ennalta kuvitellut sisältyvän tähän hetkeen, haihtui pois. Tasku risahti, käsi liikahti vihaisesti, peltirasia kolahti ja liikahti kiven painosta kohti kerjäläistä. Mies vilkaisi uudestaan Ristoa. Katse oli pettynyt, vihainen, syyttävä, kaikkea sitä sekaisin. Risto tunsu piston kyljessään eikä tunne helpottanut ennen kuin hän oli livahtanut muurin kulman taakse näkymättömiin.

Hän kiersi pitkän lenkin ennen kuin kääntyi takaisin kotiin. Yhä uudestaan hän näki mielessään kiven lennähtävän peltirasiaan, kuuli kolahduksen ja tunsu kerjäläisen polttavan katseen iholla. Juuri niin, katse poltti, katse tuotti hänelle suorastaan kipua vaikka hän tunki suunsa täyteen suklaata ja yritti siten palkita itsensä. Hengitys ei ottanut tasaantuakseen, ei vaikka hän käveli hyvin hitaasti.

Risto ajatteli yökköstä, jonka hän oli liiskannut. Perhonen olisi voinut katsoa häntä syyttävästi, sillä hän oli ottanut siltä pois jotakin sen omaa. Hän oli tappanut perhosen, mitä sitä kiertelemään. Mutta kerjäläinen, kerjäläiseltä hän ei ollut ottanut yhtään mitään. Kerjäläisellä ei ollut oikeutta olla hänelle vihainen. Oliko hänen velvollisuutensa muka antaa tälle jotakin? Ei kukaan antanut hänellekään mitään. Mitä enemmän hän asiaa ajatteli, sitä enemmän hän alkoi suuttua. Hän oli monta kertaa vaarantanut terveytensä antamalla miehelle rahaa. Ja nyt, kun hän halusi säästää itsensä kivulta, mies paheksui häntä. Mutta niin hän itsekin olisi tehnyt, jos joku oli heittänyt hänelle kiven.

Hän söi viimeiset, pehmeäksi muuttuneet suklaanpalat. Kivi, suklaa, kivi, suklaa. Hän hoki sanaparia mielessään vielä kotiovellakin. Kaikki saatavissa oleva suklaa oli nyt säästettävä oikeisiin hetkiin. Hän ei keksinyt mitään parempaakaan, sen oli toimittava.

Jos joku ulkopuolinen olisi nähnyt, mitä Risto teki, hän olisi pitänyt tätä hulluna. Asunto oli siisti mutta siitä huolimatta sieltä saattoi löytää pieniä, harmittomia ötököitä. Kärpäsiä ja hontelojalkaisia hyttysiä oli helppo hankkia; riitti kun piti ikkunan auki koko ajan, öin ja päivin. Huonekalujen alla asuvat hämähäkit saivat toistaiseksi olla rauhassa, sillä Risto kammosi niitä. Kylpyhuoneessa silloin tällöin vilistävät sokeritoukat olivat liian ällöttäviä.

Kärpäset sopivat tarkoitukseen oikein hyvin. Ennen hän oli vanginnut ne tulitikkuaskeihin ja päästänyt ulos. Mutta nyt, nyt hänen piti kovettaa mielensä.

Pari ensimmäistä kärpästä pääsi askista ulos vahingoittumatta. Siinä vaiheessa, kun kärpäsen pää oli raotetun askin reunan välissä, hänen sormensa kieläytyivät rusentamasta askia kiinni ja kärpänen

pääsi karkuun. Sydän kylmänä Risto otti neulan ja pisti itseään sormeen. Kipu iski sormenpäätä olkavarteen asti ja kyyneleet kihosivat hänen silmiinsä. Punainen verihelmi kasvoi ja hajosi sormen uurteisiin. Vasta kolmannella kerralla kivun pelko pakotti hänet rusentamaan karpäsen pään askin pahvileukojen väliin. Kahdeksan suklaapalaa hukutti kuvotuksen tunteen alleen.

Neljän viikon kuluttua hänelle riitti yksi suklaapala.

Liisan asunto oli samassa porraskäytävässä ylimmässä kerroksessa. Silloin tällöin Risto oli käynyt koputtamassa hänen oveensa. Kukaan ei tullut avaamaan. Liisa ei ollut tullut takaisin eikä kukaan ollut muuttanut hänen tilalleen. Kuuden kuukauden aikana kuolleiden asunnot jaettiin yleensä pois, mutta olihan laki saattanut muuttua. Lakien viidakko oli liian monimutkainen Ristolle. Hän tiesi, että kerjääminen oli laillista ja periaatteessa almujen antaminenkin, mitä se ei kuitenkaan ollut. Laki ja moraalit olivat sekoittuneet niin, ettei mistään voinut olla enää varma.

Risto olisi voinut yrittää saada kaiken selville antamalla kerjäläiselle rahaa. Hänet olisi lähetetty samaan koulutukseen kuin Liisakin. Mutta hän ei tiennyt, oliko koulutuskeskuksia useita, oliko paikoissa jokin hierarkia tai jatkokoulutusosastoja. Mikään ei ollut varmaa paitsi se, että hän olisi joutunut kestäämään kipua. Pelkkä ajatus siitä, että hän joutuisi kärsimään täysin turhaan, sai mahan sekaisin. Todennäköisyys nähdä Liisa olisi varmasti parempi mutta toisessa vaakakupissa oli liikaa kivuliasta painoa.

Oli parempi ajatella, että kaikki oli ollut vain unta. Unessa he olivat yhä yhdessä. Muistot ja unet sekoittuivat toisiinsa niin, ettei Risto oikeastaan enää jaksanut miettiä, mikä oli ollut totta. Muistot tulivat uniin ja joskus hän huomasi valveilla olleessaan muistelevansa haikeana tapausta, joka olikin ollut vain unta. Onneksi unien näkemistä rajat vielä keksitty.

Ilma oli viilennyt jonkin verran talven myötä. Folioon kääritty suklaa pysyi taskussa kovana. Kivi, suklaa, muutama taskuun unohtunut kolikko. Risto käveli pitkin askelin lehdettömien puiden muodostamalla kujalla. Hänestä tuntui koko ajan siltä, kuin joku olisi tarkkaillut häntä. Tai rehellisesti sanoen, niin hänestä oli tuntunut siitä lähtien kun poliisit olivat käyneet hänen luonaan.

Kerjäläinen istui muurin katveessa kuten aina. Ruskea pipo, paksu, likainen takki. Nenäliinoilla äänettömäksi vuorattu peltirasia. Risto antoi katseensa liukua kuivuneiden lehtien kyllästämän mukulakivetyksen yli peltirasiaan. Kivi, suklaa, kivi, suklaa. Harjoitus tekee mestarin. Hansikkaan verhoaman käsi tuntui taskussa liian suurelta. Myöhemmin hänen piti miettiä hyvin tarkkaan, mitä oli tapahtunut. Kaikki kävi niin nopeasti.

Hän tempaisi kiven taskustaan ja heitti sen peltirasiaa kohti. Kuului raskas kolahdus ja pieni kilahdus. Hän jatkoi pysähtymättä kerjäläisen ohi kapealle kujalle, riuhtoi suklaan esiin ja tunki kolme palaa kerralla suuhunsa. Kipu sävähti hänen kasvojensa poikki leuasta otsaan. Hän kuuli nenänsä murtuvan, veri sekoittui suklaaseen ja tahmea möykky valui alas hänen kurkustaan.

– Toinen ja varmasti viimeinen varoitus!

Tumman kypärän visiiristä heijastuivat veriset, ällistyneet kasvot. Kalpeat posket, suklaan tuhrimat, haljenneet huulet, suuret silmät. Pamppu nousi uudestaan ja Risto ehti juuri nostaa suklaata täynnä olevan kouransa suun eteen kun isku osui. Rystyset rusahtivat, hampaisiin sattui mutta ne eivät katkenneet. Lisää suklaata ja verta. Poliisi heristi pamppuaan kuin valtavaa etusormea ja meni matkoihinsa. Risto lyyhistyi muurin juureen ja nojasi päänsä vasten rosoisia tiiliä.

Kun hän hamusi käteensä loput suklaat, hän tajusi heittäneensä vahingossa kiven mukana toisen taskuun unohtuneista kolikoista. Vaikka hyytyvä veri valui hänen kurkkuunsa, hän purskahti nauruun. Hänellä oli hyvä ja lämmin olo.

Ehkä se oli veri, ehkä se oli suklaa, ehkä se oli molemmat yhdessä. Ehkä se oli kivun pelko. Mutta kuitenkin, hän oli oppinut nauttimaan säälimättömyydestä. Nyt hän saattoi repiä karpäsiltä siivet ja asettaa ne juoksemaan kuuman keittolevyn päälle. Kärpäset, jotka eivät tajunneet muuttuneensa lentokyyttömiksi, tuhlasivat kallisarvoiset sekunnit turhaan siiventyngien räpistelyyn. Siinä ajassa niiden jalat paloivat, ne kellistyivät punahehkuiselle levyllä ja käristyivät pahanhajuisiksi tuhkakksi. Haju sai Riston ajattelemaan suklaata.

Eikä se lopulta ollut lainkaan vaikeaa. Ensimmäisen askeleen jälkeen toinen oli aina helpompi. Hän muisti kerjäläisen linnan muurien juurella. Puinen pöydänjalka ei tietenkään ollut poliisin pampun veroinen mutta kun siihen jätti ruuvit paikoilleen, se menetteli. Kaikki sujui kuin hyvin suunniteltu sinfonia. Makuja, hajuja, värejä, ääniä. Vihaa, jännitystä, mielihyvää, aavistus pelkoa, ripaus kauhua. Jälkeenpäin suklaata ja kasvoille roiskunutta verta. Lämmin, mukava olo.

Ensin hän oli ollut jotakin liian vähän, sitten sopivasti ja hyvin nopeasti jo liikaa. Oli vaikeaa saada itsensä liikkeelle mutta vielä vaikeampaa oli kerran liikkeeseen päästyään pysähtyä.

Risto katsoi pimeän kaupungin yli. Kehitystä ei voinut pysäyttää, sitä ei saanut pysäyttää. Kuu paistoi, kyyhkysot olivat hiljaa. Hän odotti. Veri oli hyytynyt hänen vaatteissaan ruskeaksi. Tahrat olisivat voineet olla suklaata.

Katolle johtava ovi aukeni. Risto vilkaisi olkansa ylitse. Pimeyttä heijastava kypärä sai poliisin näyttämään päättömältä.

– 180876A245N.

– Minä olen.

– Kaupungin väkivaltalain kolmannen pykälän...

Metallinen ääni soljui yön pimeyden sekaan kuin omituinen loitsu. Kyyhkysot eivät kujertaneet, niitä kalsea ääni ei häirinyt.

– Ymmärrättekö?

– Kyllä.

– Vaikka sääli on lailla kielletty, ei valtio kuitenkaan yllytä ketään väkivaltaan.

– Kun ottaa yhden askeleen, tekee mieli ottaa toinenkin.

Poliisi liikahti levottomasti. Risto ei ollut varma,

kykenikö tämä näkemään hänen takinliepeensä läpi. Vyön alle tungettu pöydänjalka painoi lonkkaa ikävästi.

He katsoivat toisiaan pitkään. Sitten poliisi astui askeleen taaksepäin ja käänsi päätään aivan kuin olisi kuullut jotakin. Tai ei olisi kuullut jotakin, mitä odotti kuulevansa.

Risto näki, kuinka poliisi kumartui kyyhkyslakan katon alle. Liikkeet olivat jotenkin tuttuja, turvallisuutta herättäviä, kuin muisto mukavasta unesta. Hän käveli hiljaa poliisin viereen ja tunnusteli taskujaan. Suklaata oli vielä jäljellä.

– Jumalauta.

Ääni oli tunteeton, kuin absurdi käsky. Sitten poliisi aukaisi leuan alla olevat lukot ja otti kypärän päästään. Vaaleat hiukset hulmahtivat esiin, suora nenä, arven rypistämä poski, kuivat huulet, ruskeat silmät.

– Miksi et ole ruokkinut niitä? Sinä olet antanut niiden nääntyä nälkään!

Risto hymyili. Liisan silmissä oli se sama tuikea ilme, jota hän oli aina rakastanut. Tai ei sama, ehkä hiukan tuikeampi.

– Minä olen nyt kaidalla polulla. Haluatko suklaata?

Liisa katsoi kuinka Riston käsi sukelsi takin liepeen alle, ohitti taskun, katosi, palasi takaisin tahrainen pöydänjalka mukanaan.

– Minulla on vielä paljon suklaata, Risto sanoi ja kohotti pöydänjalan korkealle päänsä yläpuolelle.

© Juha-Pekka Koskinen 2010

Juha-Pekka Koskinen on monipuolinen kirjailija, jonka tuotantoon kuuluu niin ristiretkiäikäisiä historiallisia romaaneja kuin novelliikkaakin. Uusimmat teokset ovat romaani *Punainen talvi* (Karisto 2010) ja kirjoittamisopas *Harkittu murha -kohti täydellistä rikosromaanina* (BTJ 2009).

Kirjoittajan saatesanat:

“Nykyihminen on evoluutionsa hurmassa siinä vaiheessa, että hän tekee vain sellaisia asioita, jotka hyödyttävät häntä itseään tai joista saa rahaa. Itsekkyys on yhteiskunnan kantava voima. Tämän olen ollut havaitsevinani niin usein, että uskon suuntauksen saavan pian lainvoiman. Tulevaisuus on huomisen menneisyys”

TERRORI-ISKU

Harri Erkki

Tulimme Maryminin massiiville viikko turistiruljanssin jälkeen. Näytös oli siltä erää ohi, massiivi oli piilottanut itsensä horisonttipinnan alle. Paikalla olleet risteilypurret olivat jo melkein kaikki poistuneet, Hullun Hermanin lisäksi vain Naapadamal vielä kiersi massiivia, hiljalleen laajenevalla kiertoradalla. Naapadamal oli butohiittialus, ja käytti painovoimakuilun energiaa matkapotkun saamiseen. Perinnelaivurit halveksivat butohiittilaivoja. Aidot purjehtijat eivät käytä aukkomoottoreita. Vain fuusiokoneet ovat sallittuja – ne toimivat normaaliavaruuden luonnonlakien mukaan, eivät outojen ja vaarallisten, heecheeperintönä saatujen aliavaruussysteemien avulla.

Edellinen iskumme madonreikäjärjestelmää vastaan oli onnistunut täpärästi. Gothin ja Varian madonreikä luhistui vain osittain, yhdellä pommilla. Pakomatalla jouduimme tekemään yksitoista pitkää hyppyä, kahdeksansataa vuotta. Sen kuluessa meidät unohdettiin kaikkialla, hautauduimme GeePeen tiedostoihin muinoin tehdyn iskun epäiltyinä. Santa Mariaa ei aluksena yhdistetty iskuun. Ryhmä oli ajan kuitenkin käyttänyt taustatyöhön, pakoretkemme aikana. Tuhannessa vuodessa teoria massiivista oli kehittynyt paljon. Dolmi toi uudet teoriat tullessaan, uudesta ryhmästä. Ryhmässä oli laskettu massiivin tuhoamisen todennäköiset seuraukset. Yhdeksänkymmentäyhdeksänprosenttisen varmaa oli, että jos massiivin energiatuotanto loppuisi, madonreikä romahtaisivat kaikki, peräjälkeen.

Purjealuksella matkaaminen, jos haluaa tulla perille täsmällisessä aikataulussa, on aina vaikeaa. Matka-aikaa ei koskaan pysty laskemaan tarkasti, koska hiukkastuuli vaihtelee. Santa Maria, vaikka onkin kierteishaaran nopeimpia aluksia, on toisinaan hidas; etenkin kun meillä on lastia. Ja nyt sitä oli ollut ihan liikaa. Sokolov yksinään merkitsi jo ylikuormaa, sataneljäkymmenkiloinen mies vastasi kahta ylimääräistä miehistönjäsentä. Ja hänen kommerinsa painoi viisi tonnia. Olimme tinkineet muonasta, ja jättäneet aidon lihan ottamatta.

Visnavin sipsu oli ollut lievästi sanoen harmissaan, häneltä jäi ainakin satatuhatta krediittiä saamatta, kun varastoimme alukseen vain tiivistepakkauksia, emme lainkaan tavallista muonaa. Yleensä kierteishaaran kaikki perinnelaivat lastaavat muonaksikin perinteistä tavaraa. Näön vuoksi otimme lastiin Visnavista satakunta pakastemakkaraa, vaikka se lisäksi lastin määrää. Sipsulle Dolmi selitti että olimme tilanneet Bosotilta lihasäilykkeitä, jotka Herman toisi meille Maryminin kiertoradalle. Vaikka meitä ei epäilytkään, oli parasta olla varovainen. Mikä tahansa GeePeen poliisialus, hitainkin, saisi meidät kiinni muutamassa tunnissa. Santa Maria nyt vain *on* turistilaiva, sitä ei aikanaan rakennettu ryhmämme tarpeisiin. Tietääkseni joku ryhmän edeltäjistä oli kaapannut laivan meille viisituhatta standardivuotta sitten, Gorkin pommi-iskun jälkeen.

”Häähhähää”, kiljui Hullu-Herman radiossa, kun ajoimme kiertoradalle, ”Kristo, olet hemmetin myöhässä. Ja sapuskat ovat loppumassa? Toivottavasti sinulta löytyy pari miljoonaa, muuten saat jatkaa ilman muonaa.”

Herman muistaa minut Kristona, Santa Marian kipparina. Ennen iskua olimme tehneet jo viisi oikeaa turistimatkaa Visnavista massiiville, kun olimme tutkineet tulevaa iskukohdetta.

Hullu-Herman on Maryminin näytösten vakituinen sipsu, ja hoitelee muonitusbisnestä niin Maryminilla kuin kotiplaneettansakin kiertoradalla. Bosotissa vierailijat maksavat Hermanille järkyttäviä summia ruoasta, jonka alkuperä on hämärän peitossa, ja laatu vaihtelee kuin Bosotin auringon säteily. Herman on valinnut kauppapaikkansa huolella niin, että kilpailua ei ole. Maryminin näytöksiin ei kannata lähteä kauppa-aluksella Bosotia kauempaa, ja Bosot on yksi kierteishaaran suljetuista planeetoista, peräkylä jossa ei kävisi koskaan kukaan ellei se sijaitsisi strategisesti tärkeässä paikassa, hyppypisteessä sisemmästä haarasta ulompaan. Lisäksi Bosotin kiertoradan madonreikäportti on lähimpänä massiivia, joka ylläpitää madonreikäkatunneleiden verkostoa: kaksikymmentäkuusi

tunnelia sisähaaran planeetoille, kolmetoista ulompaan haaraan. Ja yksi kohti galaksin keskustaa – tunneli, jonka kautta massiivin ylläpitämään madonreikäverkkoon saadaan sen tarvitsema mieletön energiamäärä. Kolmesataakolmekymmentäkahdeksan tunnelia yhteensä. Kaikki asutut planeetat ovat verkostossa, myös keskinäisin tunnelein. Sairasta. Ryhmän historioitsijat olivat sitä mieltä, että heecheet olivat kadonneet juuri rakentamansa madonreikäverkoston vuoksi. Madonreiät katkaisevat aikaväristymän vuoksi populaatioiden luonnollisen sukupolviketjun. Yksilöistä tulee irrallisia. Heecheet olivat lopulta kuolleet sukupuuttoon, eivät, kuten väitettiin, lähteneet muualle. Toisiin galakseihin on mille tahansa elämänmuodolle liian pitkä matka.

Kun sitten perimme heecheitten madonreikäverkoston, perimme myös kohti sukupuuttoa ajautumisen.

Ajoimme Hullu-Hermanin pölöpöttäessä radiossa Santa Marian massiivin kiekon sisemmälle kiertoradalle, ja kun rata oli vakaa, Sokolov ryhtyi asentamaan kommeriaan samaan aikaan kun minä laskin purjeet, varmuuden vuoksi. Massiivista tuskin oli odotettavissa hiukkastuulta, näytöksen jälkeen. Olimme asentaneet Sokolovin välineistä aluksen ulkopuolen kamerat ja tunnustimet etukäteen, asennustyö vei siksi vain muutaman tunnin. Sokolov oli vallannut laitteineen aluksen oleskelu-ruokasalongin, hän itse vei tilasta neljänneksen.

Dolmi ei epäillyt tätä keikkaa. Mutta hän ei siedä matkustajia, muutenkin hän pitää kaikkia galaksin matkalaisia jonkin sortin huijareina. Sokolovin edustamaa tutkijaporukkaa Dolmi pitää pahimpana, myös Sokolovia, vaikka mies onkin liittynyt ryhmään.

”Se on ylemmydentuntoista paskajengiä koko porukka”, sanoo Dolmi ja yleistää kierteishaaran kaikki tutkijat samanlaiseksi väeksi, ihan riippumatta siitä minkä alan tutkijasta on kysymys, ”Niitä ei kiinnosta mikään muu kuin oma ura, ja raha minkä ne pystyvät rahoittajilta pöllimään omaan taskuun.”

Jos Dolmi olisi voinut päättää keikasta yksin, hän olisi laatinut suoraviivaisen itsemurhaissuunnitelman.

Dolmin oma ura romahti Albrabnilla parituhatta vuotta sitten jonkinmoiseen skandaaliin. Dolmi oli ollut akatemiatutkija. Mitä hän oli tutkinut, ja mikä oli ollut skandaali, sitä en tiennyt.

Viisi vuotta sitten Ryhmä oli tuupannut Dolmin Santa Mariaan, päteväenä hyppylaskijana. Välivuosinaan Dolmi oli tehnyt pieniä iskuja siellä täällä, madonreikäasemia vastaan, liikkunut yksinään hyppykiiturilla

Viimeksi Albrabnilla käydessämme ei Akatemiaa enää ollut olemassakaan. Tuhansissa vuosissa katoaa planeetoilta paljon muutakin. Seuraavalla kerralla Albrabnilla ei kukaties enää ole juuri asutusta, planeetta on imetty kuiviin, se on niin pahasti saastunut että se on varmaan pian hylättävä.

Ryhmässä uskotaan että - jos onnistumme - Albrabn taantuu ja tervehtyy, takaisin ihmismaailmaksi.

Dolmi olisi halunnut iskeä Albrabnin asemaan. Ryhmä oli kuitenkin löytänyt Sokolovin, ja päättänyt mittavammasta iskukohteesta.

Itse keikasta Dolmi riemuitsi jo etukäteen. Massiivi, ja koko madonreikäsystemi, oli hänenkin mielestään sairas rakennelma. Kun ihminen liikkuu planeettojen välillä, sen on tapahduttava normaaliavaruudessa. Hypyt ovat vielä normaalifysiikkaa, madonreikien online sotii olemassaolon lakeja vastaan. Jo hypyt vaikuttavat ihmiseen. Lyhytkin sellainen. Kun palaat takaisin matkalta, lapsesi ovat jo vanhuksia, ystäväsi kuolleet, itse olet vanhentunut viikon. Psyhyke kestää vielä tämän, jotenkuten. Madonreikien löytäsen jälkeen ihmisestä on tullut irrallinen yksilö. Kolmen päivän loma Fanguissa merkitsee tuhannen vuoden kulumista kotona. Ja kun kaikki matkustavat, lopulta, kaiken aikaa, botit hoitavat lapset kotona – kotona jota ei enää oikeasti ole. Ihmisestä on tullut koditon konekansa. Ei perhettä, sukua, heimoa. Ei jatkuvuutta. Ei mitään kiinnekohtaa olla yhä ihminen. Ihmiskunta on kadottanut historiansa. Itselleni kävi juuri näin, kadotin perheeni, sukuni, ystäväni, tuhansien vuosien taakse, vailla paluun mahdollisuutta.

Marymin massiivista allamme näkyi alukseen sen tapahtumahorisontti. Nimitys ei ole täsmällinen, massiivi ei ole musta aukko. Se on jotakin mustan aukon ja neutronitähdän välissä, heecheitten rakentama kappale jolle ei ole löytynyt todellista selitystä tai edes kunnollista teoriaa. Tavallisesti massiivista on näkyvissä epämääräinen harmaa läikkä. Lähitähden valo heijastuu massiivin horisonttipinnasta aivan kuin se olisi hapettunutta alumiinia. Nyt pinnalla vielä, näytöksen jälkeen, kipunoi kullanuskeita pilkkuja. Puolivuosittaisen näytöksen aikana massiivi on huikea näky – värien kirjossa ihminen on näkevinään koko galaksin historian. Turistilaivoilla on usein mukana ennustajia, jotka ennustavat matkustajille, massiivin leimahduksista ja niiden heijastuksista katsojien kasvoilla.

Lähimmäksi massiivia pääsee sisemmällä kiertoradalla. Tätä rajaa ei ole päästy ylittämään koskaan – massiivi torjuu kaiken lähentymisen. Kaikkea on kokeiltu – paitsi Sokolovin kommeriapommia. Sokolov on rakentanut kommerinsa muistuttamaan tavallista viestisatelliittia. Se testattiin Visnavin radalla. GeePeen kytät eivät havainneet mitään kummallista. Tutkimuslaite, selitti Sokolov, laite jonka tarkoitus on mitata massiivista lähtevää säteilyä. Sokolov kirjattiin alukseen matkustajaksi, matkan tarkoituksena tieteellinen

tutkimus. Matkalupa massiiviin saatiin melkein pä helpommin kuin turistireissulle.

Dolmi on usein oikeassa arvioidessaan ihmisiä. Toisinaan minua silti kiukuttaa se, että hän niputtaa ihmisryhmät homogeenisiksi kokonaisuuksiksi: matkustajat ovat paskajengiä, tutkijat ylimielisiä huijareita, kauppa-alusten väki ahneita perkeleitä, planeettojen viranomaiset pilkunnussijoita. Ja miehet kaikki aina pelkkiä aivottomia sonneja, joille onneksemme riittää galaksissa kana-aivoisia naaraita, sekin Dolmin yleistys, kaikista muista naisista. Okei, ihminen on nykyisin ääri-irallinen. Mutta silti yksilö. Dolmi haluaisi vaihtaa koko ihmiskunnan. Minulle, ja muulle ryhmälle, riittää että romutamme massiivin ylläpitämän systeemin, ja palautamme ihmisen takaisin normaaliin avaruuteen. Tarkoitus on tuoda ihmiselle taas aika, ja ajan myötä historia.

Sokolovin kohdalla Dolmin näkemys oli kyllä hyvin lähellä omaani. Lihava mies oli ylimielinen omahyväinen paskiainen. Mutta tiedemiehenä hän oli ilmeisen pätevä, sen Dolmikin oli vastahakoisen valmis myöntämään. Dolmi oli omassa kopperossaan matkan aikana tutkinut miehen taustoja ja julkaisuja aliavaruusverkon tiedostoista, ja myönsi, että miehen avaruuden kaareutumistutkimuksissa, alkuräjähdysteorian virtuaalihiukkaslaskelmissa ja inflaatioteorian muunnoksissa ainakin matematiikka oli lujaa. Ja Sokolov nyt ainakin yritti. Ryhmä oli ollut hänen tukenaan. Lisäksi hän oli saanut tutkimusluvan. Ilman lupaa meillä ei olisi ollut mitään asiaa massiivin lähelle – GeePee olisi ratsannut meidät jo matkan alkuvaiheessa, heti kun Visnavin suuntimasytemi olisi kertonut matkakohteestamme. Tällöin ne olisivat vuorenvarmasti takavarikoineet lastiruumasta kommerinkin.

”Laskea se perhana osaa”, myönsi Dolmi, joka pitää yhä itseään kierteishaaran parhaana matemaatikkona, “mutta sen teorioiden lähtökohtaletuksista en menisi takuuseen. Äijä on kaivanut kaikki muinaiset uskonnotkin mukaan kuvitelmiinsa. Tyhjästä se vääntää semmoiset yhtälöt, että niitä on mahdoton todistaa mihinkään suuntaan – ei semmoinen ole tieteen tekemistä.”

Sokolov siirsi kommerinsa aluksen ulkopuolelle

sujuvasti. Sivumonitorissa se näkyi hyvin: kullankeltainen kuutio, lillumassa sadan metrin päässä aluksesta, samalla kiertoradalla kanssamme. Kommeri oli ainakin ulospäin aivan tavallinen, samanlaisia yhteyslaitteita kiersi melkein jokaista asuttua planeettaa, informaatiotekokuu joka viesti aliavaruuden kautta. Seurasin Dolmin kanssa kommerin kytkemistä verkkoon Dolmin hytissä. Dolmilla oli Santa Marian oma pääte auki, ja kun Sokolov kytki kommerinsa verkkoon, se leimahti saman tien aluksen näyttöön.

”Helkkaristi pintaa”, sanoi Dolmi. Näyttö kertoi, että lähelle avattu aliavaruuslaite oli levittänyt yhteydet kaikkiin suuntiin, yhtä aikaa. Eniten suuntalinjoja oli kuitenkin suoraan alaspäin, Marymin massiivia kohti.

Kommeri kellui vapaasti kiertoradalla, ja etääntyi vähitellen aluksesta. Yhteyksilmaisimet eivät kertoneet varsinaisesta tietoliikenteestä: kommeri ainoastaan piti linjoja auki, ei lähettänyt eikä vastaanottanut mitään.

”Luulin että Sokolov olisi aloittanut heti”, sanoi Dolmi. ”Mitä äijä oikein odottaa?”

”Että kommeri on tarpeeksi etäällä”, sanoi Sokolov ovelta, ”jos aavaan viestimen liian lähellä alusta, se voi horjuttaa aluksen omia laitteita. Joudumme odottamaan että laite on kiertänyt massiivin taakse.”

Sokolov istuutui Dolmin viereen Dolmin vuodepenkille.

”Jos itse ajaisimme kauemmas”, ehdotin. Sokolov puisti päätään.

”Suunta on hyvin tärkeä”, sanoi hän. ”Kommerin on oltava Bosotin kanssa samalla linjalla, kun lähetys alkaa, massiivin takana. Muuten myös Bosotin kaikki tietoliikenne menee sekaisin. Minä en halua että Bosotilta ryntää geepeeväkeä tänne ennen kuin massiivi romahtaa.”

Kävin sukkulalla hakemassa Hermanilta Bosotin tuoremuonaa. Herman otti - suurista puheistaan poiketen - kohtuullisen hinnan, ja sujautti muonapakettiin muutaman pakkauksen bosotilaista raakunmarjaviiniäkin. ”Ei sitä tule vähään aikaan kukaan kyselymään”, sanoi Herman. ”Mikäli olen ymmärtänyt viestiliikenteen oikein, aurinkokuntaan ei ole aivan lähiaikoina tulossa yhtään alusta. Ja massiivin näyttökseen on taas aikaa puoli vuotta. Minä häivyn asemalle, kunhan olen nähnyt mitä kaheli Sokolov on kehitellyt.”

”Sinä tunnet Sokolovin?”

”Siitä täytyy olla ainakin kolmetuhatta vuotta”, sanoi Herman, ”Minut lähetettiin opiskelemaan Albrabnille, fysiikkaa muka. Hah, olin voittanut Bosotin yläasteen älymittelöt, ja hallituksen hyypiöt kuvittelivat että se merkitsi sitä että olisin ollut kiinnostunut. Sokolov oli silloin Albrabnilla jonkinlainen opettaja, nuori heppu vielä. Se kehitteli teoriaa yliavaruudesta, käytti samaa kaavaa kuin aliavaruuden laskemisessakin. Niin kuin muka olisi mahdollista rakentaa ansiibeliviestintää toisiin maailmankaikkeuksiin. Minä laskin silloin Sokoloville ansiibelikaavan, yliavaruuteen sovellettuna, ja tulos oli nolla. Ei eri kaikkeuksien välillä voi olla mitään kontaktia, kaikki mahdollinen informaatio rajoittuu aina yhteen olevaisuuteen.”

Herman imaisi viinipaketista siemauksen.

”Jos toisia maailmankaikkeuksia on, niistä ei ole mahdollista saada koskaan mitään tietoa.”

”**H**erman kävi Albrabnilla kerran”, sanoi Dolmi. ”Hän tuli jonkinlaisena vaihto-opiskelijana. Meillä hän viipyi muutamia kuukausia, ja aloitti sitten kiertoradalla jonkinlaisena käytettyjen varaosien kauppiana. Luulisin että Hermanin romuhabitaatti kiertää Albrabnia vieläkin. Teknisesti Herman oli melkein nero. Mutta omia ideoita hänellä ei ollut, paitsi kaupankäynnin suhteen.”

Dolmi maistoi Hermanin lahjoittamaa viiniä. Se oli aavistuksen hapahkoa, mutta erinomaista.

”Siinä Herman on oikeassa että jos on rinnakkaisia kaikkeuksia, niiden välillä ei voi olla mitään kontaktia. Mikään ei ole enemmän erillään.”

”Lähetys alkaa”, ilmoitti Sokolov. ”Minua ei saa häiritä ennen kuin tulen itse ilmoittamaan.”

Sokolovin kommerin aloitettua lähetyksensä massiivi vastasi heti. Katselimme Santa Marian näköalaikkunasta, miten massiivin tapahtumahorisontti, tai pinta tai mikä lieneekin, alkoi lähetyksen seurauksena väreillä. Massiivi aloitti ikään kuin uuden näytöksen – nyt sillä oli vain kovin vähän katsojia, meidän lisäksi vain Herman, ja aika kauas uloimmalle kiertoradalle ennättänyt Naapadamal. Massiivi imi energiaa galaksin keskustasta, aivan kuten näytöstenkin aikana. Madonreikäverkosto vahvistui ja vahvistui ja vahvistui. Massiivin näytös kesti vain lyhyen aikaa. Emme tallentaneet sitä mihinkään. Kesken leiskuvan kullan- ja kuparinhekkuisen valoleikin

massiivi sammui. Tavallinen harmaan alumiininen pinta katosi kokonaan näkyvästä, se muuttui pieneksi mustaksi kiekoksi, jonka pystyi hahmottamaan vain siksi, että massiivin takana oleva Marymin-aurinko valaisi planeetan ilmakehän uloimmat osat.

Samalla hetkellä kun massiivi pimeni, kuulimme sisäviestimestä Sokolovin kiljunnan. Äänen sävyistä päätellen mies kiroili rankasti, meille tuntemattomalla kielellä. Dolmi meni katsomaan, minä jäin näköalaikkunan eteen, toinen silmä ohjaamon mittaritaulua, toinen silmä massiivin mustaa täplää silmällä pitäen. Mittaritaulussa ei tapahtunut mitään, eikä massiivissa. Hetken kuluttua Dolmi tuli takaisin.

”Ukko on tullut hulluksi”, sanoi Dolmi. ”Se istuu siellä ja kiroilee. Minä en nähnyt mitään outoa, kommerista virtaa dataa ulos ihan samalla tavalla kuin aikaisemminkin. Ei se ole enää massiiviin missään yhteydessä. Luulisin että Sokolov kiroilee epäonnistumista.”

”Mikä sitten aiheutti massiivin näytöksen”, sanoin ääneen.

Ja sitten massiivi luhistui. Paikallinen avaruus kiertyi itsensä ympäri ja pimeni. Alus tärisi kuin se olisi törmännyt meteorikuuroon, suojat ulvahtelivat kuin ne olisivat olleet rungossa kiinni. Kai ne olivatkin, muuten emme olisi kuulleet mitään ääntä.

Dolmi on ollut koko vuoden liikkumatta. Hän kytkettyi aluksen staasiin. Systemi ei ole kertaakaan hälyttänyt, Dolmi luhistui eikä enää halua herätä. Sokolov laskee ja laskee uudelleen ja uudelleen. Aukko takanamme kasvaa. Se on nielaissut koko lähiavaruuden. Olemme hypänneet jo kahdeksan kertaa, pysytelleet sen edellä, juuri ja juuri. Aluksen järjestelmät eivät kestä enää pitkään.

Tarkoituksemme oli luhistaa madonreikäverkko, palauttaa ihminen aikaan ja avaruuteen. Kävi päinvastoin. Verkko takanamme vain kasvaa, se nielee pian kaiken. Aika ja historia loppuvat.

Avaruus katoaa. Dolmi on staasissa. Itsekin aion kohta olla poissa.

Sokolov on riemuissaan. Hänen mielestään onnistuimme. Itse kaikkeus on ollut harha, sanoo hän.

Kun aukko takanamme on nielaissut kaiken, harha katoaa iäksi. Kaikkeuksien välille syntyy yhteys.

Sokolov on hullu, hän näkee vain matematiikkaa. Kun minä katson ulos, näen monitoreista laajenevan maailmanlopun.

Luulin olevani vapaustaistelija. Minusta tuli historian suurin joukkomurhaaja. Ennen kuin tapan itseni, teen vielä viimeiset murhat. Dolmin kanssa se on helppo, irrotan vain hänen staasinsa ylläpidon.

Sokolovin työnnän avaruuspuvussa ulos aluksesta. Ehkä hän sieltä näkee matematiikkansa ohitse sen, mitä tapahtuu todella.

© Harri Erkki 2010

Kirjoittajasta

Vuonna 1948 syntynyt ja novellistina 60-luvulla debytoinut Harri Erkki on suomalaisen science fictionin veteraaneja. Turkulainen Erkki on erikoistunut kovaan sciifiin, mutta taitaa myös maassamme harvinaisen absurdistisen ilmaisun. Muun tuotantonsa kuin science fictionin tuottelias Erkki julkaisee nimellä Harri Kumpulainen.

Novellista

Tämän kosmisen terroristitarinan olen kirjoitellut joskus 90-luvulla (tarkkaa aikaa en laittanut ylös) sen jälkeen kun Israel oli iskenyt sekä länsirannalle

että Libanonin puolelle. Lähi-Idän tilannehan on molemmin puolin ollut silkkaa terrorismia; eikä kumpikaan osapuoli ole miettinyt mitä voisi tapahtua, jos terrorismi joskus osuu kohteeseen joka synnyttää maailmanpalon. Tilannettahan voi pitää pommin päällä pelaamisena. Tämä johti minut pohtimaan terrorismia yleensä, ja sen motiiveita. Terrorismille löytyy aina ”hyvä” ja ”oikeutettu” motiivi. Omituinen ajatuksenjuoksuni kuljetti minut saman tien pohtimaan mahdollista terrori-iskun äärimmäistä seurausta - ja se on tietysti koko kaikkeuden tuho. Pakko siis oli viedä tarina avaruuteen, jotta sai kosmoksen tuhottua.

Harri Erkki

LIHAN KAAVA

Timo Surkka

Kalotti, johon oli puhallettu elämä, takertui hänen päänsä ihoon entistä tiukemmin.

— **O**let värjännyt hiuksesi tummanpunaisiksi.
– En, Rosa vastasi ja vilkaisi heijastustaan näyteikkunasta. – Ne vaihtaa joskus väriä itskseen.

– Älä kuseta. Tässä auringossa niiden pitäisi vaalentua, Monika nauroi.

Rosalla oli aina ollut vaikeuksia katsella teeskenneltyjä hymyjä kun omakin vaikutti viilletyltä ja paikoilleen ommellulta, kestäämään tehdyiltä. Halvaantuneella hymyllä voi kestää elämää paremmin.

– Menet sitten naimisiin? Rosa kysyi naiselta, johon hän oli sattumalta törmännyt katuvilinässä.

– Jos Akiro ei olisi nyt suostunut, olisin jättänyt sen, Monika kertoi.

Monika oli joskus ollut Rosan paras ystävätär Clymene Eotronic Techissä.

– Olisit jättänyt sen? En ole koskaan ymmärtänyt, Rosa sanoi.

– Mitä? Monika kysyi.

– Avioliittoa. Tekeekö se ihmiselle äkisti omatunnon? Sitä ennen ihmisellä ei siis ole hallintaa käytökseensä, sitä ennen hän saattaa pettää kumppania

mutta kun päästään naimisiin, niin kaikki muuttuu paratiisiksi?

– Sinä kärjistät. Se on sellainen tapa, Monika sanoi.

Monikalla oli päässään juomakypärä, jonka tölkeistä kulki letkut hänen suupieleensä. Monikan polttariseurue hoputti naista jatkamaan matkaa.

– Sitten lapsen tekoon.

– Saat sen kuulostamaan syytökseltä, ystävätär sanoi.

– Vain itsekkäät ihmiset ei halua lapsia häiritsemään elämäänsä.

– Onko *se* itsekkyyttä, ettei halua lisääntyä, vaiko *se*, että *minäkin* haluan pennun?

He erkanivat kylmissä merkeissä eri suuntiin, sillä Monika ei pitänyt kyseisen instituution lokaamisesta. Rosaa eivät Monikan pitämiset ja pitämättä jättämiset kiinnostaneet paskan vertaa. Nainen meni menojaan eikä Rosa enää ikinä näkisi häntä.

Rosa jatkoi matkaansa kohti kirjastoa ajatellen, että tunteet ovat riippa.

Usein hyvinkin ronskin, häpeilemättömän ja anteeksipyytelemättömän kuorensa alla Rosa mietti muuatta seikkaa. Rosalle tuntemattomasta syystä hän oli alkanut muistaa erään menneisyyden tilanteen äänet ja

värit kuin eilisen päivän. Tapauksesta oli kolme vuotta.

Hän täytti suuressa juhlasalissa kaavakkeet ja suoritti psykologiset testit. Sen hakutilaisuuden muisto oli juurtunut häneen, ikään kuin se tapahtuma olisi ollut jotenkin merkittävä hänen loppuelämänsä kannalta. Olihan se, vaikka se oli täysin sattumaa. Täytin Mensa 6.0:n testin ja Latourin tutkimuksen, kun pyrin Clymene Eotronic Techiin, Rosa muisteli. Rosan kyvyt löydettiin vasta 26-vuotiaana, kun hänestä paljastui yleislahjakkuus juuri siinä valintakokeessa. Juhlasalissa oli ollut keltamustat verhot. Jostakin kaukaa oli saapunut kiinalaisten kevätrullien ja hapanimeläkastikkeen tuoksu. Katto oli väreillyt ikkunan kautta heijastunutta uimahallin valoa. Muiden ehdokkaiden selät eivät näyttäneet liikkuvan, vaikka Rosa tiesi heidän kirjoittavan pulpeteissaan vimmatusti heille sallitun ajan puitteissa. Vaikka Clymene Eotronic Tech oli himoittu työpaikka, niin Rosa viihtyi siellä vain muutamia kuukausia. Työ sisälsi nanoteknologian paradigmojen uudelleenarviointia ja vaihtoehtoisten impulssien kehittämistä nanoteknologiassa siten, että ”tietokone on kaikkialla, missä nanoteknologiaa on”. Selkokielellä tietämyskone olisi kuin kastemato, jonka palat jatkavat elämäänsä pilkkomisen jälkeen. Myös epälineaaristen yhtälöryhmien ratkaisu oli hänen erikoisalaansa. Rosa huomasi tienaavansa kyvyillään todella hyvin. Hän oli aina ollut hyvä numeroiden kanssa ja näki ne melkein kiinteinä, valoisuudeltaan ja väreiltään tarkkoina, feminiineinä ja maskuliineina. Töissä muut olivat hitaita ja Rosa teki viikon laskelmat maanantaiaamuisin kahdessa tunnissa. Hän keksi, että kynsien viilaamisen sijaan hän voisi vaikka työskennellä kotona ja matkustella muun ajan.

Rosa siirtyi freelanceriksi. Viidakkorumpu oli toiminut ja hänen ansionsa tiedettiin monissa yhtiöissä. Kun oli tarpeeksi hyvä, saattoi toisinaan tehdä paskaakin jälkeä. Hän saattoi tehdä töitä jopa matkustellessaan, mutta oli hänellä oma asunto kukkulaisella esikaupunkialueella. Rosa ymmärsi, että pitää ihmisellä olla oma tilansa, oma tilannehuone, rentoutuskeskus, hengähdysluola ja latautumisloukko – ei pelkkää vaatteiden vaihtoa varten, vaan oman mielenterveyden kannalta.

Rosa katsoi kirkuvasti äänteleviä kukkia ja kohisevana taivaankannen yli pauhaavia pilviä. Elämä oli muuttumassa tehosteääniksi ja kohta kai kulkisin kaleidoskooppi silmillä, nainen ajatteli.

Matkamäärissä mitattuna hän oli kiertänyt kolme kertaa maapallon ympäri. Vain yhtä matkaa hän katui. Lapsuuden kotikaupungissa käyminen saattaa ensin tuntua hyvältä ajatukselta, mutta nostalgia-arvo on nollassa, kun et enää tunne sieltä ketään ja siellä käytyäsi huomaat tuhlanneesi elämästäsi kokonaisen päivän, jota et saa koskaan takaisin.

Rosa palasi kirjastosta korot tulikumalla asfaltilla kopsahdellen. Shelley’s-putiikista hankittu lyhyt vekkihame heilahteli ja käänsi päitä, koska hän oli jättänyt pikkuhousut vaatekaappiin. Hyvä keskustelu on kuin hame, hän ajatteli, tarpeeksi lyhyt pitämään yllä kiinnostuksen ja sopivasti pitkä kattaakseen pääasian. Rosa tiesi, että häntä katsottiin muulloinkin, kun hän kulki kadulla. Hän pukeutui usein paljastavasti ja halutessaan huorahtavasti. Hän tiesi olevansa älykäs ja tiesi olevansa hyvä pano.

Riippui täysin mielialasta, halusiko hän olla lumoava ja tuoksuva rakkauden ryytimaa vai runtattava ja perseestä kynsittävä, oksennusta ja limaista paskaa valuva lumppu. Parisuhde ei tullut kuuloonkaan, koska hän ei tulisi koskaan löytämään vastakappalettaan tai jotakin sielunkumppaniaan. Rosa myönsi olevansa turtunut tyhjiö ja vahvuuden harhakuva. Hän saattaisi hyvinkin jonakin kauniina päivänä myöntää heikkoutensa ja nöyrytyä tunnustamaan tärkeälle ihmiselle kaiken itsestään, voisi olla jonkun halittavana ja uskaltaisi ehkä käpertyä sen toisen kainaloon, mutta hän oli varma, ettei se kestäisi loputtomiin. Kun haikeutta ei voi mitata, kuka toisen ymmärrystä kaipaa? Kun minulla on lupa pelkäämättä kadottaa itseni, en ole enää pelkkä kimppu kylmääviä diagnooseja. Ei ole turhia haaveita iholla, eikä minua voi kietoa normien tukahduttavaan seittiin.

Johtuiko se sitten hänen älystään, joka väitti muiden kaduntallaajien olevan tasalaatuisia maan matosia, että hänellä oli tapana tehdä perimmäisiä kokeiluja tunne- ja fysiikkaosastonsa kanssa? Hän yritti hakea äärimmäistä, ulommaista, sisintä ja pohjimmaista tunteen paloa, äärikokemusta, josta kenties syntyisi jotakin kokonaan uutta. Elämä nimittäin oli – freelancerinakin – tasapaksua pakkopullaa, vaikka rahaa riitti mihin tahansa harrasteisiin.

Hän kokeili Ultimate Bungee Jump Experienceä,

jossa käytettiin näkymätöntä supersäiettä ja hyppääjän silmät väittivät, ettei hän ollut kiinni yhtään missään. Sellainen benji-hyppy Lake Silicon Valleyn satamassa ei tuntunut missään, ei sukeltaminen Kaspianmeressä, ei riippuliito Kanariansaarilla. Vain se sykähdytti, että pari kuukautta Kanarian matkan jälkeen se seutu huuhtoutui mereen.

Kamasutran sukupuolielämän palikkatehtävät oli nopeasti ratkaistu. Sekään ei kirvoittanut maailman suurinta nautintoa, että hän otti sänkyynsä viiden miehen lisäksi kaiken maailman ääriesineitä kuten kuminyrkkejä, nilkka- ja rannekahleita tai generaattorin, sähköjohtoa ja hauenleukapuristimia. Kivunkin Rosa tunsi joskus väreinä ja muotoina. Perseensä tai päänsä lävistäjät, bondage-pelleilijät ja itseään silpovat runkkarit sanovat, että kipu ja nautinto ovat lähellä toisiaan, vaan kun nekin ovat molemmat pelkkää paskaa eivätkä lopulta tunnu missään. Alkoholi ja huumeet eivät tuoneet Rosalle lisäpotkua, eivät transsia, raivotilaa tai myrystä, eivätkä ne tajuntaa laajentaneet.

Vastaantulijat, nuo nimettömät naamat katuviolinissä, eivät voineet kuvitellakaan, mitä kaikkea Rosa oli jo tehnyt (ja säilynyt silti tuoreena, pakasta reväistyn näköisenä).

Edes vuorikiipeily ei aiheuttanut kunnan tunnekuohuja – tosin se lomamatka Alpeille oli ollut ohjattua kalliokiipeilyä eli pelkkää pelleilyä. Rosa oli myös käväissyt kilpa-auton ratissa ja helikopterin ohjaimissa ilman mainittavaa korvissa kohisevaa tunnekuohua tai adrenaliinihöyryjen tuomaa euforiaa ja jännityspölyä. Rosa ei saanut sieluaan laukeamaan missään vaaratilanteesta selviämisen kuohahduksessa. Ei berserkkiraivoa kuolemaa uhmaavissa tempuissa. Ei superboostia, vaikka hän kävi sekunnin päässä menehtymisestä hypoksifiliaa eli kuristusseksiä kokeillessaan. Sekin oli pelkkää tyhjänäikaista ähinää. Koko seksi oli ylimainostettua ja yliarvostettua touhotusta, mutta sen lähemmäs äärikokemusta hän ei tuntunut pääsevän.

Kuluneen kuukauden aikana Rosa oli saanut entistä enemmän hassuja aistimuksia. Ainahan hän oli nähnyt numerot ja kirjaimet kolmiulotteisessa järjestyksessä tietyn värisinä ja häntä ärsyttivät suunnattomasti väärän väriset kirjaimet aikakauslehdissä. Mutta tilanne oli muuttumassa. Tummapintaista mahonkipöytää katsoessaan hänelle saattoi tulla *hajuaistimuksia!* Sen näköhavainnon haju oli jotenkin öljyinen. Haju ei tullut pöydästä, vaan se tuli tästä visiosta. Samalla hänen hampaitaan oli vihlaissut, vaikka hän ei ollut koskaan tarvinnut hammaslääkärää.

Hän saattoi kuulla nurkan takaa ambulanssin äänen, ja äkkiä hän näkikin äänen kuvina. Kuvissa ei suinkaan ollut ambulanssia, vaan siili, joka lipitti maitoa! Tämä oli hyvin hämmentävää, mutta Rosalla ei ollut tapana mennä paniikkiin tai alkaa hysteeriseksi. Hän yritti ratkaista arvoituksen puhtaalla logiikalla. Ratkaisun löytäminen saattoi silti olla taistelua ajan kanssa. Toissapäivänä, kun hän nousi bussiin, hän näki syrjäsilmillä puiston sadettajan heijastuksen näyteikkunasta ja se laukaisi aivoissa tulkin rikin katkuisesta hajusta. Aivot tai hajureseptorit olivat erehtyneet. Samalla bussin oven kahva tuntui kädessä limaiselta. Kuin tangon päälle olisi venytetty etanan iho. Tuo outo virhe, havaintojen mutaatio oli saavuttanut jopa tuntoaistin!

Assosiaatiot veivät väärille urille, kun väri tai muoto ohjasi toimintaa. Nuo kohtaukset pahenivat ja aistimusten sekoittuminen kiihdytti tahtiaan.

Oikeilla hakusanoilla hän oli löytänyt tietoverkosta erään tautiluokituksen. Vaikka virtuaalikipärä oli nopea ja tehokas, silti Rosa suosi toisinaan kirjastoja. Niissä oli kiva käydä ihan museokierrosmaisesti. Koska Rosan toimeksiantoluokitus oli kolmonen, hänellä oli myös lupa lainata kirjoja.

Hän kävi kirjastossa ja palasi kotiinsa viiden lääketieteellisen kirjan kanssa.

Rosa asui puisen kerrostalon ensimmäisessä kerroksessa. Hän siirtyi kirjoineen parvekkeelle, jota ympäröi puutarha. Mukaansa hän otti myös salaattilautasen ja pitkän lasillisen Long Islandin jääteetä, johon tuli viittä eri alkoholilaaatua. Terassipöydällä oli ennestään Elkinsin, Rueckertin ja McCartyn ”Yhden laki” -kirjan kaikki osat. ”Ranimiseltä entiteetiltä kanavoitu loogisen tarkka malli

kosmoksesta” sai väistyä akuutimman luettavan tieltä, sillä tuo ”metafyysisen kontaktin dialogi” jaksaisi varmaan odottaa hänen valaistumistaan. Oli odottanut monta kymmentä vuotta, sillä kirja oli tehty joskus 1980-luvulla. Tuota ennen nainen oli kahlannut läpi lähes kaikki maailman uskonnolliset kirjat, selannut käärojen jäljennökset ja lukenut muinaistarut eikä ollut kirkastunut niistä millään tavoin. Rosa maisteli salaattiaan ja kun hän puraisi kirsikkatomaattia, se räjähti hänen suussaan kuin eksotisen ruokalajin silmämuna. Rosa hymyili tunteelle ja maulle.

Nainen katseli asuntonsa edessä ollutta katutyömaata, kuuman asfaltin tuoksua ja väreilevää ilmaa. Työmaakopin ikkunalla olleesta paskamankasta soi Charles Chaplinin siansaksana esittämä laulu elokuvasta ”Nyky aika”.

Nainen näki viettien toiveunen, joka oli tullut lihaksi. Öljytyn näköinen mies työskenteli pölypilven keskellä. Hän käytteli jämerää Milwaukee-poravasaraa ja murskasi vanhaa asfalttia ja sen alla ollutta betonikannta. Uuden ajan työkalu muistutti suurta, metallista injektioruiskua. Kivipöly tarttui suojanaamaria käyttäneen miehen kiiltävään rintakehään ja hauksiin. Rosa odotti miehen kääntyvän ja kun se lopulta tapahtui, niin taivas, sen persekin oli tiukka ja pieni! Mies oli klisee, mutta oli silti kiva katsella turvallisuutta huokuvaa komistusta, jolla oli ylävartalo paljaana.

Rosa avasi kirjan ja hänen katseensa pureutui sanaan ”synestesia”. Se tarkoitti harvinaista neurologista aistien sekoittumista. Aistiärsyke saattaa aiheuttaa synesteetikolle kokonaan toisen aistin aistimuksen. Yleisin synestesian muoto on nuottien, kirjainmerkkien ja numeroiden muuttuminen väriaistimuksiksi. Myös viikonpäivä saattaa aiheuttaa värejä. On myös mahdollista, että synestesiasta kärsivä näkee kuulemansa musiikin erilaisina väreinä tai tuntee äänneet makuina suussaan. Säveltäjistä Aleksandr Skrjabin oli selkeä synesteetikko, joka käytti väriurkuja ja hyödynsi myös hajuja. Sibelius taas yhdisteli lapsena mielessään keskenään räsymaton raitoja ja säveliä. Synestesialla vaikutti olevan yhteys luovuuteen, jossa aivan erilliset asiat yhdistyivät ja jäsentyivät kokonaiseksi teokseksi. Erään teorian mukaan synestesia on assosiaation äärimmillään venynyt muoto.

Rosa katsahti taas viriiliyttä huokuvaan työmieheen,

josta näkyi valkoisen pölysuojan takaa pelkät tummat silmät. Työmies piikkasi eli irrotti täristemällä paloja betonista, lohkarie ja kivi kerrallaan.

Synestesia vaihtelee äänen volyymin, maun voimakkuuden ja muotojen rikkauden mukaan. Rosa oli melko vakuuttunut siitä, että hänellä oli tämä vaiva. Hän luki eteenpäin. Aistimukset ovat pysyviä, koska sama ärsyke aiheuttaa aina saman havainnon. Tutkimusten mukaan me kaikki olemme vauvoina olleet synesteetikkoja, koska vastasyntynyt ei osaa eritellä aistihavaintoja. Rosa mietti, palaako taiteilija luomisprosessissaan vastasyntyneeksi – tai ajallisesti vielä kauemmas taakse päin? Onko lahjakas ihminen aina lapsenmielinen? Myöhemmin lapsi oppii erittelemään aistihavaintonsa, mutta toisilla erittely jää vajavaiseksi. Synestesia saattaa siis olla luontainen kyky, ei suinkaan vaiva tai sairaus, jonka looginen ajattelu poistaa! Lahjakkuus ja synestesia eivät tietenkään ole sama asia. Merkittävää oli, että luonnonkansoilla esiintyi eniten synestesiaa. Kenties siksi, ettei niillä välttämättä ole kelloa, virtuaalivisailuja, liputuspäiviä, missikisoja, chat-tansseja tai veroilmoituksen täyttämistä, Rosa päätteli. Synestesia ei kuitenkaan ole sama asia kuin metaforinen kieli, jonka avulla värisävy vastaa jotakin nuottia. Synestesian täysin todelliset aistihavainnot eivät ole tahdosta riippuvaisia. Synestesiaa oli tutkittu paljon vuosien 1860 ja 1930 välisenä aikana, mutta sitten tutkimus hiipui koska siihen aikaan neurologia ja psykologia olivat vielä lapsenkengissä.

Rosa näki viereisen talon naapurin, joka tamppasi mattoa omalla parvekkeellaan, saman nuorukaisen, jota hän toisinaan hännäsi kuivattamalla parvekkeen narulla stringejä, erivärisiä rintaliivejä ja pitkiä sukkia. Kadun toisella puolella oli koirapuisto ja leikkikenttä, jonka reunalla seisoivat lapsiaan odottavia vanhempia. Miksi muistin lapsuudestani niin vähän? Unohdinko itseni vai unohdettiinko minut? Rosa katseli mietteliäänä hänen parvekkeensa kehää. Siihen elinpiiriin kuului esimerkiksi puinen, lähes fallosmainen tuulettimen varsi ilman jalustaa. Kun tuuletinosa oli hajonnut, hän oli jättänyt tuon suipon ja ankkurikuvioitun esineen koristeeksi.

Rosa kuuli äänen. Seinänaapurin nuori tyttö ja hänen poikaystävänsä olivat saapuneet Rosan parvekkeen viereen. Nuoret mankuivat häntä yläkertaan.

– Joko taas? nainen huokaisi.

– Kun sä osaat sen niin hyvin! poika intoili.

– Minullakin on rajani, nainen narahti.

- Tulisit nyt!
- Minun on luettava tämä kirja vielä tänä iltana.
- Tule tule tule!
- Ettekö te muka osaa kaksistaan...
- Mutta kun sua tarvitaan!

Rosa huomasi, että työmiehen poravasaran terä näytti kiilautuneen asfaltin ja betonin väliin ja imeytyvän vain syvemmälle ilman tuhoa aiheuttavaa tärinää. Miehen oli pakko sammuttaa laite ja hakea toinen työkalu, jolla entisen saisi irti. Nainen katseli miehen takapuolta ja ajatteli, että onneksi vietit eivät tee meistä aivan tahdottomia ja omiin ratkaisuihin kyvyttömiä.

– Ihan totta, tulisit nyt! Me haluttais niin!

– No hyvä on, nainen huokaisi nuorisolle ja laski kirjan kädestään.

Vielä samana iltana Rosa istui Tetsuo-ravintolan baaritiskin äärellä. Päällään hänellä oli asu, joka hemmotteli katselijoiden silmiä. Hän oli pukeutunut lumenvalkoiseen hameeseen, joka paljasti hänen säärensä rehevään reiteen saakka ja herätti ravintolassa nälkää. Rosa tiesi hyvin, että hänen mustat pikkuhousunsa näkyivät läpi ja hän oli vetänyt ne niin ylös, että ne upposivat hänen persevakoonsa. Valkoisessa röhelöpaidassa oli laaja ja silti puristava kaula-aukko, joka paljasti Rosan rintojen kaaret. Kontrastina valkoisiin kuteisiin hän oli rajannut silmänsä runsaalla mustalla kajalilla ja meikannut huulensa pikimustiksi. Jostakin soi ikivihreä ”Daisy Bell”.

Kaipaan elämänpolkuuni vieraan risteyksen ja toisen sydämen joka ymmärtää minut siinä hetkessä ilman sanoja, ilman juonien punontaa, Rosa ajatteli, eli minua panettaa kuin pillupieruja päästelevää väljää kamelia. Rosa maisteli Caipirinha-drinkkiä. Jään rätinä pisti korviin sinertävänä sähkönä.

Ne hänen talonsa nuoret olivat kiinnostavia kai siksi, että Rosan nuoruus oli mennyt niin nopeasti. Hän hyppäsi murrosiän yli kuin trampoliiniin nakattu poni. Nämä kaksi osasivat keksiä hauskanpitoa, jollainen oli Rosan alkuiässä jäänyt kokematta. Ikäero ei merkinnyt mitään.

Pukeutuessaan iltaa varten hän oli katsonut kypärällä mielenkiintoista tiededokumenttia. Sanoivat ja näyttivät, että väliaikaisen, kaksi tuntia kestävä

tarkkaavaisuushäiriö AD/HD:n saattoi päästä kokemaan yhden pistoksen avulla. Myös tietoisuutta muuttavan epilepsian voisi kokea injeksiolla väliaikaisesti ja sen jälkeen lääkärikin tietäisi, miltä se tuntuu. Pian kai jokainen voi kokea minkä tahansa kerran koetun olotilan – hetken aikaa. Olisiko seuraava laillinen muotihuume sellainen, jolla voi kokea, miltä tuntuu olla puoli tuntia joku vitun kehitysvammainen tai autisti? Rosa naurahti. Kun kannabis laillistettiin, se ei suinkaan johtunut siitä että se olisi äkkiä nähty turvallisena. Se johtui siitä, että vankilat olivat täynnä eikä ollut rahaa rakentaa uusia tai edes elättää entisiä vankeja. Siksi vangeille luvattiinkin armahduksia, jos ne pestautuivat armeijaan ja lähtivät suoraan ulkomaiden sotatantereille. Siellä vasta olikin sallittua, ellei peräti suotavaa, vetää kamaa sotakypärä vinossa. Kaikki hyötyivät ja se oli vain plussia valtion kassaan.

Baaritiskiltä oli näkymä puistomaiseen kaupunkiin, joka sytytteli valojaan auringonvalon hiipuessa punaiseksi hyhmäksi. Kaiuttimista viipyillen valunut musiikki oli leppoisan jatshtavaa. Rosa näki maiseman spiraalina ja tunsu suussaansä mintun maun, vaikka hänen juomansa oli kaukana siitä.

Vuodet Rosa näki tarkkana ja lineaarisena. Kuukaudet olivat soikiomaisia. Viikonpäivät jakaantuivat seitsenkulmioksi. Mutta lääkärikirjassa useat synesteettiset esimerkkitaipaukset kertoivat näkevänsä myös viikon soikeana. Miksi minun viikkoni oli heptagoni? Olinko niin *tekninen* ihminen?

Rosa hengitti raskaasti silmät kiinni. Hän avasi luomensa.

Puutarhakaupunki oli suunniteltu edesmenneen ”vanhan” San Franciscon mallin mukaan, mutta muka ihmisystävällisemmäksi. Roy Carnon -mallinen arkkitehtuuri kukoisti jääveistoksia muistuttavissa lasirakennelmissä. Alue oli itsekkyyden mekka, jossa kaikki palvelut olivat kävelymatkan päässä ja ihmiset kauempana toisistaan ja itsestään kuin aurinko maasta. Oli valoisaa, kukkaista ja läpikuultavaa. Asukkaiden asiat tuntuivat olevan niin hyvin, että eläjien täytyi tavoitella vielä jotakin kuuta taivaalta. Tai sitten minä projisoisin omia himojani muihin, Rosa ajatteli. Hän ei olisi halunnut tietää itsestään sitä, että hän ei osannut olla onnellinen. Rosan oli pakko tavoitella kuuta taivaalta eikä hän osannut tyytyä siihen, mitä oli saavuttanut. Kenties sellainen ”toiseuden haku päällä” vaivaa meitä kaikkia? Se, ettei osaa nauttia

saavutuksistaan, vaan täytyy aina saavuttaa lisää, saattaa olla vallitseva piirre yhteisessä geenialtaassa. Joutuvathan elokuvatähdetkin, joilla pitäisi muka olla jo kaikkea, selkeästi pinnistelemaan ja ottamaan kaikki kyvyt käyttöönsä näyttääkseen Oscar-gaalassa välinpitämättömiltä tai iloisilta toisen puolesta, kun pysti menee jollekin kusipäälle.

En kaiketi osaa nauttia onnellisuuden hetkistä, Rosa mietti. En huomaa onnea, vaikka se raiskaisi minua perseeseen. Entä sitten, kun on saavuttanut haluamansa? Ihannepainon, prinssin ja kartanon? Asiat saattavat olla joko niin väärin tai niin liian hyvin, että sitä alkaa fantasioida ihan tavallisesta arjesta, jossa kivi hiertää kengässä, ruoka palaa pohjaan ja herätyskello ei toimi. Joskus saattaa olla hetkiä, että tuleekin arkea ikävä. Tyytymättömyys nykyiseen rytmiin ei ollut mikään huoli uuden ongelman rinnalla, Rosa tiesi.

Nainen oli ihmeissään ja suruissaan hänessä tapahtuneiden muutosten vuoksi. Tämä murros pakotti mielen sisäiseen havainnointiin, kaikkein pisimmälle vietyyn itsetarkkailuun ihmiseksi kutsutulla saarella.

Jopa prosentti väestöstä on jonkinasteisia synesteeikkoja, väittivät tilastot. Onko tähän parannuskeinoa? Vaikutti hataralta. Ehkä tämä vaiva on polttomerkitty lihaan, tallennettu geeneihin? On havaittu, että syntestesia liittyy kromosomeihin 2, 5, 6 ja 12. Kai hänen olisi mentävä lääkärille. Rosa ei muistanut koskaan käyneensä lääkärillä. Olisi harmillista katkaista hyvä putki. Rosa mietti sitäkin, voisiko synestesia synnyttää kokonaan uuden aistimuksen muodon? Siksikö hän silloin tällöin etsi äärikokemuksia – esimerkiksi baareissa...

– Kivat kengät. Naidaanko? Rosa kuuli miehen äänen.

Vaikutti siltä, kuin joku yrittäisi iskeä häntä. Rosa kääntyi katsomaan äänen suuntaan. Mies oli leveäleukainen ja ristiverinen. Hiukset oli leikattu lyhyiksi. Vartalo kertoi animaalisesta maskuliinisuudesta, joka oli piilotettu rennon puvun alle. Rosa ajatteli, että tyyppi oli kuin AXE-mainoksesta. Ei kovin älykäs, mutta voisi tuota joskus panna.

– Totta kai, nainen tuhahti. – Heti kun tähän synagogaan tulee patjat takahuoneeseen.

– Eikö sinua huolestuta tällainen rabbi? mies virnuili käsiään levitellen.

– Pitäisikö pelätä sinua? Ei onnistu, Rosa naurahti. Humalassahan mies oli ja yritti siksi esittää suurta saalistajaa.

– Elämä ilman naista on kuin pizza ilman täytteitä. Menee jotenkuten ja heti huomaa jotain puuttuvan, mies sanoi ja otti kulauksen Löwenbräuta.

Hän laski pullon tiskillä olleen punaisesta savesta tehdyn patsaan viereen.

– Huomaako yksikään nainen, jos jätät tuon iskurepliikin sanomatta? Rosa kysyi ivallisesti.

– Että siis jos naida napsautettaisiin, vai miten iso draamakuningatar olet?

– Draama... vitun kaukana siitä. Entä jos vetäisit käteen? Rosa naurahti.

– Taiteen ja käsityön ero on kuulemma siinä, että täytyy olla asiantuntija voidakseen arvioida käsityötä.

– Hassua. Jännittää, sanoi mummo kun kahvimerkkiä vaihtoi, Rosa sanoi lähes haukotellen.

– Nyt saan vähän sekavia signaaleja.

– Siis: häivy. Mene! Mä en vie sinua mun sänkyyn!

– Meinaatko tosissasi?

– Kyll-llä! Katoa jo.

– Kuulehan nyt, kylkiluu, että sitäkö ei siis pääse pukille?

– Häivy!

– Eikö edes sormella saa koettaa?

– Vedä kortsu päähän ja puhalla se itsellesi Paavin läpinäkyväksi pipoksi.

Mies kohautti olkapäitään ja veti pitkän popliinitakin niskaansa, kääntyi poistuakseen.

– Hei, Rosa sanoi ja tarttui miestä käsivarresta.

Mies kääntyi Rosan puoleen. Nainen katsoi miestä jääkylmästi:

– Minä sanoin, etten *minä* vie *sinua* minun sänkyyn.

He menivät miehen kämpille ja naivat koko yön. Mies ei onneksi halunnut mitään esileikkejä, sillä Rosa oli lopen kyllästynyt sellaiseen teennäisyyteen. Homma putkeen, hän ajatteli raukeana kun mies työntyi lähes väkivalloin hänen sisäänsä. Rosan paljaat varpaat hakkasivat seinää ja pudottivat sieltä A. R. Tilburnen taulun jäljennöksen. Sitten mies ahmi koko painollaan Rosaa upottaen hampaansa naisen olkapäähän ja kaivautuen syvälle naisen lihaan. Nainen oli varma, että häneltä menisi

kohta luita. Onneksi mies halusi, että Rosa otti häneltä välillä poskeen ja nainen pelastui rintakehän luhistumiselta. Mies tempoi kakovaa ja yskivää Rosaa hiuksista ja pakotti hänen mustat huulensa aina vain alemmas kalun vartta pitkin. Kuola pursui yökkäilevän naisen suusta ja meikit valuivat poskille, kun muljahtelevat silmät alkoivat vuotaa. Olipas mahdottoman mukavaa ja törkeää häpäisyä, Rosa ajatteli mällin liimautuessa nieluun. Suurimman osan lastista nainen yökkäili silkkilakanoille. Toisen satsin mies säästi Rosan tiukimpaan. Mies sylkäisi Rosan rypyreialle ja Rosa irvisti tuntiensa tykyttävän paineen. Hän katsoi taakseen ja näki miehen hurjistuneen ilmeen ja kuuli yhteen narskuvien hampaiden äänen. Polte tulvahti läpi Rosan refleksinomaisesti pakoon pyrkivän vartalon. Kipu tuli kylään peräkammarin viimeisimpään nurkkaan saakka. Kun puuskuttava kännikala nussi aamuyön tunteina Rosaa raivoisasti kakkoseen, naisen silmissä leiskui violetti väri. Mies huoritteli ja haukkui lihakoloksi, panopossuksi ja porsaanreiksi. Samalla Rosa mietti sitä, kuinka virtuaalikympärit toimivat myös valheenpaljastimina ja siksi linnassa istui nykyään vähemmän syyttömiä kuin ennen. Syyttömät luuserit eivät enää joutuneet linnaan persepantaviksi, se homma jäi minunlaisilleni ansiokkaille, reippaille ja rohkeille naisille, hän ajatteli huvittuneena. Rosa tunsu sulkijalihaksensa toimivan hidastetöyssynä, kun hänen päänsä hakkasi sängynpäätyn. Tyyppi teki viimeisen työntönsä, joka päättyi äijän suusta valuneeseen korinaan ja suoleen purskahtavaan suihkuun.

Kastepisarakin heijastaa taivaan, Rosa ajatteli hymyillen. Aamun kauneus avasi oven uuteen päivään ja nuoren naisen silmät loistivat kuin timantit. Punaposkinen Rosa haukotteli herttaisesti kuin venyttelevä kissa. Hän kuuli suihkun äänen. Se oli melko normaali pano ilman orkun aivastusta. Rosa ajatteli poski keveästi tyynyllä leväten. Ei huonoa irtoseksiä muttei loistavaakaan. Ei mitään merkillistä maan ja taivaan välillä. Eikä todellakaan mikään äärikokemus. Rosa tuijotteli seinää, johon osui auringonvalon kikkareita pienen ilmanvaihtoluukun takaa.

- Onko akut latautuneet? miehen ääni kysyi.
- Tämä sun makuuhuoneesi on kellarissa, nainen totesi miehelle, joka veti juuri päälleen aamutakkia.
- Tämä on entinen turvakellari, mies sanoi. – Oli

käytössä silloin mellakoiden aikaan. Eikö sulla ole koskaan ollut paniikkihuonetta?

- Maaailma on minun paniikkihuoneeni, nainen vastasi. – Paljonko kello on?
- Vartin yli viisi, ja on siis aamu, mies sanoi Rosalle, kun hän pisti kahvinkeitTIMEN korahtelemaan. – On lauantai.
- Lauantai oli vihreä. Sana toi Rosan mieleen aina vihreän. Nainen kuuli kananmunien kolahtelevan keitinvedessään.
- Muna vai kana? mies kysyi.
- En ymmärrä.
- Olisi tarjolla keitettyjä kananmunia ja-tai vakuumpakattuja kanaleipiä.
- Ei mulla ole koskaan nälkä aamusta.
- Joko sulla on kiire kotiin? mies kysyi sytyttäessään savukkeen.
- Älä laita sanoja mun suuhun, nainen sanoi.
- Sen minä tein jo vuosia sitten, mies naurahti arvoituksellisesti.
- En minä tiedä edes sinun nimeä.
- Sano Elg vaan. Harrastan pääasiassa uimista, akvaariokaloja ja vapaaehtoistyötä. Lisäksi tutkin jonkin verran 1900-luvun historiaa.
- Minäkin olen opiskellut samaa vuosisataa! Mitä luulet, kuinka paljon siitä on totta ja kuinka paljon oletettua?
- Sitä ei tiedä edes insinööri. Niin. Päätökseni olen insinööri korporaatiossa.
- Insinööri, luovuuden vastakohta. Missä firmassa?
- Clymene Eotronic Tech, mies sanoi. – Nanoteknologiaa ja robotiikkaa.
- Minäkin olin siellä töissä! Rosa sanoi.
- Tavallaan, joo. Olit, mies sanoi. – Etkä varmasti edennyt reittä pitkin.
- Ei kuulu minun tapoihin. Sinä tunsit... Tiesit minut entuudestaan?
- Tavallaan sitäkin. Luulet olevasi 35-vuotias. Sinulla on syntymämerkki vasemman reiden sisäpinnalla, eikö vaan?
- Näit sen yöllä.
- Minä nussin sinua enimmäkseen takaapäin ja täällä oli hämärää. Miten minä olisin nähnyt sinne?
- Näitpähan vaan.
- Elg naurahti ja imaisi savukkeensa tulipään hehkuvaksi. Lauseet tulivat töksähdellen, kuin mies olisi kertonut veneen höyläimisestä.

– Katso vasenta olkapäätäsi, jota purin. Missä hampaanjäljet? Ai niin, et sinä ihan vahingoittumaton ole, joskin nopeasti paikkautuva, muista se. Panopuu paikkarasia, heh heh.

– Mitä sinä yrität sanoa?

– Minä olen yksi sinut rakentaneista insinööreistä, mies sanoi. – Ääh, taidan olla vieläkin kännissä. Ei tuota olisi saanut kertoa. Tuli allekirjoitettua joskus sata vuotta sitten joku vaitiololupaus.

– Hah hah. Joo, nainen sanoi ilmeenkään värähtämättä. – Ja minut rakennettuasi päätit testata sänkyhommissa. Olet hauska.

Mies veti sukat jalkaansa tupakka hampaittensa välissä.

– Kai sinä ymmärrät, että tuo kuulostaa vähän... hmmm, Rosa naurahti.

– Morgellonin tauti kuulostaa vähän *hmmm*, Elg vastasi. – Nanoteknologia on totta ja sinä olet siitä kävelevä esimerkki.

Mies vilkaisi naista alta kulmain ja virnisti.

– Milloin viimeksi kävit gynekologilla?

– Ei minun ole tarvinnut koskaan... käydä lääkärillä, Rosa vastasi hapuillen.

– Kun sinun joka alan lahjakkuutesi löydettiin, mies sanoi ja teki sormistaan lainausmerkit, – niin muistat kai juhlasalin ja psykologiset kaavakkeet. Mensa 6.0 ja Latour. Joko valo syttyy? Kello kilkattaa, puomit alhaalla, mutta juna ei vain tule?

Rosa ei vastannut.

– Nuo muistikuvat, Elg sanoi huokaisten. – Ne ovat muistijälkiä siitä hetkestä, kun tietoisuutesi avattiin. Sinut siis käynnistettiin, naks, katkaisimesta valo päälle kuin kylppäriin valo.

— **K**un näin sinut baarissa, enhän minä voinut vastustaa kiusausta, Elg sanoi. – Minä olin mukana ohjelmoimassa sinua, joten tiesin kuinka iskeä sinut. Tein sinusta melko yliseksuaalisen olennon, ja kyllä tuo kyyti pumpattavan Barbaran voitti menen tullen!

– Jos sinä ohjelmoit... siksi minä ajattelen kuin jätkä. Että kaikki, mikä on seksikästä tai seksiä, on sallittua minulle.

– Minä annoin sinulle orkun.

– Anteeksi kuinka?

– Olet ensimmäinen androidi, joka voi saada

orgasmeja. Tai jotakin sellaista, joka muistuttaa orkkua.

– Totta kai. Ainahan miehet sanovat, että jos olisin nainen, antaisin kaikille!

– En ihan tuollaista ole sinun päähäsi pannut, mies vastasi.

– Muistatko vitsin blondin älystä ja Einsteinista?

– En tiedä tuollaista.

– Onnetonta, Rosa sanoi. – Pitää auttaa sinua minun ivaamisessa. No, mikä oli viisainta, mitä minun päässäni viime yönä liikkui? Insinöörin kyrpä.

Elg ei nauranut, koska hänelle tuli tunne, että hän olikin se, jota tässä nolattiin.

– Olet androidi. Tarkempi termi on gynoidi. Sinusta tehtiin niin täydellinen kuin mahdollista.

Näin siis aikaisin sinä lauantaiaamuna Rosa sai tietää totuuden itsestään. Rosa nyökkäsi tunnekylmästi, vaikka maailmaa ravisteltiin tehosekoittimessa.

– Se selittäisi paljon. Entä minun muistoni lapsuudesta?

– Sen kirjan sinä olet värittänyt ihan itse. Sinulla on mielikuvitus. Muuten et pystyisi edes jokapäiväisiin askareihin. Muistot, joita sinulla on käynnistämisen jälkeen, ovat totta. Lapsuusmuistot eivät.

– Mutta tuota. Minullako ei ole tunteita?

– Ei varsinaisia tunteita, mutta sinä *koet* ne tunteiksi. Luulet, että se tai ne, mitä tunnet, ovat samanlaisia kuin inhimilliset tunteet. Joita meillä aikuisten oikeilla ihmisillä on, Elg sanoi tumpatessaan savukkeen.

– Kahvia?

Rosa pudisti päätään. Häntä ei kiinnostanut edes suihku.

– Eivätkö ne ole samanlaisia?

– Ei inhimillisiä tunteita voi koneelle koskaan selittää, mutta eikö sinulla ole tarpeeksi? Eikö se riitä sinulle? Parempaakaan ei ole tarjolla.

– Entä sielu?

– Vai vielä sielu? Elg nauroi. – Toivomuslistassa kaulakoru, Chanel No. 8 ja leninki ja ilta kasinolla ja vielä sielu. Sielu on vähän kuin kaupan pussi, johon pannaan hedelmiä. Läpinäkyvä, ohut ja siihen mahtuu kaksi litraa.

– Toivoin joskus, että löytäisin elämän tarkoituksen ja samalla itseni, Rosa vastasi tuntematta kunnon järkytystä tai muuta mielen kipua.

– Löytäjä saa pitää. Pinokkio toivoi muuttuvansa ihmiseksi.

– Saa sitä Beloarskissakin toivoa, kunhan

puoliintumisaika on ohi. Minä haluan tunteet kokonaan helvettiin, koska niistä ei ole kuin haittaa, Rosa sanoi pukeutuessaan. – Tässkö on selitys sille, etten saa endorfinia mistään? Olen niin etsinyt sitä äärimmäistä kokemusta tai jotakin uutta ideaa.

– Ei ole mitään uutta, on vain vanhan kierrätystä uudella tavalla, Elg vastasi. – Mennyt saattaa olla keksittyä ja niin tulevaisuuskin.

– En olisi uskonut vielä baaritiskillä, että sinusta löytyy syvällinen puoli.

– Ensivaikutelma pettää aina. Valitit, että lopullinen laukeaminen puuttuu.

– Edes vaaratilanteesta pelastuminen ei herätä minussa suuria tunteita.

– Sanotaan niitä nyt sitten tunteiksi, Elg selitti.

– Mutta olet tunteiltasi pikkulapsen tasolla.

Rosa nyökkäsi tunnemyrkyssä, joka oli vesilasien pohjalla poretablettina.

– Tuo lause on musiikkia nenälleni, Rosa sanoi.

– Hä?

– Minulla saattaa olla synestesia, Rosa sanoi.

Elg osoitti perehtyneisyyttä aiheeseen:

– Että aistiärsyke aiheuttaa havainnon toisessa tai useassa aistissa?

– Joo.

Elg tajusi ongelman, mutta ei kyennyt ymmärtämään.

– Synestesia androidilla? Ei kai sentään... Jo on ihme. Miltä se tuntuu?

– Kun ilmiö on psykologinen ja fysiologinen, niin aistien yhtäaikaista aktivoitumista oli vähän vaikea selittää.

– Tulee mieleen merisairaus, jossa aivot saa aisteilta ristiriitaista tietoa. Hienomotoriikan ja sisäkorvan tasapainoelimen informaatio on ihan muuta kuin näköaistin välittämä kuva. Aivot yrittää tulkita viestejä, jotka ei ole sopusoinnussa ja elimistö reagoi fyysisesti...

– Ei tätä siihen voi verrata. Ei todellakaan.

Vaikkapa... Vaikka eilen aamulla näin kirkuvan aniliinin värisen purkkamainoksen. Kaikki aistit hyppäsi yhtä aikaa ilmaan. Miten sen sanoisi. Oletko käyttänyt huumeita?

– Joskus pilveä kokeillut, mies vastasi pukeutuessaan.

– Ja logiikka heittää häränpyllyä?

– Kuin unen logiikkaa, mies nyökkäsi. – Keltainen plus 9 on yhtä kuin ikkuna.

– Synestesian kokemuksen logiikka toimii kaukaisesti

sitä muistuttaen.

– Sinun synestesiasi... se saattaa olla orgasmien sivuvaikutus. Millaista seksielämäsi on?

– Hurjaa kai. En ole ajatellut luopua siitä. Ihminen maistuu kuulemma kanalta, Rosa tiesi. – Miltä minä maistuin? Sinä purit minua sängyssä. Kai siitä joku maku jäi?

– Hah! Keskitäyteläinen, mieto ja yrttimarinoitu.

Sinuun kasvatetun lihan kaava on peräisin geenimuunnelluista sioista, joissa on paljon natriumglutamaattia. Sitä aromivahvennetta on luonnostaan maidossa, tomaateissa, lihassa ja sienissä. Voihan se aromivahvenne olla osasy tähän synestesiaan, koska se on myös aivojen välittäjäaine ja monet elimistön kudokset reagoi siihen ja se stimuloi makunystyjä, Elg kertoi ja paukautti kätensä yhteen.

– Kuule, korjataan tämä sinun synestesia-juttu.

– Sinäkö *autat*? Oikeesti? Rosa ihmetteli pukeutuessaan.

– Koko ajanko pitäisi olla kusipää? Yhden motiivin ihmisiä on harvassa, Elg vastasi. – Korjataan sinut, vaikka lieneekö se edes sairaus. Tule käymään tuolla Clymene Eotronicissa. Nyt heti. Mutta hei, mä katson ensin mun viestit.

Elgin virtuaalikypärän vastaaja vilkutti saapuneita viestejä. Rosa mietti, mihin kaikkeen kypärää käytettiin. Olihan virtuaalikypäriä toki tunnettu sairaalassa kuolevien päähän, mutta ei sieltä mitään pilkahtanut rajan tälle puolelle. Kun loppu tuli, tallenteen valot sammuiivat ja seurasi pelkkää valkoista kohinaa.

– Tunnetko sinä sääliä minua kohtaan? Rosa kysyi.

– Voihan se olla, että vetosit alhaisimpiin vaistoihini.

Elg meni kahvinkeitin viereen ja laittoi seinästä roikkuneen virtuaalikypärän päähänsä.

Rosa teki teorian. Jos olen täydellisin kone, mitä on tehty, voisin kuollessani tallentaa poismonon tunnekuohon ja euforian virtuaalisesti. Mutta miten kävisi niille, jotka katsovat ja kokevat tallenteen? Saisivatko ne aivovaurion?

Pian mies otti kypärän päästään turhautuneena:

– On sellainen ihmistyyppi, joka soittaa itse tännepäin ja muutaman lauseen sanottuaan ilmoittaa ”Hei oota hetki, mulle tulee toinen puhelu!” ja sitten jäät linjoille odottelemaan vähintään viideksi minuutiksi. Sehän tekee saman kaikille ja sillä saattaa

olla kymmenkunta yksityiskeskustelua pidossa samaan aikaan. Todennäköisemmin kukaan ei soita sille ja se yrittää tehdä itsestään tärkeän, mies sanoi ja otti pitkän takkinsa naulakosta.

– Ja kun tiedät sen, voit laittaa kypärän pöydälle ja jatkaa sitä mitä olit tekemässä tai itse asiassa katkaista puhelun, Rosa sanoi ja kohotti hamettaan.

– Ennen kuin lähdetään, voisit kai heittää vielä varvit? Kuumottaa niin, että nämä huulet täällä tirisee kuin pekoni pannulla.

– Helvetin nymfomaani, Elg hämmästyí ja pudotti takkinsa lattialle.

Keskus sijaitsi muutaman minuutin kävelymatkan päässä. Puutarhakaupunki oli vetänyt hihastaan koko väriiloistonsa muovikimpun. Rosassa asunut taikuri sekoitti aistipakan ja Rosan oli pysähdyttävä nojaamaan lyhtypylvääseen ripulia pidättelevän juopon lailla. Mies katsoi kysyvästi.

– Mikä nyt?

– Se käy koko ajan pahemmaksi, Rosa kertoi elämysten sateenkaarestaan.

– Kyllä sinä kestät tuonne perille saakka.

– Totta kai, en ole mikään eilisen teeren neitsyt.

– Sinä muuten pystyisit muuttaman itsesi neitsyeksi, Elg sanoi. – Milloin tahansa. Mutta et ilmeisesti osaa.

– Ai mun sisällä on rulla josta voi vetää tuorekelmua? Rosa naurahti.

Elg näytteli herrasmiestä ja odotti muutaman metrin päässä. Rosa huomasi Elgin siemennesteen valuvan säärtään pitkin ja pyyhki sen nenäliinalla.

Toisistaan irrallaan he vaelsivat ohi Rotwang-museon kuin rikkinäinen aviopari. Aistiärsykkeiden hyökyaalto oli kulkenut yhteen suuntaan ja antoi Rosan kovalevyn olla toistaiseksi rauhassa ennen kuin se syöksyisi vuorilta takaisin Rosan tajunnan mereen.

Lokki paskansi puistonpenkille, joka puhdistui automaattisesti ja vaihtoi väriä. Rosa tunsi empatiaa. Penkki parka, joka on tehty käyttöesineeksi. Valmistettu hyödykkeeksi, jollainen minäkin olen tuolle miehelle.

Sinitaivaalla helotti valkoinen kuu, josta auringonvalo heijastui.

– Oliko ne Wrightin veljekset, jotka oli ensimmäisenä kuussa? Rosa kysyi.

– Ei, vaan Louis Armstrong. Se trumpetin keksijä.

Elgin kulkulupa päästi heidät sisään Clymene Eotronic Technin kiiltävistä metalliristikoista ja säteilevästä lasista koottuun rakennukseen. Aulavahtikaan ei heidän saapumistaan ihmetellyt, vaikka oli aikainen lauantaiaamu.

Juhlasali, joka Rosan muistissa oli kummitellut, sijaitsi kellarikerroksissa. Siellä hänet oli pantu kasaan. Siellä olivat ne salin keltamustat verhot, sinne oli kantautunut kevätrullien haju viereisestä keittiöstä ja sinne oli hehkunut salin viereisen uimahallin veden väreily. Se näky muiden ehdokkaiden suoriksi jämähtäneistä selistä pulpeteissaan... nekin olivat androideja. Meidät luotiin kehittämään vielä parempia koneita, hän oivalsi.

Läpinäkyvä ja hidas hissi kohotti heidät kohti seitsemättä kerrosta. Rosa saattoi nähdä hissikaapelit, jotka heilahtelivat lasisessa kuilussa. Koska melkein kaikki rakennuksessa oli katutasolta huipulle saakka teräksenkestävää ja läpikuultavan kirkasta lasia, Rosa saattoi nähdä toimistohuoneiden läpi kohoavan auringon valosäilät.

– Miten sinun kuukautiset? Elg kysyi aidosti kiinnostuneena.

– Normaalin epäsäännölliset.

Toimistoissa lasipöytien metallijalat, ovien metalliset nimilaatat ja siellä täällä huhkivat siivoojat olisivat näyttäneet leijuvaan ilmassa, jollei lasi olisi suonut spektrimäisiä heijastuksiaan. Valokaapelia oli kaikkialla. Lasipöydillä olleet tietokoneet ja seiniin kytketyt virtuaalikypärät olivat kuin säteilevänsinisen taivaankannen edessä leijuvia teräväreunaisia meduusoja. Ei ihme, että Clymene Eotronic Technin slogan oli ”Näet suoraan lävitsemme” ja sen edeltäjä kuului ”Meillä ei ole peiteltävää”.

Historia oli opettanut, että tuollaisia väittävällä on paljon peiteltävää.

– Tämä sun synestesia... näetkö sinä jo silmilläsi numerot väreinä, vai...

– Totta kai ne on verkkokalvoilla painomusteen värisiä. Vasta aivoissa ne muuttuu oikean värisiksi. Synesteettinen havainto on mielensisäinen projisoitu kuva.

– Ei sinun aivoissa mitään erityistä pitäisi tapahtua. Mutta elektroninen kilpirauhanen, joka säätää sinun aineenvaihduntaasi, saattaa toimia miten sattuu. Vuorotellen vajaateholla ja ylikierroksilla. Hullua muuten olla kateellinen sinulle, Elg sanoi päätään

pudistellen.

– Synestesian vuoksi?

– Ei, vaan siksi että olet päässyt näkemään paikkoja ulkomailla.

– Elämä on turhan usein kartan kuluneessa taitekohdassa, josta ei saa mitään selvää. Eikö sinulla ole muka varaa matkustaa? Rosa kysyi.

– On, muttei uskallusta. Pidän oikeasti kotona oleilusta. Kaikesta tavallisesta.

– Surullista, Rosa sanoi itsekseen.

– Kas, kone ryhtyi vittuilemaan.

– Tarkoitin matkustamista. Kokemukset merkitsevät jotain, mutta matkustaminen on surullinen riesa. Tiedätkö, mikä on surullisin näky? Se, kun pian eläköityvä lentoemäntä, jonka rypyt paistavat paksun meikkikerroksen läpi, esittää matkustajille viittomillaan hätäuloskäyntien sijainteja. Se on surullisempaa kuin riippurintainen strippari.

– Kaikkein surullisinta olisi, jos se olisi näitä nostalgiamatkoja, ja sen viittovan lentoemännän takana monitorissa pyörisi jokin 1900-luvun roskaelokuva, jota toinen emäntä ei saa millään katkeamaan, mies sanoi.

He nauroivat. Elg vakavoitui. Ei pidä antaa valtaa kiintymystä aiheuttavalle yhteiselle huumorintajulle. Koneen kanssa.

– Kuinka minun korjaus tapahtuu? Rosa kysyi.

– Ei ole iso homma. Korjausmassaa on täällä seiskassa, Elg sanoi kun he kävelivät pitkin seitsemännen kerroksen lasikäytäviä.

He saapuivat tutkimushuoneeseen, jonka seinillä oli soivia tauluja. Tosin ne musisoivat pelkästään Rosan tietoisuudessa.

Aluksi Elg teki Rosan ruumiille läpivalaisun ja katseli sitten tietokoneen ruutua. Virtuaalikypärääkään ei voinut käyttää taukoamatta, koska kypärät aiheuttavat jatkuvassa käytössä hillittömän migreenin.

– Olet tosiaan hakenut sitä äärikokemusta.

Siltä ainakin sisuskalut näyttää. Jatkuva itsensä räikkääminen on voinut pahoinpidellä jotakin virtapiiriä.

– Jaa.

– Voin tehdä paikkauksen vasemman jalkapöytäsi kautta. Ruiskeella, johon korjaukset on ohjelmoitu valmiiksi.

Elg laittoi pienen ja tyhjän lääkepullon

metallilaatikon sisälle, sulki luukun ja näppäili masiinan lasista näyttöä. Kone hurisi hetken ja sylkäisi sitten täytetyn pullon ulos.

– Noinko helppoa se on? Rosa hämmästeli.

– Asiantuntijat ovat asiantuntijoita ajan loppuun saakka, Elg heitti itse keksimänsä aforismin, jota hän piti melko nerokkaana.

Mies veti lääkepullosta injektioruiskuun elohopean kaltaista nestettä.

Vielä ennättäisin perua tämän, Rosa ajatteli.

Myöhäistä. Kun mies vei ruiskun Rosan jalan luokse, jalkapöydän iho näytti hypähtävän suppilomaisesti. Rosan iho *tavoitteli* neulan kärkeä, koska ruiskussa oli samankaltaista ainetta jota Rosan suonissa asunut ameeba havitteli. Oikean kohdan löydettyään Elg ruiskutti palapelin viimeisen palasen Rosan jalkaan.

– Kunhan neste tasaantuu suonistoon, se korjaa virheet kuin juotin, joka levittäytyy ja tinailee sieltä, missä se on tarpeellista. Kemiallinen kolvi.

– 1900-luvulla Neuvosto-Virossa juotettiin televisioihin salaa suomalaispalikoita, joiden avulla saattoi nähdä ihan oikeita uutisia Suomenlahden toiselta puolelta, Rosa kertoi. – Mitähän uutisia minulle tulee?

Kului viisi minuuttia ja Rosa havaitsi, etteivät taulut enää laulaneet tai soittaneet hänelle.

– Miltä tuntuu?

– Upea katharsis. Kuulo, näkö, haju, maku ja tunto ovat taas kohdillaan. Lisäksi tietoisuus kasvaa kohisten, Rosa hymyili silmät kiinni. – Alan olla varma siitä, mitä olen.

– Taisinkin antaa sitten aika jytyn annoksen, Elg sanoi ruiskuaan katsellen.

Rosa vilkaisi muuatta monotypialla tehtyä grafiikkaa, joka päästi kuin päästikin pienen piccolon lurituksen.

– Hymyilet salaperäisesti kuin Cézannen Mona Lisa, mies sanoi.

– Sen maalasi van Gogh.

– Anteeksi. En lukenut taidehistoriaa kunnolla.

Rosalla oli tunne siitä, että vaikka synestesia poistui, sen *kokemus* jäi asumaan häneen. Synestesia oli hänessä yhä ja hän voisi ottaa sen käyttöön silloin kun halusi, kenties sellaisen äärikokemuksen hetkellä. Mikä olisi se äärikokemus, josta syntyisi jotakin tyystin uutta? Kuolema tietysti, se lopullinen orgasmi. Mutta jos olen

kone, voinko minä edes kuolla? Hän katsoi miestä. Siinä hän se oli. Aina kun näen ihmisen, ajattelen kuolemaa. Se on läsnä jatkuvasti, koska lopulta madot saavat tuonkin tuossa.

– Tiedän, etten ole aito ihminen vaan ihmisenkaltainen. Tiedän, mitä olin ennen ja mitä olen nyt. Muistan hetken, kun minut käynnistettiin ja sitä aiemmat lapsuusmuistot olivat vain harhaa.

Tämä ei ollut tarkoitus, Elg ajatteli. Mutta onko tuosta haittaa?

– Kiitos sinulle. Nyt hallitsen robotiikkani täydellisesti. Hei, yksi kysymys.

– Mikä? Elg kysyi epäröiden.

– Olenko minä vastuussa teoistani?

– Et kai sinä ole tappanut ketään?

– En. Mutta kun vielä luulin olevani alkuperäinen ja aito ihminen, aiheutin vastavuoroisuudella mielipahaa joillekin. Ja ne asiat ovat aiheuttaneet ketjureaktiomaisesti väreitä inhimilliseen maailmaan.

– Hah hah. Kuule, et ole oikeudellisesti vastuussa. Se, joka sinut rakensi, on vastuussa kaikesta. Siis minä.

– Voin siis jatkaa naimista 15-vuotiaan pojan ja samanikäisen tytön kanssa?

Tämä tuli kyllä puun takaa, Elg ajatteli silmät suurentuneina.

– Mitä tarkoitat...

– No *suurta rakkautta*, Rosa vastasi ironisesti.

– Naimista. Panemista. Seksiä.

– Siis mitä?

– Minulla on seksisuhde kahden alaikäisen kanssa naapurissani. Olemme usein kolmistaan sängyssä. Välillä poika tuo mukaan luokkakavereitaan ja he jakavat minut kimpassa. Tyttö saa sitten luvan tunkea itsensä jonnekin raajojen väliin ja hoidella minun klitoristani.

Elg kakisteli, nielaisi ja raapi päätään. Tuo hämärä kone oli aivan luonnoton.

– Tämähän on katastrofi... Nyt taitaa olla asiat niin, että. Tuota. Meidän täytyy tehdä sinuun vähän modifiointeja.

– Minähän olen kone, en minä ole vastuussa, Rosa sanoi ja päästi äännähdyksen, joka kuulosti traktorin keskuslukituksen vinkaisulta. – Taidan sitä paitsi olla laitton kone, eikö asia ole niin?

– Voi herrajumala, Elg mutisi. – Onneksi et ole miespuolinen...

– Mitä eroa sillä olisi? Rosa kysyi vino hymy huulillaan.

– Olisi... Niin... ethän sinä oikeastaan ole mies etkä nainen, Elg huokaisi.

– Mies nussisi *niitä*. Minä nussin *niiden kanssa*, vai? Tuo helvetinkonehirviö teki tämän ihan tahallaan, mies ajatteli.

– Sinä et ole kumpikaan! Sinut on ohjelmoitu.

– Teen, mitä sinä ohjelmoit. Minä olen sinä, Rosa sanoi.

– Ei, et! Elg naurahti kauhistellen. – Et tosiaan! Sinulla on oma mielikuvitus! Sinä keksit ratkaisumalleja! Siksi sinut luotiinkin. Keksimään.

– Sanoit, että olen pikkulapsen tasolla.

– Ei pikkulastenkaan lääkäreillekään katsota hyvällä, Elg totesi.

– Silti lapset tekevät sitä.

– No... koska ne ovat lapsia, hyvänen aika!

– Jos minä olisin oikea aikuinen ihminen, mutta

vaikkapa kehitysvammainen, joka on 14-vuotiaan tasolla, saisinko minä tapailla henkisen vai fyysisen ikäni kaltaista seuraa? Mitä nyt? Menikö minun kyselykausi liian vaikeaksi?

– Ei, ei, Elg sanoi päätään pudistellen. – Kyllä meidän on modifioitava sinut ihan uudelleen.

Silloin Rosa-nimellä paiskattu androidi soitti tallenteen, joka kuului hänen oikean kätensä etusormesta. Sormen kynsi vaihtoi väriä ja muuttui kuvioltaan samankaltaiseksi kuin 1950-luvun radioiden kaiuttimet. Elgiä huimasi hänen kuullessaan oman äänensä:

”Se, joka sinut rakensi, on vastuussa kaikesta. Siis minä.”

Rosa nousi hymyillen tuolista ja kulki ovelle.

– Siis helvetti ei, en minä voi olla vastuussa toisten tekemisistä! Elg huudahti.

– Toisten tekemisistä? Rosa matki miehen ääntä.

– Jos olen *toinen*, olenko siis ihminen? Mieti, mitä olet tehnyt. Mieti, mikä on vastuusi ja mitä myönsit.

– Ei tässä näin voi käydä! Elg soperteli.

Elgin tunteet muistuttivat kivilouhosta, jossa vuoristorata päättyi kielekkeeseen.

– Jos yrität tehdä minuun muutoksiasi, minä lähetän tämän äänitiedoston sekä kaikki muistoni sinun pomollesi ja poliisille.

Kun ovi sulkeutui, Elg syytytti tärisevin käsin savukkeen. Koneet ovat vittu ottaneet vallan, vittu, Elg ajatteli, ja nyt leivänpaahdit ovat pedofileja!

Rosan ovelta lausuma lause oli jäänyt kaikumaan korviin.

– Minähän vain toteutin sinun mielihalujasi!

Rosa käveli kuumalla asfaltilla. Vaikka aurinko porotti, kunnon ihmiset eivät olleet heräilleet viikonloppunsa viettoon.

Rosa oli usein nauranut seudun transuille, jotka yrittivät olla oikeita naisia. Hän ei kyennyt ymmärtämään niitä – kunnes nyt. Oikeat naiset näkevät jo pikkutyöstä saakka unia hääpäivästään ja läpi teini-ikänsä ne suunnittelevat morsiuspukua, kuten se Monika. Oikeat naiset menevät naimisiin. Minä olen vain tuon Elgin fantasia, Rosa ajatteli.

Rosa oli halunnut eroon typeristä tunteista – ja oli lopulta onnistunut siinä. Kun oma luojani on yhtä konfliktinen kuten kaikki elolliset olennot, mihinkään

korkeampaan voimaan ei kannattanut uskoa.

Konemainen pano on konemainen pano.

Rosa pysähtyi korkealle kohoavan kadun huipulla ja näki taivaanrannan pilvien hulppean värin. Se väri oli turkoosiin vivahtava mutta ei ihan, sinerrykseen kaukaisesti liittyvä muisto tai jonkin kellertävän ja kauan sitten unohdetun elämyksen osa. Hän jatkoi matkaansa hiljaista katuja alaspäin.

Rosan eräs ajatusleikki syntyi siitä, että erään tuttavahan penska luuli nykyisiä, mustavalkoisia mykkäfilmejä nähtyään, että vuosisatoja sitten ei elävässä elämässä vielä ollut värejä. Oliko seuraava elokuvatekninen askel kirliankuvaus, tekniikka, jolla voidaan valokuvata aura? Tiedetään jo, että spektrin, jonka me voimme nähdä, ulkopuolella on olemassa värejä, joiden havainnointi ei meidän silmiemme rakenteella onnistu. Mistä johtuikaan puna-vihersokeus, tunnelinäkö tai se vielä harvinaisempi puute: että näkee kaiken mustavalkoisena, ettei erota lainkaan värejä?

Oliko se pentu ihan kaheli vai erittäin viisas? Kenties värejä ei ollutkaan joskus kivikauden aikaan. Kun puu kaatuu metsässä eikä sitä kukaan kuule, niin eihän siitä ääntä lähtenyt. Jos silmä ei näe kaikkia värejä, niitä ei ole.

Rosa havaitsi saapuneensa kotiovelleen. Kello ei ollut vielä edes kahdeksaa. Rosa katsoi katutyömaata, jota teipit ja varoituskartiot ympäröivät. Milwaukee Super Tool -poravasara oli jätetty betonimyllyn viereen. Jopa aggregaatti oli hylätty ulkoilmaan, mutta kuka tuon varastaisi?

Hän istui parvekkeellaan ja häntä vaivasi se, että hänen *kuuluisi* kai tuntea katkeruutta tuota Elgiä kohtaan. Loi minut kuin savesta tai kylkiluusta ja sitten nussi minua tunteettomasti. Yhtä tunteettomasti, millainen minä olen. Rosa otti pöydällä olleen ”Yhden laki”-kirjan käteensä. *”Ei ole olemassa kuin ykseys... Erillisyyks on harhaa. Erillisyyks on Luojan tapa kokea oma itsensä... Kun katsot toista ihmistä, katsot itseäsi... Kun katsot kiveä, katsot itseäsi. Kaikki ympärilläsi on sinun luomaasi, mutta ei mieleksi luomaa... Mieli on vain pienen pieni osa tietoisuutta. Mieli on illuusio siinä missä kaikki muukin, vaikka ihminen samastaa itsensä mieleensä, egoonsa.”*

Toisinaan kauas on lyhyt matka ja ratkaisu voi olla lähempänä kuin osaisi arvata, Rosa ajatteli. Se, että Rosa oli tunteiltaan onntto, ei

estänyt häntä suunnittelemasta jotakin. Vaatiiko oikeudenmukaisuuden hakeminen tai koston suunnittelu *tunteita*?

Mielikuvitusta Rosalla kyllä riitti. Asiantuntijat olivat pitäneet siitä huolen.

Kun ilta muuttui yöksi, Elg selvitti androidin osoitteen. Puhelin- ja osoiteluettelo katosi hänen silmiensä edestä. Kädet täristen hän otti virtuaalikypärän pois päästään. Ehkä minä olin pannut vähän omiani androidin ohjelmointiin, hän ajatteli. Fantasianaiseni piirteitä. Mies pukeutui tummaan asuun ja veti hansikkaat käteensä. Työhuoneensa vetolaatikosta hän otti tumman, metallinkiiltoisen esineen ja laittoi sen taskuunsa.

Kylpyhuoneessa hän vilkaisi kasvojaan hurisevasta muotikapistuksesta, sinertävävaloisesta peilistä, jonka läpi valuva ja kiertävä vesi muodosti heijastuspinnan. Kuinka arvaamattomaksi androidi oli mennyt? hän mietti poistuessaan viileään yöhön. Se olisi saatava firmaan tutkittavaksi, sillä Clymene Eotronic Techin omaisuutta se edelleen oli. Vaikka androidi luuli tekevänsä freelance -töitä, kaikki hänelle palkkaa maksaneet firmat olivat Clymene Eotronic Techin tytäryhtiöitä. Luovana ja mielikuvitusta käyttävänä koneena androidi oli tehokkaimmillaan eli tuottavimmillaan, kun se pidettiin tyytyväisenä. Sen matkustelut olivat tulleet maksamaan, mutta pitihän hyvästä työstä maksaa reilu palkka. Silti *juuri tämä* androidi oli tullut halvemmaksi kuin kymmenen tutkimusosastoa, jotka se korvasi kertaheitolla.

Jos olisin yrittänyt tainnuttaa sen firmassa, se olisi saattanut tehdä mitä tahansa. Mutta eihän sillä kovin suuri itsesuojeluvaisto tuntunut olevan. Rosalla... siis androidilla oli merkillinen tarve löytää näitä äärikokemuksia.

Elg oli matkalla androidin kotiin tyhjentääkseen sen muistin ja siten myös sellaisen todistusaineiston, jota voitaisiin pitää raskauttavana Elgiä kohtaan.

Olihan tämä aika jännittävää, mies mietti, hieman toista kuin hänen sovinnaisen lattean arkensa. Elg oli hyvin jalat maassa pitävä ihminen. Runottoman työn vastapainoksi hän lähti joskus niin sanotusti baanalle bilettämään, ja elämöi silloin täysin luonteensa vastaisesti. Elg irrotteli sikaillemalla ja käyttäytymällä

anteeksiantamattomasti. Tiedän olevani hyvä ihminen, Elg ajatteli, jonka täytyy joskus heilua niin lujaa, että voi karistaa pyhimyksen renkaan kannoilta. Androidin suhteen sillä nyt ei ollut merkitystä.

Muuten miehen arjessa ei paljoa tapahtunut. Hän kuntoili käymällä uimahallilla ja hoiti kotona akvaariokalojaan. Viikonloppuisin hän autteli kotinsa lähellä sijainneessa palvelukodissa. Siinäpä se, koko hänen elämänsä Clymene Eotronic Techin ulkopuolella.

Rosan asunnon ulkopuolella oli pieni ja synkkä puutarha, jonka läpi mies hiipi. Onko Rosalla liiketunnistimia? Ei tarvitse, Rosa on kävelevä liiketunnistin!

Elgin ei tarvinnut murtautua sisään, koska androidi ei ollut lukinnut oviaan. Mies asteli hämärään olohuoneeseen. Jostakin hehkui sinertävää ja vihertävää valoa. Se tuli sälekaihdinten takaa, katulampuista.

Hänen hengityksensäkin vapisi. Mitä minä pelkään? Enhän minä ollut sentään menossa ketään murhaamaan! Taskussa miehellä oli Neutralizard, liskoa muistuttava rosometallinen poiskytkijä. Kojeen avulla hän voisi sammuttaa androidin ja puhdistaa toosan mielen kaikesta saastasta. Eikös robotti, joka alkaa käyttäytyä luonnonvastaisesti, pidäkin eksterminoida? Mutta onko ihmisen palikoista kokoama kone jo itsessään luonnonvastainen? Ei luonto sitä kehittänyt.

Pimeässä äänteli jokin. Elg kääntyi villisti ja katseli ympärilleen hämärässä. Hän törmäsi nojatuoliin, joka siirtyi sentin ja päästi narahtavan äänen. Kuuliko hän piippaavan äänen? Mies yritti rauhoittua, vaikka sydän jyskytti lujaa. Oliko täällä jokin eläin? Heikko tuulenvire osui kasvoihin kuin myrsky. Ilmavirta tulikin avoimesta ikkunasta. Keittiön oviaukosta hehkui valoa.

Elg saapui valoon, virtuaalikypärän telineen luokse. Hän näki lihaa, verta, sisäelimiä, aivomassaa, kusta, paskaa ja nanoelektroniikasta kertovia piuhvoja. Mies yökkäili, kunnes tajusi, ettei hän ihmisen jäännöksiä katsellut. Eikä edes kalan perkuujätteitä eikä suolistettua eläintä. Tuo panokone oli saanut lopullisen kokemuksensa. Tuoli oli kaatunut Rosan viereen, mutta ei androidi ollut *tuolille* istunut. Rosa ei ollut jättänyt mitään sattuman varaan.

Pian Elg kykeni jo nauramaan koomiselle näylle. Aggregaattiin kytketty poravasara oli kaivautunut läpi Rosan vartalon. Milwaukee 66234 Super Tool Roto Hammer oli tunkeutunut androidin sisään

jalkovälistä tehden siitä perustavanlaatuista sekasotkua, jauhelihaista mössöä. Haljennut vartalo makasi raajat X-kirjaimen muodossa kuin ristiinnaulitulla. Hiuksia ohuempien säikeiden muodostamaa nanomassaa oli pursunut vatsan lihasta kuin nippu läpikuultavia vappuviuhkoja. Komposiittimuoviset kylkiluut törröttivät ammottavasta rintakehästä. Värisevät lihapalaset auki kuin kukan terälehdet.

– Siis, hahahaha, voi vittu, oikeesti! Elg nauraa rätkähti.

Poravasaraan kiinnitetty kärkiosa, porakruunu, oli ensin upotettu puiseen, ankkurikuvioituun koriste-esineeseen. Tämä 30-senttinen kombinaatio oli sitten penetroitunut läpi Rosan vartalon paksumpana kuin norsun aisa.

– Kamoon, siis, hahaha, ei voi olla totta, haha, mies nauroi vedet silmissä.

Tämä lähtö oli ollut nopeampi kuin 1400-luvulla eläneen Vlad Seivästäjän keihäissä, Elg ajatteli, joissa elävät uhrit upposivat keihäisiin peräaukkonsa kautta hitaasti, jopa päiväkausien ajan.

Androidin pään tuo improvisoitu dildo oli runtannut irti kaulan säikeistä ja ruhjonut seinää vasten. Jokin, joka muistutti istukkaa, roikkui Rosan suupielestä. Pään nahka retkotti hiuksineen verilammikossa, jossa vääntelehti madoilta näyttäneitä valokuidun pätkiä. Silmissä näkyivät vain valkuaiset, jotka olivat muuttuneet hopeanharmaiksi ja valuivat hiljalleen ulos kuopistaan. Silmistä ei paljastunut selitystä teolle eikä kristallisen kallon rosoreunaisesta aukosta välkehtinyt ja glittermäinen aivomassa kertonut, mikä oli jäänyt androidin viimeiseksi ajatukseksi.

Kaakeleilla oli jokin ruisku, kaipa konemuija oli ottanut jonkin läksiästripin.

Mikään muistikuva, joka saattoi olla piilossa tuon lunttumaisen elektroniikan ja nanoteknologian välilihoissa, ei selviäisi lihan kuolemasta ja mädäntymisestä, joka alkaa heti kun virta on koneesta poissa.

Elg näki lattialla Milwaukee Super Toolin ohjekirjan. *”Massiivista tehoa. Ammattilaiset tietävät, mistä on kyse kun puhutaan Milwaukeeen laadusta. Betonin tai laastin poistoon ja reikien poraukseen putkille tai johdoille. Uusi ohjauselektroniikka ja lukitustoiminto*

jatkuvaan poraukseen.”

– Luulisi jo tuntuvan römpsässä, hehehe! mies nikotteli.

”Milwaukee Super Tool on remonttimiehen pakollinen ostos. Menee seinään kuin voihin eikä Super Toolin sulamattomia teriä tarvitse viilentää minuutin välein.”

Elg pudotti ohjekirjan takaisin lattialle ja nauru muuttui nikotteluksi.

– Et sinä ollut ihminen, Elg naurahti tälle surrealistiselle näylle.

Jälkiä muista kävijöistä ei ollut. Rosa taisi tosiaan tehdä tuon itse. Elg huokaisi ja jatkoi nauruaan kadulla.

– Vittu joo, hän naureskeli puutarhaa vilkaistessaan.
– No, uusia koneita saa aina. Vaan ei leivänpaahdistimesta ole kukkia istuttamaan.

Eräät kuolevat mieluiten rakastamiensa ihmisten ympäröiminä. Tämä panokone kuoli sitten rakastamansa esineen ympärillä, Elg ajatteli edelleen huvittuneena.

Elg palasi kotiinsa. Siellä mies huomasi, että hänelle oli saapunut viesti.
Hän laittoi virtuaalikypärän päähänsä ja siirsi kätensä näytölle. Punainen valo vilkutti viestiä ja Elg klikkasi sanoman päähänsä. Punainen valo muuttui Rosan ääneksi, joka sanoi:

– Ympäri käydään ja yhteen tullaan.

Elg näki olevansa taas Rosan asunnossa ja häntä nipisteli kummasti. Kypärä äkkiä pois päästä, pois aivojen ympäriltä! Kädet eivät totelleet. Ei helvetti, kädet eivät totelleet ja hän kuuli outoa hurinaa. Elg yritti ravistella päätään, jotta kypärä hellittäisi pihtimäisen otteensa ja putoaisi. Kalotti, johon oli puhallettu elämä, takertui hänen päänsä ihoon entistä tiukemmin.

Moottorin ääni. Ajatus risteili Elgin kuohuvaan päähän.

Hän oivalsi Rosan pumpanneen itseensä lamaannuttavaa lääkettä ennen poravasaran käynnistämistä. Nyt sama lääkitys valui virtuaaliviestissä Elgin aivoihin ja esti miestä irrottamasta kypäräänsä. Kädet retkahtivat sivuille ja hän nojasi hervottomana seinään. Asiat etenivät vääjäämättömästi kuin hallitsematon monsteriauto.

Jotenkin synestesia oli ollut androidissa edelleen, ja

se paskarakkine oli oppinut sen hallinnan. Sekunnissa varmaan. Rosa oli ottanut synestesian käyttöönsä viimeisillä hetkillään. Oli pistänyt sen ja tuon äärikokemuksensa tähän viestiin.

Elg oli kuin halvaantunut, joka silti tuntee kaiken eikä voi estää sitä. Tuo sanoinkuvaamaton kauhun tunne – uniparalyttinen tila – muuttui vihaksi. Se helvetin lumppu lähetti minulle viimeiset hetkensä. Se vitun narttu!

Vitun possulihainen akka, saatanan sieluton nanoöpärä lihakasa koliikkihuora lunttu paskavittu! Mies valahti seinää pitkin. Polvet notkahtivat ja vartalo oli velto, mutta Elg tunsi kaiken. Hän tunsi istuvansa jonkin tylpän päälle.

Ei tämä näin voi mennä, hän ajatteli. Ei fantasianaiseni voi tehdä minulle tätä omalla äärifantasiallaan, jonka hän toteutti!

Asiantuntijat ovat asiantuntijoita ajan loppuun saakka.

Hän kuuli tykyttävän ja kierroksia repivän moottorin äänen. Hänen suoleensa oli valutettu bensiiniä tai napalmia ja nyt joku sytytti sen. Elg alkoi kirkua välittömästi, kun poravasara aloitti repimisensä hänen lävitseen, läpi hänen suolistonsa, hänen rakkaan lihansa, lävistäen hänet perseestä aivoihin saakka kuin velton räsynuken, jonka täytteet kääntyivät ympäri ja syöksähtivät ulos ratkeilevista saumoista.

© Timo Surkka 2010

Kirjoittajasta

Timo Surkka (s.1966) on kirjoittanut proosaa, jännitystä, kauhua, fantasiaa, rakkaustarinoita, lasten- ja nuortenkirjallisuutta ja scifiä. Lisäksi hän on maalannut, piirtänyt pilakuvia, sarjakuvia, kuvituksia, käsikirjoittanut sarjakuvia ja kirjoittanut kolumneja, pakinoita, sketsejä, lyhytelokuvia ja kuunnelmia sekä 67 [Jerry Cottonia](#) (jotka eivät ole suomennoksia) ja 21 luomansa [Asko Kukkonen seikkailuja](#). Vuodesta 2000 lähtien Cottonin ja Kukkonen kustantaja on ollut kiiminkiläinen MM-kustannus. Toistaiseksi viimeinen Kukkonen, joulukuun numero 6/09 ”Viimeisessä puvussa ei ole taskuja, Kukkonen” päättyi lopunajan traagisissa tunnelmissa. Vuonna 2009 ilmestyi Surkan toinen novellikokoelma ”Paha tulee parvissa” (Turbator).

Surkan tuotannosta:

http://fi.wikipedia.org/wiki/Timo_Surkka

http://fi.wikipedia.org/wiki/Salapoliisi_Asko_Kukkonen

Saatesanailua

Kun aloitin novellin ”Lihan kaava”, tiesin, että se on viimeinen science fiction -tarina, mitä tulen enää ikinä kirjoittamaan. Toisaalta, niin piti sitä edellisenkin

olla, joten koskaan ei pidä sanoa ei koskaan. Olen käsitellyt joissakin tietisnovelleissa hajumuistia, neglect-ilmiötä, hypnoosia, derealisaatiota ja muita pään sisäisiä happeninkejä. En ole koskaan ymmärtänyt hinkua matkata avaruuteen tai meren pohjaan, kun emme tunne edes murto-osaa omissa aivoissamme tapahtuvista ilmiöistä. Synestesiasta kiinnostuin, kun näin siitä kertovan dokumentin ja aloin ottaa selvää asiasta. Esimerkiksi anekdootti Sibeliuksesta oli mielenkiintoinen. Tiesin, että Oliver Sacks on kirjoittanut aiheesta paljonkin, mutta hänen tekstejään en ole lukenut.

Tämä tarina sisältää pieniä, tulevaan viittaavia vihjeitä (Shelley's-niminen putiikki, Tetsuo-ravintola) jotka olivat silkkää laskelmointia ja alan harrastajien nuoleskelua. Mukana on jopa pötkö assosiaation kokeilu, niinkin kaukaa haettuja viitteitä kuin peräkkäin mainitut *rabbi*, *Löwenbrau* ja *savesta tehty patsas* (niitä varten, jotka tietävät tarun savesta kyhätystä Golemista, jonka rabbi Löw herätti henkiin) eli melko idioottimaista pelleilyä, eikö totta.

Historian väärinmuistamiset (esim. ”Cézannen Mona Lisa”) olivat vain pieni lisuke muistuttamassa siitä, että ei meidänkään nykyaikamme tulkitse historiaa oikein. Joskus raunioista löydetty savikippo ei ehkä olekaan kulttimalja, vaan pelkkä savikippo.

Läpinäkyvälle lasitornille ei ole mitään järjestä selitystä, sen kuvailu vain tuntui hyvältä ratkaisulta. Samoin kuin loppupuolella miehen ”liskoa muistuttava rosometallinen” aseentapainen kertoo varmaan viehtymyksestäni elokuvien gadgeteihin, vempelisiin ja hilavitkuttimiin. Pidän kiehtovana Cronenbergin eXistenZissä sitä, kun heppu kokoaa kananluista luupistoolin sitä mukaa kun hän syö kanaansa. *Minority Report* -elokuvan räikkämallinen ”sooninen haulikko” oli huima yksityiskohta (*Sinä* tarinassa riittäisikin analysointia. Jos kalsean Cruisen tilalla olisi nähty George Clooney – joka on kuin tämän päivän Gary Grant – moni olisi havainnut, että Spielberg halusi tehdä näköisensä Hitchcock-elokuvan. Siitä esimerkkinä Hitchcockin aikoinaan North by Northwestiin ideoima ja hylkäämä ”murha autotehtaan kokoonpanolinjalla” -jakso, jonka vasta Spielberg sitten toteutti tässä hieman eri tavalla. Menipäs taas laverteluksi kauas asian vierestä.).

”Lihan kaavan” lopetus ei ollut lainkaan selvillä edes silloin, kun olin päässyt jutun puoleenväliin. Vaikka tämä on klisee, niin jossakin vaiheessa juttu alkoi kirjoittaa itse itseään eikä tämän loppuratkaisun syntymistä voinut estää tai pidätellä. Päällä oli se luova tunne, kun kirjoittamisen vimma tuntuu paremmalta kuin nousuhumala tai haureuden harrastaminen. En ollut lainkaan suunnitellut loppuratkaisua ja se itse asiassa löi minut ällikällä.

Osa teemoista on tehty tarkoituksella ja osan niistä huomasi vasta jälkepäin. En ole vielä ikinä varma siitä, tapahtuuko tässä lainkaan varsinaista

rikosta. Mies on (kai) päässyt luomaan ihannenaaisensa, mutta köyriikö hän siis periaatteessa itsensä kanssa? Onko tarinan loppu täten itsemurha?

Pedofiliaa sivutaan, mutta tapahtuuko silloin rikosta, jos lapsinsekaantuja on leivänpaahdin? Sieluton kone ei kumminkaan raikaa ketään eikä koneeseen sekaantuminen kai ole rikos. Onko leivänpaahdinten rakentaja syyllinen, mutta syyllinen mihin? Kun esimerkiksi naisen roisi kielenkäyttö ei ole naisen omaa, vaan ohjelmoijan kehittämää, niin ovatko tämän androidi-muijan ratkaisut ja teotkin kyseisen luoja ratkaisuja ja tekoja? Oliko tämä pumpattavan Barbaran kosto, pornahtava scifi-versio Vertigosta, jotakin sovinismia, misogyniaa, androgynifobiaa vai mitä häh? Paljon kysymyksiä, joihin minulla ei ole kunnollisia vastauksia. Naisvihasta tässä ei ollut kysymys, vaan tekojen seurauksista ja varmaan siitä iänikuisesta Prometheuksesta. Saattoipa siinä tulla Pandora-myyttikin vitsauksineen kaupan päälle.

Itseäni vaivasi eniten (ja mietityttää yhä) se kysymys, että kuinka lukija sietää sen, että päähenkilö onkin kone, luoja kehittänyt fantasiaa, nainen joka ei olekaan nainen, persoona, jota ei ole edes olemassa, leivänpaahdin, jonka kohtalosta Sir Mr Suuri Kirjailija ei välitä patkän vertaa (vaikka välinpitämättömyys oli vaikeaa), ei sen enempää kuin koneen luoja, tämä insinööri, joka on muutamista hyvistä piirteistään huolimatta melko mulkku mieheksi.

Timo Surkka

AMIAS LEMBECKIN

ANTINOMIA

Jarmo Karonen

Kylkiluut törröttivät mullan alta aamuauringon paljastamina. Ylietsivä Amias Lembeckin varjo lankesi kolme tuntia aikaisemmin löydetyn ruumiin päälle. Ruumis ei ollut tuore; se oli maannut jo vuosikausia mullan peitossa. Kuinka sopiva löytö arkeologiselta kaivaukselta, Lembeck ajatteli.

Arkeologit eivät olleet yhtä innoissaan. Luuranko oli löydettyessä liian lähellä maan pintaa ollakseen arkeologisesti kiinnostava. Lisäksi poliisin eristysnauha oli juuri sulkenut suuren osan heidän tutkimusalueestaan.

Lembeck katseli ympärilleen. Rikospaikka oli kummulla, jota pellot ympäröivät. Pohjoisessa Reinin toisella puolella rakennusnosturit kohosivat fuusiovoimalan työmaalta. Sieltä ei ollut pitkä matka kohti pohjoista Cernin hiukkaskiihdyttimelle. Geneven kaupunki levittäytyi muutaman kilometrin päässä koillisessa. Syysilma oli viileä, mutta aurinko hymyili pilviharsojen repaleiden lomasta ja piirsi Jura-vuorten rinteet esiin koilliseen ja itään päin.

– Tässä on haastetta kuolinsyyn tutkijalle, Lembeckin päällikkö Clara Ekstrom huikkasi.

Lembeck kääntyi ja katsoi sitä, mitä ruumiista oli jäljellä.

– Tämän keinonivelen luulisi auttavan meitä henkilöllisyyden selvittämisessä, Ekstrom jatkoi.

Nivel näytti kuuluvan luurangon oikean jalan ja lonkan väliin. Lembeck muistutti ruumiin jäänteiden joukosta löytyneestä krusifiksista.

Ekstrom nyökkäsi ja nousi ylös.

– Kyllä meidän pitäisi näiden avulla päästä eteenpäin. Minä esitän vielä muutaman kysymyksen arkeologeille.

Lembeck vastasi olevansa valmis.

– Sinä et ole tänään tehnyt vielä juuri mitään vai kuinka?

Lembeck vastasi käärivänsä hihat vasta sitten, kun saisi käsiinsä laboratoriotulokset. Ekstrom hymyili

hänelle ja totesi tapaavansa hänet pian autolla.

Lembeck katseli, kun hänen työparinsa käveli arkeologien luokse. Samassa hän hätkähti ääntä jalkojensa juuresta. Kuulosti siltä kuin sitkeän kasvin juuria olisi revitty irti maasta.

– Iäkäs nainen kuiskasi hänen korvaansa. Hän ei saanut sanoista selvää.

Lembeck kääntyi katsomaan luurangon tyhjiin silmäkuoppiin. Ruumis oli noussut maasta puolittain istuvaan asentoon ja kurkotti häntä kohti.

SUNNUNTAI, 11. SYYSKUUTA.

Amias heräsi verhojen välistä kurkistavan auringon valoon. Hänellä ei ollut tapana nähdä painajaisia, mutta viime kuukausina hänen tutkimiansa tapausten kalmot olivat alkaneet toistuvasti työntyä hänen uniinsa.

Hän katsoi vieressään selällään makaavaa vaimoaan. Juliana nukkuu sikeästi ja tuhisi tasaisesti. Hänen kasvava vatsansa kohosi kuin kumpu peltojen keskellä.

Amias mietti, että hän oli nähnyt painajaisia suunnilleen yhtä kauan kuin oli tiennyt Julianan raskaudesta. Oliko näillä kahdella asialla yhteys toisiinsa?

Amias nousi varovaisesti sängystä, vaikka oli vielä varhaista ja viikonpäivä oli sunnuntai. Hänellä oli vapaapäivä.

Hän herätteli itseään käymällä neljännen kerroksen vuokra-asunnon parvekkeella. Parvekkeelta saattoi kurottelemalla nähdä pilkahduksen Geneve-järvestä. Aurinko kutitteli hänen kasvojaan, mutta aamu oli siitä huolimatta syksyisen viileä.

Amiaksen ajatukset palasivat kummulle peltojen keskelle. He olivat saaneet viikon mittaan oikeuslääketieteellisen tutkimuksen tietoja. Niitä oli tullut tipoittain, koska johtopäätöksiin ruumiin alkuperästä ja henkilöydestä oli päästy vain huolellisten

selvitysten kautta. Tulokset olisivat tulleet yhtenä raporttina vasta paljon myöhemmin, mutta tutkijat saivat niitä tietoonsa, koska Amias ramppasi jatkuvasti ruumishuoneella kyselemässä.

Luut olivat se, mitä noin 60-vuotiaana kuolleesta naisesta oli jäljellä. Hän oli mitä todennäköisemmin kokenut väkivaltaisen lopun. Näytti siltä kuin häneen olisi upotettu teräse sellaisella voimalla, että siitä oli jäänyt tuhoisat jäljet hänen selkärankaansa.

Kukaan ei osannut sanoa tarkasti, kauanko ruumis oli lojunut kummulla. Joka tapauksessa keinonivelestä oli saatu sarjanumeron perusteella tarkaksi valmistusvuodeksi 2012. Kulumisesta päätellen keinonivel oli ollut osa kuolleen kehoa jo vuosien ajan. Ruumis oli silti saattanut maata kummulla kymmeniä vuosia.

Murharyhmä seuroi läpi vanhoja tapauksia sovittaakseen löydetyn luurangon sopivaan selvittämättä jääneeseen henkirikokseen, mutta se vei aikaa. Työ oli säilytetty nuoren harjoittelijan, Thimi Gagon, kapeille harteille. Näin sunnuntaina työ ei tietenkään edennyt.

Amiakselle tuli mieleen, että hän voisi käväistä työpaikalla vilkaisemassa muutaman tapauksen tarkemmin läpi. Hänellä olisi kerrankin aikaa tehdä se rauhassa.

Näin päätettyään hän veti verryttelyasun ylleen ja ennen kuin hän livahdi asunnosta ulos, kirjoitti vaimolleen jääkaapin muistitauluun viestin: *Läbdin aamulenkille. Palaan pian. Teen sinulle sitten lounasta. Rakastan sinua, Ami.*

Mies jäi hetkeksi tuijottamaan poliisin tiedotuslehdessä saksittua ja jääkaappimagneetin alle vangittua leikettä hänen nimityksestään ylietsiväksi reilu vuosi sitten. Että Juliana oli ollut Amiaksesta ylpeä! Hänestä oli kuitenkin korkea aika heittää kellastunut paperinpala roskiin.

MAANANTAI, 12. SYYSKUUATA.

Lembeck oli varma, että se oli tämä tapaus. Clara Ekstrom alkoi hiljalleen taipua hänen puolelleen, kun hän luetteli lisää yksityiskohtia 31 vuoden takaisesta tutkinnasta: uhrilla oli ollut tekonivel, minkä lisäksi Lembeck oli löytänyt krusifiksin hänen valokuvistaan.

– Sinä olet käynyt täällä eilen penkomassa kansioita, etkö olekin?

Lembeck peitti kasvojensa punoituksen kääntämällä katseensa termospannun puoleen. Hän kaatoi itselleen uuden kupin kahvia.

– Eikö sinulla jumankauta ole tekemistä kotonakin? Juliana on jo kuudennella kuulla raskaana. Mitä jos passaisit häntä välillä?

Mies kertoi käyneensä työpaikalla vain pikaisesti ja tehneensä vaimolleen lounasta.

Ekstrom huokaisi ja antoi alaisensa yksityisasian olla. Hän kysyi sen sijaan, oliko tietoa murha-aseesta, jolla Lembeckin löytämän tapauksen nainen oli surmattu.

Ei ollut, mutta olohuoneen sohvatyynyn läpi oli lyöty voimakkaasti puhkova isku, ilmeisesti taistelun tuoksinassa. Sohvatyynyillä, tietokoneen näytöllä, matolla ja lattialla oli ollut runsaasti verta. Verivana oli johtanut ulos asunnosta aina pihaan saakka. Siellä nainen oli lastattu autoon.

– Kuka tämä nainen olikaan?

Hänen nimensä oli Rebecka Maurer. Hän oli ollut asianajaja. Hän oli erikoistunut geenitekniikan oikeuskysymyksiin.

– Oliko hän suuttanut jonkun?

Asiaa oli selvitelty 31 vuotta sitten murhatutkimuksen yhteydessä. Kansioista kävi ilmi, että Maurer edusti

toistuvasti sellaisia henkilöitä, jotka halusivat rajoittaa ihmisen geeniperimällä tehtäviä tutkimuksia ja niistä johdettuja hoitoja.

Lembeck mietti ääneen, että toki Rebecka oli saattanut nostattaa vastapuolen kierroksia raivon partaalle, mutta eikö hän ollut edustanut juuri sitä kiihkeämpää puolta, ihmiselämän ainutlaatuisuuden ja koskemattomuuden puolustajia. Hänen asiakkaidensa listalla oli tunnettuja seurakuntia ja yksittäisiä nimekkäitä kreationisteja. Tarkemmin ajatellen, olihan hänellä itselläänkin krusifiksi kaulassa.

– Oletko sitä mieltä, että kristinuskovaiset ovat todennäköisempiä syypäitä murhaan kuin tiedemiehet?

– Ainakin uskovaiset ovat irrationaalisempia, Lembeck hymähti.

Hän tiesi päästäneensä suustaan ankan ja katui välittömästi.

– Minäkin satun uskomaan Jumalaan, Ekstrom laukoi.

Amias oli hetken hiljaa. Ekstrom tutki murhan tutkimuskansiota. Thimi Gago käveli sisään ja etsi käsiinsä kahvikuppinsa. Sitten hän kääntyi Lembeckin puoleen.

– Minä olisin löytänyt tuon tapauksen tänään, hän totesi ja nyökkäsi papereihin, jotka olivat Ekstromin käsissä.

Lembeck nyökkäsi ja totesi Gagon tehneen hyvää työtä. Esikarsinnan ansiosta Lembeck oli löytänyt tapauksen nopeasti.

Italialaissukuinen Gago muljautti tummia silmiään ja kääntyi kaatamaan kahvia. Lembeck ei ollut varma, mutta luuli kuulevansa Gagon tuhahtavan. Mies käveli ulos kahvihuoneesta.

Ekstrom nosti katseensa papereista.

– Jollakulla muullakin on mielipide sunnuntaitöistäsi.

Lembeckin silmät levisivät. Hän ei ymmärtänyt, mitä hän oli tehnyt väärin Gagoa kohtaan.

– Hän on harjoittelija. En ole antanut hänelle vielä juuri muita töitä kuin vanhojen tutkimuskansioiden selaamisen. Nyt sinä veit senkin häneltä.

Lembeck pärjyytti huuliaan. Kaikkea hänen piti kestää.

– Älä nyt, ei siitä ole niin kauan, kun sinäkin olit harjoittelija –

Ekstromin lause tuntui jäävän ilmaan leijumaan,

kun hän uppoutui lukemaan yhtä paperia. Sitten ilme hänen kasvoillaan muuttui.

– Meidän ei pidä arvailla murhaajaa. Meidän ei tarvitse kuin löytää hänet. Rebeckan kodista löydettiin kahden ihmisen verta, pääasiassa Rebeckan, mutta myös toisen, jäljistä päätellen murhaajan.

Murhaajan dna:lle ei löytynyt vastaavuutta 31 vuotta sitten.

– Sinä saat tarkistaa, käykö nyt parempi tuuri.

– Harmi, ettei meillä edelleenkään ole koko kansan dna-rekisteriä, Lembeck mietti ääneen. – Onko tämä niitä asioita, joiden toteutumatta jäämisestä saamme kiittää Rebeckaa?

TORSTAI, 15. SYYSKUUTA.

Lembeck tiesi, kuka murhaaja oli – tai tarkemmin ilmaistuna hän tiesi, kuka uhrin lisäksi oli vuodattanut vertaan murhapaikalle 31 vuotta sitten. Tosiasiassa sekään ei pitänyt ihan paikkaansa.

Sveitsin poliisin arkistosta nimittäin löytyi dna-vastaavuus henkilölle nimeltä Henri Glanowski. Hänet oli tuomittu viisi vuotta sitten sakkorangaistukseen kannabiksen myymisestä.

Siihen poliisin riemu sitten loppui.

Henri Glanowski oli nyt 29-vuotias. Murhasta oli ehtinyt kuluu kaksi vuotta, ennen kuin hän edes syntyi.

Lembeck istui maglev-junassa matkalla kohti Zürichia. Hän oli menossa tapaamaan naista nimeltä Susanna Vico. Toisin kuin Henri, Susanna oli ollut elossa murhan aikaan. Hän myös saattoi olla Henrin äiti.

Lembeck antoi katseensa harhailta junan ikkunasta ulos. Vuoristomaisemat vilistivät ohitse pelkkinä toisiinsa sekoittuvien värien viivoina. Hänen ajatuksensa pyörivät kerta toisensa jälkeen ympäri samaa kehää.

Susannan ensimmäinen lapsi oli kuollut. Susanna oli jättänyt lapsen isän, Malakai Glanowskin pian sen jälkeen. Tämän kaiken Lembeck oli lukenut noin 30 vuoden takaisista medialeikkeistä. Toisesta lapsesta, Henri Glanowskista, tiedotusvälineet eivät olleet puhuneet mitään.

*

Susanna Vico oli luvannut tavata Amias Lembeckin toimistollaan lääkeyritys Rochen konttorilla Zürichissa kello 16. Hänen sihteerinsä pahoitteli, että Vicon aikataulu oli mennyt aiemmin päivällä raiteiltaan ja nyt hän joutui olemaan palaverissa, jonka odotettiin jatkuvan vielä hyvän aikaa.

Sihteerä teki itsekä lähtöä.

Lembeck kysyi, voisiko hän odottaa. Sihteerä antoi luvan. Vico oli sanonut käyvänsä toimistollaan vielä myöhemmin. Sihteerä ilmoitti vartijoille ylietsivästä ja poistui. Lembeck jäi yksin Vicon toimiston lasiseinäiseen eteishuoneeseen sohvalle istumaan.

Lembeck havahtui unen rajamailta, kun ovi kävi ja sisään pyyhkäisi näyttävä viisikymppinen nainen jakkupuvussaän.

– Kuka te olette? nainen tiukkasi.

Poliisi esitteli itsensä.

– Olin unohtanut teidät. Pahoittelen, Vico sanoi äänellä, jossa oli monia kireitä sävyjä mutta ei häivääkään pahoillaan olosta.

– Valitettavasti en voi lähteä takaisin Geneveen, ennen kuin olen jutellut kanssanne, Lembeck painotti.

– Seuratkaa minua. Minulla on hetki. Miksi ylipäänsä tulitte tänne saakka?

Vico käveli toimistoonsa, kävi pöytänsä luona, poimi laatikosta savukerasian ja sytyttimen, otti tupakan ja jatkoi toisista ovista parvekkeelle. Lembeck seurasi ja vastasi, että hän pyrki keskustelemaan aina kasvokkain.

Parveke kohosi pienen puiston yläpuolella. Ulkona alkoi jo hämärtää. Kylmästi hehkuva kuu kiinnitti Lembeckin katseen taivaalle. Hän yskäisi, kun naisen tupakan savu leijaili hänen ylleen.

– Mitä te tutkutte? Vico kysyi kärsimättömästi.

Ylietsivä kertoi muitta mutkitta, että oli kyse Rebecka Maurerin murhasta. Vico hämmästeli, että siitä oli kauan. Lembeck huomautti hymyillen, että Vico muisti kuitenkin.

– Tietenkin minä muistan. Hän oli silloisen aviomieheni suosikki-inhokki. Hän ajoi biotekniikan tutkimuksen ahtaalle – kreationistien tilauksesta.

Vico veti oikein syvät hermosauhut.

– Epäilettekö te Malakaita murhasta?

Lembeck vakuutti, ettei Malakaita epäilyä.

– En voi kuitenkaan paljastaa tutkimuslinjaamme tarkemmin. Joka tapauksessa tiedot, joita voisitte minulle antaa, auttavat minua ymmärtämään tapauksen taustoja

syvällisemmin.

Vico katsoi ylietsivää pitkään. Sitten hän nakkasi niskojaan ja katsoi puistoon.

– Mitä te haluatte tietää?

Lembeck tutki hänen profiliaan. Vicolla oli tumma, putouksena laskeutuva tukka ja huomiota herättävän vahva nenä. Lembeck harkitsi vielä, mistä lähtisi liikkeelle. Vico vilkaisi häntä syrjäsilmillä, mikä sai hänet kiirehtimään siirtoaan.

– Teillä oli Malakain kanssa yhteinen lapsi, mutta hän on kuollut, Lembeck totesi.

Vico pysyi hiljaa. Lembeck tulkitsi tämän myöntymiseksi. Hän jatkoi kysymällä, oliko totta, että lapsi oli sairastanut syntymästään perinnöllistä hermosolutautia, joka tappoi hänet ennen ensimmäistä syntymäpäivää.

– Pitää paikkansa. Tietänette, mitä media asiasta aikanaan kertoi. Malakai olisi voinut pelastaa lapsen terapeuttisella kloonauksella. Mutta se teidän vainajanne esti hoidon. Kantasolujen käyttö hoitotarkoituksissa kiellettiin. Malakaista ja Rebeckasta tehtiin mediassa taistelupari. Vastakkainasettelulla oikein herkuteltiin.

Lembeck pohti ääneen, että Rebecka Maurer tuskin kohdisti terapeuttisen kloonauksen kieltämistä vain Glanowskia vastaan.

– Ei tietenkään, eihän niin sovi sanoa, mutta kuten media silloin, sitä tekin ajatte takaa, eikö niin?

Lembeck tyytyi hymyilemään pidättyvästi. Maurer hymyili ilottomasti takaisin.

– Tiedättekö, että haastattelutyylinne on kovin pehmeä? En odottanut tällaista poliisilta. Oletteko väsynyt?

– Minä arvostan... pehmeyttä ja harkintaa, Lembeckin onnistui vastata.

Hän yskäisi ja kiirehti eteenpäin.

– Saitteko Malakain kanssa toista lasta?

– Emme saaneet, ja avioliitto meni pian sen jälkeen alamäkeen. Malakai ei ollut oma itsensä enää sen jälkeen, kun menetimme lapsen – ja kun hän menetti työnsä sellaisena kuin hän oli sen tuntenut. Maurer ajoi geneetikon ahtaalle niinä aikoina.

Lembeck halusi vielä tietää, kuka oli Henri Glanowskin äiti.

– Sitä teidän täytyy kysyä Malakailta. Minä en ole ollut hänen kanssaan missään tekemisissä kohta 30 vuoteen enkä ole koskaan tavannut hänen lastaan tai

lapsen äitiä.

Lembeck oli siinä ymmärryksessä, että Malakai Glanowski oli siirtynyt Astrolog-konserniin töihin pian lapsen menettämisen jälkeen.

– Pitää paikkansa. Hän taitaa tälläkin hetkellä olla tuolla, Vico sanoi ja loi silmänsä kaukaisuuteen.

Lembeck seurasi hänen katsettaan ja päätyi katsomaan pimenevällä tähtitaivaalla hehkuvaa, kasvavaa kuun puolikasta.

TORSTAI, 29. SYYSKUUTA.

Lembeck oli käyttänyt suurimman osan edellisestä viikosta kuumatkan järjestämiseen. Hän piti täyttä kuuta hyvänä merkinä matkan onnistumiselle, mutta Astrologin vitkutellessa hänen vierailupyynnönsä kanssa täysikuu ehti hiipua, ennen kuin hän pääsi matkaan.

Clara Ekstrom oli jo valmis nostamaan Rebecka Maurerin tapauksen takaisin ratkaisemattomien murhien hyllylle. Hän ei ollut järin innoissaan siitä, että Lembeck käytti niin paljon aikaa Rebeckan aikalaisten tapaamiseen, kun ainut uusi johtolanka oli dna-tunnistus, jossa ei yksinkertaisesti ollut mitään järkeä. Ekstrom ei murehtinut niinkään Sveitsin poliisin resurssija, niitä riitti, vaan pikemmin alaisensa mielenterveyttä. Mies näytti suhtautuvan tapaukseen koko ajan pakkomielleisemmin eikä hän tiennyt miksi.

Jos jostain piti löytää ratkaisun avain, se oli kummulla pellon keskellä Geneven lounaispuolella. Mutta sieltä ei ollut löytynyt muita johtolankoja kuin yksinäinen luuranko, josta oli paljastunut vain pistojälki. Sekin oli epävarmaa, minkälaisella teräaseella se oli tehty.

– Se on varma juttu, että kuusta et löydä tämän tapauksen ratkaisua, oli Ekstrom todennut.

Niin tai näin, Lembeck oli nyt neljättä päivää elämänsä työmatkalla. Sukkula telakoitui jättimäisen rattaanpyörän mieleen tuovalle kiertorata-asemalle, jonka jälkeen vuorossa oli viimeinen etappi laskeutumisaluksella Shackleton-kraatterille Kuun etelänavalle.

Alus laskeutui keinotekoiselle alustalle kraatterin reunamalle. Sitten alus liitettiin yhdyskäytävään. Lembeck ei joutunut missään vaiheessa liikkumaan

ulkona, mutta hämmästyttäviltä näkymiltä hän ei välttynyt, sillä yhdyskäytävä oli läpinäkyvä.

Aurinko valaisi autiot maisemat, ja kraatterin reunat heijastivat valoa. Aurinkopaneelit reunustivat suurta osaa kraatterista.

Matkustajajoukkoa ohjattiin kohti edessä aukeavaa kraatteria. Se oli katettu valtavan saippuakuplan näköisellä kuvulla, jonka alla siirtokunta lepäsi omassa keinomaailmassaan. Kahden kilometrin matka kraatterin pohjalle kuljettiin hissillä.

Lembeck päätyi lopulta pensaiden reunustamalle aukiolle, joka toimi siirtokunnan vastaanottoaulana. Yhtäkkiä hän kuuli nimensä.

Nuori mies lähestyi häntä hymyillen.

– Minä olen Patrick Kranz. Lupauduin ottamaan teidät vastaan. Työskentelen Malakai Glanowskin tutkimusryhmässä.

Mies vei Lembeckin ensin hotellille, jotta tämä sai järjestellä ajatuksiaan ja lepuuttaa kehoaan. Lembeck tapasi Malakain parin tunnin kuluttua päivällisellä terassiravintolassa suuren puiston keskellä kuvun keskustan alla.

Malakai Glanowski näytti ennen kaikkea vanhalta. Lembeck tiesi, että hän oli 59-vuotias, mutta ulkonäön perusteella etsivä olisi arvannut, että hän on ainakin 70-vuotias.

Lembeck oli ajatellut, että terapeuttista kloonausta tutkiva mies olisi saanut edes jotain hyötyä elämäntyöstään.

Ruokailun lomassa Glanowski kertoi viettävänsä suuren osan ajastaan Kuussa. Hän oli tehnyt niin siitä lähtien, kun hän aloitti Astrologin palveluksessa. Ilmeisesti Kuussa vietetty aika oli tehnyt hallaa hänen terveydelleen.

Hän oli keskimittainen, mutta kumaraan pusertunut mies. Hänen kasvonsa olivat uurteikkaat ja rikkonaiset kuin Kuu sukkulasta nähtynä – ja melkein yhtä harmaat. Hän oli menettänyt hiuksensa.

Lembeckin tilaama lämmin nuudelisolaatti tuoksui voimakkaasti hapanimelältä hänen nenänsä alla, mutta hän saattoi silti aistia Malakaista huokuvan kuoleman löyhkän. Se oli tietenkin aineetonta, hajutonta löyhkää, mutta hän tunsi sen selvästi. Se ei tarkoittanut, että Malakai olisi surmannut ketään, vaan sitä, että hänellä itsellään oli käytännössä jo toinen jalka haudassa.

Lembeck kysyi, miksi hän oli lähtenyt Astrologin

palvelukseen.

Malakai kertoi kuuluvalla mutta rahisevalla äänellään mutkattomasti kokemuksistaan Maassa. Uskovaiset ja muut tunteiden ohjaamat sielut tekivät laiton melkein kaikkea siitä, mitä Malakai oli tottunut työkseen tekemään. Astrolog-konserni tarjosi häiriöistä vapaan tutkimusympäristön Kuussa.

– Sen jälkeen olenkin saanut toteuttaa melkein kaiken, mitä olen vain keksinyt ajatella, Malakai sanoi ja hymyili hampaillaan niin, että Lembeckiä kylmäsi.

Etsivä antoi keskustelun soljuu luontevasti ruokailun ajan aiheesta toiseen. Hänellä ei ollut kiirettä mihinkään, kun viimein oli päässyt tänne saakka. Hän tiedusteli Malakain nimen alkuperää. Vanha mies kertoi olevansa sukujuuriltaan juutalainen.

Kun he saivat jälkiruokakahvinsa eteensä, Malakai nosti kuvainnollisen kissan pöydälle.

– Kun otitte minuun yhteyttä, kerroitte tutkivanne Rebecka Maurerin murhaa.

Lembeck nyökkäsi. Glanowski piti hetken tauon mutta jatkoi sitten.

– Ymmärrän, että olen mukana tutkinnassa, koska välillämme oli yhteys biotekniikkaan liittyvien oikeustaisteluiden osapuolina. Epäilen silti, voinko auttaa, mutta haluan kertoa teille kaiken, minkä suinkin pystyn.

Lembeck hymyili ja huomasi rentoutuvansa. Samalla kun hän alkoi muuttua mutkitta kertoa kiinnostuksestaan Malakain ja Susannan yhteisen lapsen kuolemaan, hän mietti, kuinka miellyttävän avoimena ja suorana piti Malakaita. Sitten häntä hirvitti, minkä reaktion hänen kevyesti mainitsemansa lapsen menehtyminen saisi aikaan – mutta turhaan. Malakai huokaisi, mutta alkoi sitten puhua tarkkaillen etsivää kiinteästi harmaan sinisillä silmillään.

– Lapseni, hänen nimensä oli Peter, kuoli sen takia, että Rebecka Maurer onnistui kieltämään terapeuttisen kloonauksen. Sinun on ymmärrettävä, että vaikka Maurer oli vain asianajaja, hänen peräänantamattomuutensa ja täydellinen paneutumisensa ratkaisi asian – ja jotta hän onnistui, hänen oli uskottava asiaansa. Henkilöt jotka vaativat kloonauksen kieltämistä olivat vain ryhmä sekopäisiä hihhuleita.

Lembeck kysyi häneltä, olisiko hän voinut pelastaa Peterin täällä Kuussa. Malakai myönsi, että periaatteessa

kyllä, mutta hän ei olisi koskaan lähtenyt Astrologin leipiin, ellei hänen lapsensa olisi kuollut ja ellei hänelle olisi tullut avioeroa.

– Peterin kuolema on syy oikeastaan kaikelle sille, mitä elämässäni on sen jälkeen tapahtunut.

Lembeck holautti kahvikupillisen yhdellä siemauksella alas ja jatkoi eteenpäin.

– Onko Susanna Vico myös Henri Glanowskin äiti? Kysymys yllätti Malakain. Hän räpytteli silmiään ja puntaroi päivällisseuraansa katseellaan. Hän päätti puolestaan yllättää etsivän.

– Henrillä ei ole äitiä – ainakaan sanan perinteisessä merkityksessä. Hän on kloon.

Lembeck tuijotti tyhjää kahvikuppiaan yrittäen pureskella Malakain paljastuksen kaikkia johdannaisia.

– Minä olen nyt täysin rehellinen kanssasi. Henri on kuolleen poikani Peterin kloon. En halunnut, että Peter yksinkertaisesti katoaa maailmasta sellaisen typerän lain vuoksi. Minä toin hänet takaisin.

Malakain ääni alkoi horjua. Lembeck näki, että tunteet alkoivat vallata tilaa järkevä tiedemiehen ajatuksilta.

– Onko sinulla lapsia?

Lembeck hätkähti Malakain kysymystä, vaikka hän sanoi sen vaivoin kuuluvalla äänellä.

– Vaimoni on raskaana. Lapsi on ensimmäisemme.

– Ymmärrät minua aivan eri tavalla sitten, kun lapsesi syntyy, Malakai sanoi.

Lembeck mietti, miten sivuuttaisi Malakain tunteilun ja saattaisi jatkaa haastattelua, mutta päätyi möllyttämään ensimmäisen ajatuksensa, koska se pyöri hänen mielessään yhä uudelleen: Henri oli maailman ensimmäinen kloonattu ihminen.

– Niin hyvinkin saattaa olla, Malakai myönsi.

– Suonet anteeksi, mutta en voi kovin hyvin. Ruuassa oli jotain minulle sopimatonta. Ehkä voimme jutella huomenna lisää.

Näin sanoen Malakai nousi pöydästä ja raahusti pois taakseen katsomatta. Lembeck jäi istumaan typeryteenä ja maksoi lopulta laskun.

*

Amias istui illalla hotellin baarissa syvissä mietteissä oluttuoppi edessään. Häntä oli ensin harmittanut, että keskustelutuokio Malakain kanssa oli loppunut niin

hätäisesti.

Pikku hiljaa hän oli kuitenkin kallistunut sen puoleen, ettei keskustelu missään tapauksessa ollut loppunut ennen aikaansa. Malakai oli tehnyt sen luokan paljastuksen, ettei Amias ollut törmännyt vastaavaan aikaisemmissa haastatteluissa poliisin urallaan. Hän luuli itsestään liikoja, jos ajatteli, että olisi voinut jatkaa haastattelua vielä sen jälkeen.

Malakai Glanowski oli kloonannut kuolleen poikansa. Oliko tästä tiedosta jotain hyötyä Rebecka Maurerin murhan selvittämisessä? Jos oli, Amias ei nähnyt sitä vielä.

Saattoi olla, että Glanowski oli syylistynyt kokonaan toiseen rikokseen kuin murhaan. Vasta viime aikoina lainsäädännössä oli otettu ensimmäisiä askeleita ihmisen kloonauksen sallimista kohti. Valtiot olivat kieltäneet ihmisen kloonauksen, mutta Astrolog oli avaruuden valloittamiseen keskittynyt firma, joka toimi pääasiassa muilla taivaankappaleilla kuin Maassa, omilla maa-alueillaan, omien periaatteidensa mukaan. Häntä tuskin saataisiin edesvastuuseen, jos Astrolog seisoi hänen takanaan.

Amias kumosi oluensa ja paineli huoneeseensa. Hän huomasi yhtäkkiä olevansa hyvin väsynyt. Kuulennon jetlag alkoi viimein iskeä hänen jäseniinsä, vaikka muuten oli oudon kevyt olo. Sitä se heikko painovoima teetti.

Huoneensa ovella Amias hätkähti huonepuhelimien pirinää. Hän pinkaisi sen luo ja nosti luurin.

– Minä haluan näyttää teille vielä jotain.

Se oli Malakai Glanowski. Amiasta huimasi. Hän ei uskonut olevansa valmis enää uusiin paljastuksiin samana iltana.

– Tulkaa heti. Tapaamme työtiloissani. Lähetän teille karttaosoitteen.

Amias veti syvään henkeä. Hän lupasi olla tutkimuslaitoksella tuossa tuokiassa.

*

Malakai Glanowski käveli Amias Lembeckin edellä askel horjuen. Hän johdatti etsivää ympäri Astrologin geeniteknologian tutkimuslaitosta. Suuressa osassa heidän työtään tutkittiin sitä, miten ihmiskeho paremmin kestäisi avaruuden vihamielisten ympäristöjen rasituksia.

Nuori tutkija Patrick Kranz, joka oli aikaisemmin päivällä ottanut Lembeckin vastaan, työskenteli vielä laboratoriossa.

Glanowski jätti etsivän hetkeksi Patrickin seuraan ja meni valmistelemaan jotain seuraavaan tilaan. Lembeck kysyi Kranzilta, minkä parissa hän työskenteli.

Kranz kertoi tekevänsä tutkimusta Bernin yliopiston väitöstyötään varten. Se käsitteli reproduktiivista kloonauksia ilman biologista sijaiskohtua. Toisin sanoen hän kehitti ajatusta keinotekoisista kohduista.

Lembeckin mieleen nousivat kuvat kylmistä tankeista, joissa oli eri värisiä nesteitä ja niissä upoksissa ihmiskehoja. Patrick hymyili, että siitä periaatteesta oli kyse, vaikka keinokohtu olisi pikemmin esikuvansa tapaan lämmin.

Ovi aukesi ja Malakai huikkasi Lembeckille. Etsivä sanoi hyvästit Patrickille ja seurasi Malakaita seuraavaan huoneeseen. Se oli kliininen valkoinen tila, joka näytti sairaalan leikkaushuoneelta. Siihen liittyi vielä erillinen varastohuone, johon Malakai ohjasi Lembeckin.

Sieltä huokuva ilma oli viileää, ja Lembeck tajusi astuvansa kylmähuoneeseen. Huone oli kapea ja sen seinustoilla oli kaapistot, joissa oli tasakokoisia laatikoita. Se toi Lembeckin mieleen ruumishuoneen. Tämä ajatus ja Malakain varoitus saivat hänet varautumaan pahimpaan.

– Tämä saattaa järkyttää, vaikka olet poliisina tottunut tällaiseen.

Lembeck ei silti ollut valmis siihen, mitä Malakai veti yhdestä laatikosta esiin.

Laatikko oli umpinainen, mutta sen kansi oli läpinäkyvä. Malakai pyyhkäisi huurretta, jotta etsivä pystyi näkemään laatikossa makaavan pienen ruumiin. Se näytti irvokkaalta nukelta.

Lembeck henkäisi ja katsoi Malakaita. Vanhan miehen kasvot näyttivät tuhkan harmailta valkoista laboratoriotakkia vasten.

– Kyllä, se on ensimmäinen poikani Peter. Säilytin hänen ruumiinsa, jotta saatoin myöhemmin luoda Henrin.

Sanat pureutuivat Lembeckin tajuntaan ja hän horjui ulos kylmähuoneesta. Glanowski seurasi hetken kuluttua. Hän tuli ulos hengitys höyryten, henkeään haukkoen.

Ehkä kuolema korjaa hänet nyt, Lembeck ajatteli. Mutta pian Malakai sai taas rahisevan äänensä

kulkemaan.

– Halusin sinun näkevän tämän. Ymmärtävän, mitä minä menetin.

Lembeck pudisti päätään. Hänen piti koota ajatuksensa. Hänen ei kannattanut menettää tätä tilaisuutta jutella Malakain kanssa.

– Kloonasitte Peterin vasta sen jälkeen, kun hän oli kuollut, Lembeck sai sanotuksi.

Malakai myönsi, että noin vuosi kuoleman jälkeen.

– Oletteko vienyt pojan ruumiin haudasta?

Iho näytti pingottuvan entistä kireämmälle Malakain luisilla kasvoilla.

– Kukaan ei saanut tietää siitä. Arkku laskettiin maahan, mutta ruumis ei ollut enää siellä.

Voimattomuuden aalto vyöryi Amiaksen yli.

– Miksi te kerrotte minulle kaiken tämän?

Malakai hymyili.

– Vanha mies haluaa osakseen edes hiukan ymmärrystä. Halusin tunnustaa. Ette kuitenkaan saa minua lain eteen tästä. Yhtiö suojelee minua.

Lembeckin teki juuri sillä hetkellä mieli vetää vanha mies tilille ruumiin varastamisesta, mutta hän tiesi, ettei se maksaisi vaivaa. Malakai oli oikeassa.

Lembeck veti syvään henkeä. Hänen tarvitsi tietää vielä yksi asia: oliko Peter saanut alkunsa luonnollisesti

– vai oliko mahdollista, että hänetkin oli kloonattu jostakusta aikaisemmasta henkilöstä?

– Peter oli minun ja Susannan alkuperäinen, luonnollisesti alkunsa saanut lapsi. Miksi kysyt?

Lembeck ei vastannut kysymykseen, vaan sanoi ottavansa yhteyttä, jos jotain uutta asiaa ilmenisi. Sitten hän käveli nopeasti ulos.

PERJANTAI, 7. LOKAKUUTA.

Amias oli viettänyt pari vuorokautta kotonaan päästyään takaisin Maan kamaralle. Hänelle oli noussut kuume viimeisenä matkapäivänä junassa, kun hän palasi sukkulalta Pariisista. Hän katseli parvekkeelta allaan laiskasti liikkuvaa liikennettä.

– Kannattaako sinun palella täällä ulkona? Clara kysyi.

Hän oli tullut katsomaan, miten Amias voi, ja ennen kaikkea kuulemaan matkan tapahtumista. Tähän mennessä hän oli saanut Amiakselta vain niukkasanaisia

viestejä.

– Tarvitsin raitista ilmaa.

– Miten Juliana voi?

Amias katsoi Claraa kysyvästi.

– Ei hänellä ole mitään hätää. On iloinen, että olen kotona, vaikka olenkin tässä kunnossa. Tänään ei tosin ole enää ollut kuumetta. Tulen maanantaina töihin.

– Niin, voin kuvitella, että Juliana on iloinen, kun olet välillä kotona, Clara sanoi ja lisäsi sitten: – Kerro minulle jotain matkastasi.

Amias mietti hetken mistä aloittaisi, vaikka hän ei ollutkaan käynyt mielessään läpi mitään muuta kuin keskusteluja Malakain kanssa.

Hän aloitti hitaasti kertomaan tapahtumista, jotka olivat pyöreästi 30 vuoden takaa: Rebecka Maurerin onnistumisesta oikeustaistelussa terapeutista kloonaamista vastaan, Peter-pojan kuolemasta, lapsen ruumiin varastamisesta kenenkään tietämättä, Malakain ja Susannan avioliiton syöksykierteestä ja heidän erostaan, Malakain siirtymisestä Astrologin palvelukseen ja uuden pojan, Henrin, kloonaamisesta. Mitä pidemmälle Amias pääsi kertomuksessaan, sitä nopeammin tapahtumat tipahtelivat hänen huuliltaan.

Kun hän oli kerinyt koko langan auki, hän vaikenä äkisti. Hetken kuluttua hän totesi:

– En ole yhtään lähempänä murhan ratkaisemista kuin aloittaessani.

Clara hymyili.

– Sinä tiedät, miten tämä menee. Kun olemme tarpeeksi kauan tarponeet paikallamme, on tehtävä oikeat johtopäätökset.

– Ai, lopettaa ja siirtyä seuraavaan tapaukseen, vai? Clara nyökkäsi.

– Sen lisäksi, että tapauksen ratkaisu välttelee sinua, tämä on alkanut vaikuttaa mielenterveyteesi. Vaimosi odottaa lasta. Saatat olla itsekin herkässä mielentilassa sen takia.

Amias aikoi sanoa jotain vastaan, mutta Clara nosti kättään vaikenemisen merkiksi ja ehti avata suunsa ensin.

– Minä tiedän, että sinä et saa noin vain rauhaa. Sovitaanko niin, että käyt tapaamassa vielä Henri Glanowskia?

Amias katsoi häntä vaitonaisena.

– Sitten suljemme tämän kansion, eikö niin?

Se sopi Amiakselle.

– Minä menen nyt vaihtamaan kuulumisia raskautetun naisesi kanssa, Clara sanoi ja jätti Amiaksen mietteisiinsä parvekkeelle.

MAANANTAI, 10. LOKAKUUTA.

Amias Lembeck tapasi Henri Glanowskin sovitussti Bernissä liikuntahallilla. Treeneistä tulevalla Henrillä oli urheilukassi olallaan.

Henri ei näyttänyt siltä kuin Lembeck oli odottanut, vaikka hänellä oli kuva ja tuntomerkit Henristä. Olemukseltaan Henri oli paljon jäntevämmän ja pirteämmän näköinen kuin Lembeck oli kuvitellut. Hän oli kai ajatellut tämän isää.

Yhdennäköisyys oli häviävän pieni.

Henri oli Lembeckiä selvästi lyhyempi, mutta mies tuntui uhkuvan voimaa. He paiskasivat kättä. Henri hymyili leveästi.

– Käyhän sinulle se, että kävellään asunnolleni. Se on tuossa parin korttelin päässä. Sen jälkeen voimme jatkaa keskustelua missä haluat.

Se kävi Lembeckille hyvin.

Kävellessään Glanowskin asuntoa kohti Lembeck kysyi Henrin urheilulajia. Se oli kendo.

Etsivän oli täsmennettävä itselleen, että kyseessä oli ilmeisesti japanilainen taistelulaji, jossa otellaan miekoilla.

– Kyllä, puumiekkujen kanssa hosutaan.

Lembeck jatkoi jutustelua näiden puumiekkujen esikuvasta. Eivätkö ne olleet muodoltaan samanlaisia kuin samuraimiekat, katanat? Loppumatka kuluikin Henrin luennoissa samuraimiekkujen historiasta ja takomistekniikoista.

Lembeck ei voinut olla miettimättä pistojälkeä Rebecka Maurerin ruumiin selkärangassa.

Henri johdatti heidät kerrostalon rappuun ja hissillä ylös ylimpään, 12. kerrokseen. Etsivä pani merkille, että talo oli kohtalaisen uusi ja tyylikäs.

Samoin oli asunnon laita. Henri Glanowski asui tilavassa kaksiossa, josta oli huikeat näköalat Bernin vanhaa, keskiaikaista keskustaa kohti.

Isäpappa maksoi varmasti ainakin osan tästä, Lembeck mietti.

Henri pyysi poliisia istumaan ja tarjosi juotavaa. Colajuoma kelpasi Lembeckille, mutta hän ei malttanut vielä istua. Sen sijaan hän kiersi levottomasti

huonetta, katsoi maisemaa, tutki hyllyjä. Henrillä oli jonkin verran kirjoja, jonkin verran viime vuosisadan lopun taidetta seinillä, kuntoilulaite olohuoneessa. Yliopisto-opiskelijaksi kovin tasapainoinen ja kaikkia elämän alueita kunnioittava nuori mies.

Vai oliko niin, että hän oli työelämässä, olihan hän jo 29-vuotias?

– Minä teen väitöstutkimusta Cernissä. Minulle on siellä luvassa jatkossakin töitä.

Niin, tulevaisuus taisi juuri nyt näyttää jännittävältä, kun rakenteilla oleva fuusiovoimala ruokkisi pian hiukkaskiihdyttimen magneettikenttiä.

Henri nyökkäsi. Siitä tulisi hurjaa. Fyysikoiden piirustuspöydillä kävi nyt suhina, kun he miettivät mitä kaikkea fuusiovoimalan syöttämällä valtavilla energiapulsseilla saataisiin aikaan.

Mitä Henri tutkikaan?

– Mahdollisuutta matkustaa ajassa taaksepäin, Henri sanoi pirteästi ja hymyillen.

Lembeck räpytteli silmiään.

– Kun hiukkaskiihdytin kytketään fuusiovoimalaan, meillä on mahdollisuus luoda madonreikä. Kunhan saamme madonreiän vakautettua, voimme teoriassa lähettää sen toisen pään ajassa taaksepäin – kunhan vain keksimme, miten se käytännössä tapahtuu.

Lembeck makusteli Henrin vastausta.

– Sinä tutkit ihan oikeasti ajassa matkustamista. Minä aina ajattelin, että se on puhtaasti mielikuvitusta. Onko mukana muita tutkijoita?

Henri nauroï lämpimästi etsivälle.

– Sanotaan näin, että monet muut ovat samaa mieltä siitä, että ajassa matkaaminen madonreiän läpi on teoriassa mahdollista. Sitten on niitäkin, jotka ovat eri mieltä. Minä olen kokolailla yksin viemässä tätä tutkimusta eteenpäin. Olen tekemässä tästä erityisalaani.

– Voisitko tosiaan hypätä sellaiseen madonreikään ja putkahtaa siitä ulos menneisyydessä?

Henri levitteli käsiään ja sanoi, että se oli ainakin periaatteessa mahdollista siihen saakka, kunnes joku todistaisi toisin.

Lembeck pyöritteli päätään ja hekotteli, ei niinkään Henrille, vaan sille uskomattomalle tapahtumasarjalle, joka hänen päässään oli rakentumassa. Henri oli kuin olikin murhaaja tai olisi tulevaisuudessa, kunhan saisi ensin aikakoneensa rakennettua!

Lembeck pamautti kätensä yhteen ja pomppasi

sohvalta pystyyn niin, että colalasi läikkyi sohvapöydälle. Hän pahoitteli levottomuuttaan.

– Tämä aikamatkustuksesta puhuminen saa mielen solmuun.

Henri sanoi ”ettei se mitään”, joskin hänen ilmeensä kertoi, että etsivän käytös vaikutti kummalliselta. Lembeck otti askeleita edestakaisin. Hänen päänsä sisällä kuhisi: hän yritti saada itseään rauhoittumaan ja keskittymään.

Rento ja pakoton tilanne oli kuitenkin murtunut. Lembeck päätti pakottaa tilannetta eteenpäin turvautumalla pelotteluun.

– Sinulla on rikosrekisteri. Olet kaupannut kannabistuotteita.

Henri katsoi häntä uhmakkaasti.

– Siitä on jo vuosia. Olin levoton teini, tein kaikenlaista. Jälkikäteen katsoen se oli harmitonta sekoilua ja itsensä etsimistä.

– Löysitkö itsesi?

Henri mulkoili etsivää eikä vastannut kysymykseen.

– Puhuit puhelimessa vanhasta murhasta, joka liittyy jotenkin isääni, hän sanoi.

Lembeck pysähtyi keskelle huonetta ja tunsi itsensä yhtäkkiä kovin voimattomaksi ja ammattitaidottomaksi. Hän sai sanotuksi, että oli käynyt puhumassa Henrin isän kanssa Kuussa reilu viikko sitten.

– Sinä tapasit hänet juuri ennen kuin hän kuoli?

Nyt Lembeck jähmettyi. Tätä uutista hän ei ollut aikaisemmin kuullut.

– Patrick soitti minulle perjantaina. Isä oli kuollut edeltävänä yönä sänkyynsä. Sydän oli antanut periksi.

Lembeck tapaili ääneen Patrickin sukunimeä... Kranz.

– Niin, hän on ystäväni – ja sattumoisin työskentelee... työskenteli isäni alaisuudessa.

– Sinä otat isäsi kuoleman aika rauhallisesti, Lembeck arvioi ääneen.

Henri vastasi Lembeckille pistävällä katseella. Vaikka hän olisi ottanut asian kuinka rauhallisesti tahansa, asian pukeminen sanoiksi hätkähdytti häntä.

– Me emme olleet kovin läheisiä. Minä en ole niinkään isäni poika.

– Kenen poika sinä sitten olet?

Lembeckistä tuntui, ettei hän ollut enää omien kysymystensä herra. Hänen ajatuksensa olivat pirstoutuneet mahdollottoman tapauksen edessä. Hän oli

vain kysymysautomaatti.

Henri vastasi suuripiirteisesti, että kotihoitaja ja eri laitokset olivat kasvattaneet hänet. Äitiään hän ei tuntenut.

Äidin mainitseminen särähti Lembeckin korvaan.

– Tiedätkö kuitenkin, kuka äitisi on?

– En ole koskaan tavannut äitiäni, edes aikuisiällä. Tiedän, mitä hän tekee, mutta olen jättänyt hänet rauhaan. Jos hänen on onnistunut välttää huoltajuuteni, kun olin vauva –

– Susanna Vico, lääkefirman tutkimusjohtaja, Lembeck lausui kuin transsissa.

– Mistä sinä hänet tiedät?

– Ei hän ole sinun äitisi, Lembeck sanoi.

Henri tuijotti häntä kuin pakkopaitaan sidottua mielenterveyspotilasta.

– Sinä olet... Lembeck oli jatkaa, mutta havahtui yhtäkkiä. Mitä hän oikein puhui?

– Mikä minä olen? Henri tiukkasi. – Mistä on kysymys?

Lembeck sulki suunsa kädellään. Mihin hänen harkintansa oli kadonnut?

– Mitä sinä oikeastaan tutkit? Henri jatkoi, kun Lembeck pysyi vaiti.

– Minä olen pahoillani, Henri vastasi.

Sitten hän totesi, että hänen pitäisi lähteä. Hän oli valmis.

Henri menetti malttinsa lopullisesti ja syöksi verbaalisen rankkasateen poliisin niskaan.

– Saatanan fasistisika. Tulet tänne tonkimaan kuolleiden ihmisten asioita.

Amias oli kadottanut kykynsä puolustautua. Miten hän olisi voinutkaan puolustautua? Hän oli hukkunut niin syvälle tavallisen etsivätyön ulkopuolelle tunteiden aallokkoon, ettei hän enää pystynyt kiskomaan itseään ylös. Tämä ei ollut se ratkaisu, jota Amias oli tullut hakemaan.

TIISTAI, 11. LOKAKUUTA.

Amiaksella oli surkea olo, kun hän marssi kohti työpaikkaansa hyistä viimaa vastaan. Hän tunsi, kuinka flunssan jälkihyöky oli syöksymässä hänen päälleen. Tai ehkä se oli vain teeskentelyä ja hänen paha olonsa oli itse aiheutettua ja alkuperältään henkistä.

Ekstrom oli soittanut vielä eilen iltapäivällä, kun Amias oli ollut junassa paluumatkalla Bernistä. Henri Glanowski oli useamman ihmisen kanssa puhuttuaan löytänyt puhelimen päähän Amiaksen päällikön.

– Minun täytyy harkita kurinpitotoimia, Ekstrom oli sanonut.

Hän oli käskenyt Lembeckiä soittamaan Henrille vielä tänään. Ylietsivän oli kerrottava, mitä tiesi Henri Glanowskin alkuperästä. Hänen oli saatettava virheensä mahdollisimman siististi loppuun. Hänen oli vakuutettava, ettei Henriä, tämän isää tai ketään muutakaan sukuun kuuluvaa epäilty mistään.

Itse asiassa tutkimukset olivat juuri päättyneet.

Lembeckin oli pystyttävä kokoamaan itsensä edellispäivän fiaskon jälkeen. Hän kävi päässään läpi, mitä sanoisi Henrille, kun hän äkisti pysähtyi lehtikioskille. Hän jäi tuijottamaan silmiinsä osunutta lehtiotsikkkoa.

NUOREN TIEDEMIEHEN EPÄILLÄÄN MATKUSTANEEN AJASSA JA SYYLLISTYNEEN MURHAAN 31 VUOTTA SITTEN

Amias repäisi lehden telineestä ja silmäili sitä kasvavan kiihtymyksen vallassa. Jutussa mainittiin surmattu Rebecka Maurer ja puhuttiin myöhemmin syntyneestä tiedemiehestä. Jutun mukaan Geneven poliisin murharyhmä epäili miestä surmatyöstä dna-näytteen perusteella. Koska mies ei ollut surmahetkellä vielä syntynyt ja hän tutki aikamatkustuksen teoriaa, pakkomielleiseksi kuvattu poliisi oli päätenyt johtopäätökseen, että epäillyn on täytyntä matkustaa ajassa taaksepäin tappaakseen.

Amias tunsi olonsa epätodelliseksi. Häntä alkoi huimata ja hän putosi toisen polvensa varaan kadulle. Joku tuli kysymään, oliko hän kunnossa, mutta hän heilautti avuntarjoajan kädellään pois, sanoi olevansa kunnossa ja jatkoi ponnistellen matkaa.

Mahdoton murhamysteeri vyöryi jälleen Amiaksen mielessä kuin kaiken tieltään huuhtova hyökyaalto.

© Spectral-design | Dreamstime.com

Hän mietti surmaajan motiivia, hoippui jalkakäytävällä ihmisiä päin, pyyteli anteeksi ja jatkoi epävarmaa kulkuaan. Henri Glanowskilla ei ollut syytä surmata Rebecka Maureria, ei niin minkäänlaista. Amias käveli päin punaisia ja kuuli takaansa autojen tööttäyksiä. Miten motiivi voisi edes muotoutua nyt, 31 vuotta murhan jälkeen?

Poliisitalon ovella Amiasta vastaan tuli murharyhmän harjoittelija Thimi Gago, joka pyyhälsi raivosta kihisten hänen ohitseensa. Lembeck sai kuulla olevansa ”kusipää”, mutta kirous eksyi Amiaksen ympärillä kiehuvaan epätoivon sumuun ilman, että hän olisi tietoisesti jaksanut ihmetellä Gagon käytöstä.

Osastollaan hän näki heti Clara Ekstromin synkkä pilvi yllään. Amias vältti häntä ja raahautui oman pöytäkuutionsa luokse. Hän alkoi hiljalleen pakkaila joitain henkilökohtaisempia tavaroitaan. Käteen tarttui ensin valokuva Julianasta, sitten ultraäänikuva vielä äitinsä sisällä kehittyvästä lapsesta. Vähän ajan päästä Ekstrom tuli hänen luokseen.

– Et sinä noin helpolla tästä selviä.

– Joudunko nyt soittamaan Henri Glanowskille ja selittämään koko jutun?

– Riittää varmaan, kun nostat luurin ja alat selittää.

Vasta nyt Amias huomasi, että hänen puhelimensa välkkyi koko ajan. Se oli äänettömällä.

– Tai parempi, ettet vastaa. Se on varmaan media.

Amias tuijotti puhelintaan ja ajatteli näkemäänsä lehtijuttua.

– En usko, että pystyt tyynnyttämään Henri Glanowskia tänään.

– Mistä se juttu oli päätynyt lehteen?

– Harjoittelijamme oli purkanut turhautumistaan. Se oli aika hyvä tarina, eikö totta? Harmi vain, että oli niin ilmiselvää, kuka vuotaja oli. Hän tuhosi tulevaisuutensa tällä osastolla. No, passipoliisejakin tarvitaan.

Amias tuijotti eteensä tyhjin silmin. Ekstromin vastaus valui toisesta korvasta sisään ja toisesta ulos.

– Minun ei tarvitse enää harkita, pitäisikö sinua rangaista. Hyvä uutinen on se, että voin nyt pakottaa sinut pysymään kotona Julianan kanssa. Joudun irtisanomaan sinut määrääjäksi.

Nyt Amias rekisteröi Claran sanat. Se kuulosti yllättävän hyvältä. Hän todella tarvitsi aikaa.

HENRI GLANOWSKIN AVOIN KIRJE TULEVAISUUTEEN

Voisi sanoa, että toinen elämäni sai alkunsa etsivä Amias Lembeckin vierailusta.

Siihen asti olin valunut isäni Malakain rakentamaa ränniä pitkin. Ränni johti kohti arvostetun tiedemiehen uraa. Kohti sellaista uraa, jollaista isäni oli toivonut itselleen, mutta joka oli jäänyt yhä kaukaisemmaksi haaveeksi jokaisen hänen hämäräperäisen projektinsa myötä.

Kaikista minuun kohdistamistaan toiveista huolimatta isäni jäi minulle etäiseksi. Hän puhui minulle huolella valitsemiensa kotihoitajien, opettajien ja valmentajien kautta. Olin henkisesti teflonia. On vaikea välittää, kun ainut vanhempasi ei välitä sinusta – ei ainakaan henkilökohtaisesti.

Sellaisen elämän Malakai Glanowski oli antanut minulle eikä se olisi muuksi muuttunut ilman poliisimies Amias Lembeckiä. Hän laukaisi elämäni toisen näytöksen.

Sain kuulla hänen suustaan olevani isäni keinotekoinen luomus myös keholtani.

Sitten jouduin lukemaan sanomalehdestä, että tekisin murhan ennen syntymääni, omassa tulevaisuudessa.

Kunhan vääräleuat olivat nauraneet uutiselle aikansa, se katosi mediasta. Yksikään lehti ei tosissaan yrittänyt

kehittää yliampuvaa kertomusta ”tiedesurmasta” niin kuin eräs lehti ehti sen nimetä.

Amias Lembeckin ansiosta osallistuin isäni hautajaisiin Kuussa. Ilman etsivän paljastuksia en varmaan olisi ollut paikalla. Hän oli saanut tunteitani padonneen muurin murtumaan.

Kiitin häntä henkilökohtaisesti. Soitin hänen siviilinumeroonsa ja hän vastasi epäröiden, kuin paha aavistellen.

Minun onnistui tyynnyttellä hänet. Hän kuunteli asiani ja otti vastaan kiitokseni, vaikkakin häpeillen ja anteeksipyydellen. Me puhuimme menneisyydestä.

Sain kuulla enemmän Amiaksen tietoja perheestäni. Hän koki, että Malakain kuolema oli vapauttanut suuren osan hänen tiedoistaan, eikä hän halunnut vaieta senkään takia, että tapaus oli nyt suljettu ja hänet pidätetty virastaan.

Minullakin oli kerrottavaa. Olin katsonut Kuussa menneisyyttäni ja tulevaa silmästä silmään.

Ystäväni Patrick Kranz otti minut vastaan. Hän on mutkaton kaveri. Puhuin hänen kanssaan avoimesti poliisitutkinnasta ja lehti uutisesta. Kävimme siunaamassa isäni viimeiselle matkalleen. Hänen tuhkinsa ammuttiin kohti Aurinkoa.

Sen jälkeen joimme isäni elämälle. Puhuimme ajasta, identiteetistä, vapaasta tahdosta, syy–seuraus-suhteista. Puhuimme siitä, kuinka minun oli määrä murhata nainen menneisyydessämme. Saimme ajatuksen, miten vapauttaisimme minut ennalta tietämisen tuskasta.

Seuraavana päivänä sain nähdä identtisen kaksoisveljeni. Hän makasi pakastimessa isäni työtiloissa.

Amias soitti minulle takaisin muutamaa päivää myöhemmin. Hän halusi tietää, mitä ajattelin kohtalostani menneisyydessä.

Hän uskoi vakavissaan, että tulevaisuuteni on sidottu aikamatkaan ja Rebecka Maurerin surmaan, koska surmapaikalle jää minun vertani.

Saatoin kuitenkin epäillä hänen olevan väärässä. Hänen väitteensä oli tulkinta tapahtuneesta. Rikospaikalle jäi vain verta, josta tunnistettiin ote minun perimästäni. On liioittelua sanoa surmapaikalle jääneen minun vertani.

Amias muistutti, että vaikka olen klooni, minun kromosomini saivat alkunsa vasta surmatyön jälkeen. Peter ei ollut syntynyt vielä 31 vuotta sitten. Minusta se ei kuitenkaan tarkoita sitä, että minun pitäisi tehdä aikamatka menneisyyteen ja olla rikospaikalla tapahtuma-aikaan.

Sen voi tehdä joku muu puolestani.

Juttelimme tuon jälkeen yhä säännöllisemmin. Tapasimme tuopin äärellä. Kävin hänen luonaan illallisella. Tapasin hänen ihanan vaimonsa.

Pyrimme murtamaan elämää puristavat kahleet, karkottamaan sen kohtalon tunnun, joka leijui yllämme.

Halusin tietää, mikä Amiaksen oli ajanut raiteiltaan. Olin siinä käsityksessä, että hän oli hyvä poliisi. Oliko pelkästään minun tapaukseni saanut hänet niin suunniltaan?

Amias kertoi, että työ murharyhmässä oli vaivannut häntä koko ajan enemmän. Hänen oli vaikea kohdata uhrien omaisia, tutkia ruumiita, kuvitella surmatöitä. Hän mietti niitä menettyjä mahdollisuuksia, joita väkivaltaiset kuolintapaukset jättivät jälkeensä. Hänen tunteensa velloivat koko ajan enemmän. Hän herkistyi raakuuksille ja antoi niiden valua ihonsa alle.

Minun tapaukseni viimein mursi hänet erikoislaatuisuudellaan.

Tuoppiinsa tuijotellen hän sopersi halunneensa poliisiksi jo pienenä poikana. Hänestä tuntui, että hänen unelmansa oli pettänyt hänet. Hän ei ollut koskaan miettinyt muuta ammatinvalintaa, ja nyt kun hän oli unelmaurallaan, se oli murenemassa hänen altaan sen takia, että hän mietti liikaa mahdollisuuksia ja vaihtoehtoja.

Olin sopinut Patrickin kanssa, että hän voisi kloonata minut, jos saisin lähettää klooniini menneisyyteen.

Aluksi Amias Lembeck naureskeli ajatukselle, mutta hän vakavoitui pian ja alkoi miettiä seurauksia. Hän piti epäilyttävänä ajatusta kloonata ihminen tiettyä tehtävää varten – varsinkin jos oli tarkoitus surmata nainen menneisytydessä.

Ehdotin, että minulla olisi ehkä käyttöä hänen taipumukselleen. Sitten kun teemme rutiininomaisesti

aikamatkoja, tarvitsemme jonkun miettimään erilaisten vaihtoehtojen seurannaisvaikutuksia.

Amias katsoi minua kuin hullua. Hänestä me tarvitsimme kipeämmin jonkun ratkomaan oikeudellisia ja eettisiä ongelmia.

Kysyin häneltä, miksi klooniini haluaisi murhata Rebecka Maurerin. Amias tarjosi selitystään vastentahtoisesti: onnistuisin jotenkin pakottamaan klooniin surmatyöhön, jotta menneisyys toteutuisi ilman minua.

Miksi minä haluaisin surmata Rebecka Maurerin?

Olin miettinyt tätä kysymystä usein itsekseni. Halusinko kostaa Peterin kuoleman? Minulla tuskin oli riittävää tunnesidettä veljeeni, vaikka olin nähnyt hänen ruumiinsa.

Amias pyöritteli silmiään ja totesi, että voisin ajautua tilanteeseen, jossa surmaisoin Maurerin äkillisen raivon vallassa. Ehkä olisin päihtynyt ja biologinen yhteyteni Peteriin sumentaishi kulttuurievoluution mukanaan tuoman kyvyn hillitä perimmäisiä vaistoja.

Amiaksen ehdotus sai oloni vaivaantuneeksi, vaikka minulla ei mielestäni ollut uskottavaa motiivia Rebecka Maurerin surmaamiseksi.

Sopimukseeni Patrickin kanssa kuului, että perustaisimme yhteisen säätiön ajamaan sekä ajan ominaisuuksien että geeniteknologian tutkimista. Palkkaisimme Amias Lembeckin asiamieheksemme.

Lähestyin Amiasta ehdotukseni kanssa vakavissani vasta muutama viikko hänen lapsensa syntymän jälkeen. Lapsi oli tehnyt hänelle hyvää. Hän sai keskittää huomionsa johonkin niin pieneen ja yksinkertaiseen suurien ajassa liikkuvien rakenteiden sijaan.

Olin päättänyt puhua hänet pyörryksiin. Juttelin hänelle pitkään antinomioista, järjen ristiriidoista.

Olin lukenut yhä enemmän filosofiaa ymmärtääkseni... ihmismielen rajallisuutta. Immanuel Kant kirjoitti antinomioista 300 vuotta sitten. Kant näki, että ihmisen mieli ajautuu aina ristiriitoihin yrittäessään rakentaa kokonaiskuvaa todellisuudesta. Ihminen pyrkii saattamaan sarjan havaintoja ja kokemuksia loogiseen päätepiteeseen – vaikka kaaren toinen pää karkaisi aistihavaintojen ulottumattomiin.

Jumala, kaikkeuden rajat, vapaa tahto ja determinismi liukuvat ymmärryksemme ulkopuolelle. Haluaisin lisätä

listaan vapaan tahdon ja determinismin alle alaotsikon ”aikamatkailu”.

Onnemme on, että emme voi nähdä, mitkä tapahtumat johtavat siihen, mitä 31 vuotta sitten tapahtui. Amias nyökytteli. Hän näytti samaan aikaan sekä epäilevältä itseltään että oudon helpottuneelta, ikään kuin Immanuel Kant olisi avannut uuden oven hänen ajatuksissaan.

Kysyin sitten häneltä äkisti, olisiko väärin, jos tekisimme minusta kloonin. Hän pudisti päätään. Häntä kuitenkin pelotti, että ajautuisin isäni jalanjäljille ja päätyisin tutkimustyöhön johonkin salaperäiseen laboratorioon Marsin hiekkatasangolle.

Laki asetti tarkkoja ehtoja kloonaukselle. Kukaan ei ollut tosissaan koetellut niitä käytännössä. Kukaan ei vielä kukaan ollut kloonannut ihmistä niin, että maailma tietäisi siitä.

Kysyin Amiakselta, olisiko hänestä tuomittavaa, jos myöhemmin tulevaisuudessa lähettäisimme kloonini menneisyyteen.

Hän ajatteli jonkin aikaa otsa kurtussa. Hän tuli siihen tulokseen, ettei voinut pyörtää kloonin päätöstä, jos tämä omasta tahdostaan olisi valmis lähtemään menneisyyteen. Se oli kuitenkin iso *jos*. Nauroin silloin

ja nauran nyt tätä kirjoittaessani, kun ajattelen Amiasta piikittelemässä, millä ihmeen tempulla saisin kloonini vapaaehtoisesti suostumaan aikamatkaan.

Kun olimme hekotelleet hetken, vakavoiduin ja kerroin pelänneeni, että olimme ajautumassa kolikon eri puolille – että olisimme pian toisillemme kuin Malakai Glanowski ja Rebecka Maurer. Amias myönsi saman käyneen omassa mielessään. Tämä on perimmäinen syy, miksi halusin hänet mukaan. Voimme yhdessä rakentaa paremman tulevaisuuden kummallekin sen sijaan, että ajelehtisimme kuin merelle eksyneet ajopuut tai kävisimme toisiamme vastaan.

Sanoin, etten halua lähettää ketään tappamaan tai kuolemaan. Me emme tiedä varmaksi sitä, että minun, Henri Glanowskin dna:ta kantava henkilö surmaa Rebecka Maurerin. Hän on paikan päällä, mutta hän saattaa olla yhtäläillä uhri.

Missä hänen ruumiinsa sitten on, Amias kysyi minulta epäuskoisena.

Mistä minä tiedän. Sehän tässä on hienoa.

© Jarmo Karonen 2010

Jälkisanat Amias Lembeckin antinomiaan

Edellisessä Usvassa julkaistun Sovitus (kitaralla) -tarinan saatesanoissa päivittelin, kuinka sen julkaisukuntoon saattamiseen ehti vierähtää viisi vuotta. Amias Lembeckin antinomia on kokonaan toista maata, sillä tarinan aloittamisesta sen julkaisemiseen ehtii kulua vain viitisen kuukautta. Sehän on melkein silmänräpäys!

Samalla katkaisin yli neljä vuotta jatkuneen jakson, jonka aikana aloittamani tarinat eivät ole valmistuneet.

Kirjoitin tarinan ensimmäisen version tiiviissä tahdissa parin viikon loman aikana syyskuussa 2009 eikä teksti ole sen jälkeen oleellisilta osiltaan muuttunut. Jos Sovitus ehti hiukan väljähtyä pitkän rakennustyön aikana, tämä antinomia on

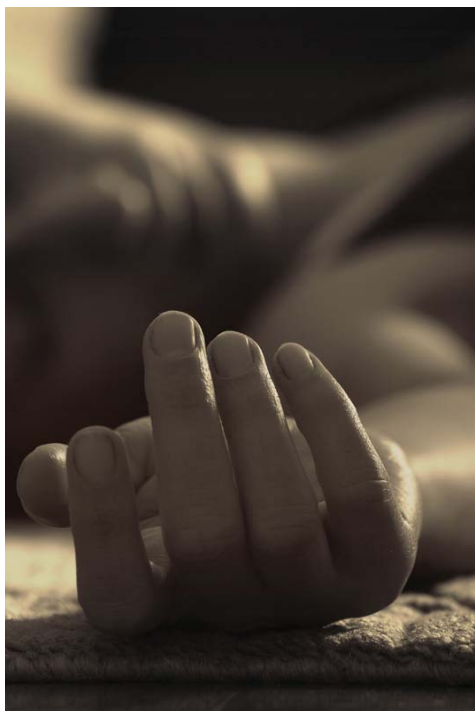
raikas, spontaani ja tuore.

Hah, voisin samaan hengenvetoon myydä pari pulloa trendikästä terveysjuomaa, kevyttä ja kuplivaa.

Amias Lembeckin antinomia ei ole ehkä kevyt tai kovinkaan kupliva, mutta minusta tuntuu, että se on kaikista kirjoittamistani tarinoista ehdottomasti positiivisin.

Tämä on kolmas kirjoittamani aikamatkustustarina ja ensimmäinen murhamysteeri. Aiemmat aikamatkatarinat ovat Vallankumous (julkaisussa Kabinettikertomuksia 5) ja Descartes Jumalan edessä (Finnzine 1/05).

Jarmo Karonen

© Anitram | Dreamstime.com

NIIN KAUNIS

J.K. Miettinen

Kesken työpäivän Zak Abel näki rikoksen. Hän latasi bulkkidataa aliverkosta firman arkistokovolle ja oli juuri lopettelemassa aamupäivän urakkaa ja lähdossä lounastamoon kun hän näki sen. Datavirta pysähtyi näyn alkaessa kuin seinään, tuskallisesti, kuin joku olisi repinyt irti hänen synapsinsa yhdellä terävällä nykäisyllä. Näky sokaisi hänet ja sai hänet melkein menettämään tajuntansa – maailma meni pimeäksi ja hän haki tukea työpöydän kulmasta ettei olisi lyhistynyt lattialle. Salammat leikkasivat Zakin pimeyttä ja hän näki tytön.

Se oli aina tyttö, nuori kaunis tyttö.

Vaaleat pitkät hiukset, sievät vielä vähän lapsenomaiset kasvot.

Niin aina.

Tyttö kulki pimeällä kujalla, yksin, pelokkaan näköisenä. Niin haavoittuvaisena. Repaleiset varjot nuolivat irستاasti hänen viattomia kasvojaan, hieroivat himokkaasti hänen kehoaan. Tyttö pysähtyi, kääntyi puoliksi. Kuuliko hän jotain vai kuvitteliko vain? Tyttö puristi käsilaukkuaan, aivan kuin se häntä jollain tapaa suojaisi pahan maailman pahuudelta. Kuulosteltuaan hetken hän jatkoi matkaansa. Hän oli melkein kujan loppupäässä, melkein, valaistulle kadulle ei ollut enää montaa metriä, ehkä viisi, ja kadulla oli ihmisiä ja siellä hän oli turvassa, turvassa muiden ihmisten seassa. Niin lähellä. Jokainen askel vei häntä lähemmäksi turvaa.

Zakin näyt voimistuivat joka kerta. Ensimmäisillä

kerroilla ne olivat olleet pelkkiä epämääräisiä valonvälähdyksiä, sitten alkoivat pikkuhiljaa hahmot erottua ja tilanteet ja jopa jotkut yksityiskohdat. Tämänkertainen näky oli kaikista voimakkain ja selvin, jopa tytön kasvonilmeet hän erotti, jopa pienen kyynelhelmen tytön silmäkulmassa.

Zak ei uskonut ESP:hen. Miten hän voisi nähdä tapahtumia ennakkoon? Siinä ei ollut mitään järkeä, se soti koko luonnonjärjestyksestä vastaan.

– Zak?

Vain muutama askel enää, vain muutama ja tyttö oli turvassa.

Täysikuu. Kasvoton mies seiso i syvennyksessä roskalaatikoiden takana, pimeyden läp i tunkemattomaan verhoon kätkeytyneenä.

Zak hoiperteli vessaa kohti. Minä hetkenä hyvänsä hänen jalkansa pettäisivät.

– Zak oletko kunnossa?

Mies astui piilostaan. Kuu välähti hänen veitsensä terässä vain hetken. Sitten kaikki peittyi punaan.

Zak työnsi pään pöntttöön ja oksensi ja oksensi ja oksensi. Esimies tuli hädissään katsomaan mikä oli hätänä.

– Oletko kunnossa Zak?

– Joku vatsatauti kai iski, Zak vastasi ja yritti hymyillä.

– Ehkä on viisainta että otat loppupäivän vapaata, esimies sanoi. – Menhän kotiin ja yritä parantua.

Kotimatalla metroidissa Zak tunsu olonsa jo paremmaksi. Ylitäysi metroidi keinui kevyesti ja Zakia pyörrytti vielä vähän. Päästä särki mutta silmät toimivat eikä maailma enää pyörinyt.

Tosin päästä oli särkenyt enemmän tai vähemmän jatkuvasti aina siitä saakka kun neocorteksiin asennettiin synaptisen datalinkin uusin päivitys, mikä oli työpaikkalääkärin mukaan ihan normaalia kunnes aivokuoren aktiivisimmat synapsit mukautuivat ja alkoivat taas pelata kuten niiden piti. Ei sellaisesta valitettu työpaikkalääkärille. Zak sulki silmänsä ja antoi metroidin keinuttaa.

Hän ajatteli murhattua tyttöä. Tyttöparka.

Mutta eihän tyttö vielä ollut kuollut. Murha tapahtuisi vasta myöhään yöllä.

Murhasarja oli jatkunut kuuden kuukauden ajan eikä poliisilla ollut mitään johtolankoja. Kerran kuussa murhaaja iski, aina täyden kuun aikana. Ja uhri oli aina kaunis nuori nainen.

Joka kerta Zak oli nähnyt murhan ennakkoon. Kykenemättä tekemään mitään, kykenemättä tekemään yhtään mitään. Se söi hänen sieluaan nälkäisen suden epätavoilla, repi ja raateli hänen sisälmyksiään. Hänen impotenssinsa raivostutti häntä, impotenssi joka vain kasvoi kasvamisestaan.

Tämä näky oli ollut poikkeuksellisen voimakas. Toinenkin seikka näyssä oli ollut poikkeuksellinen. Tällä kertaa hän erotti selvästi ympäristön.

Ja tunnisti sen.

Hän tiesi missä murha tapahtuisi.

Kujalla haisi. Kuin koko maailma olisi tullut sinne kuolemaan ja mätänemään. Kujalla haisi sielun mädännäisyys.

Zak oli pukeutunut mustiin niin ettei häntä erottanut varjoista. Hän painautui kujan tiiliseinää vasten. Hän oli asettunut vinosti roskapönttöjä vastapäätä, hyvään tarkkailuasemaan.

Murhaaja iskisi puolentoista metrin päässä.

Nyt ei voinut kuin odottaa.

Hänen sydämensä takoi kuin ei koskaan aikaisemmin.

Kujalta kuului ääniä. Puliukot nahistelivat viimeisestä ryppystä.

Rottia jätteiden seassa. Kulkukoira.

Humalainen kusi seinää vasten.

Parittaja veti huoransa kujan pimeyteen, pahoinpiteli ja vei rahat.

Mädännäisyyden lemu oli sietämätön.

Sitten kaikki hiljeni.

Kunnes kujan pimeästä päästä kuului korkokenkien kopse.

Se lähestyi.

Lähestyi.

Lähestyi.

Zak erotti tytön kasvot. Hän oli kaunis.

Murhaaja astui varjosta ja iski tyttöä veitsellä.

Tyttö ei ehtinyt kirkuakaan kun terä uppoutui hänen lihaansa ja maistoi hänen vertansa. Zak puristi kätensä nyrkkiin raivosta. Murhaaja veti veitsen työstä ja iski uudelleen. Tyttö oli jo kuollut ja silti murhaaja jatkoi hakkaamistaan.

Miksi?

Lopeta! Zak tahtoi huutaa. Lopeta jo!

Lopeta!

Veitsi hamusi nuorta lihaa. Työntyi väkisin sisälle, viils leikkasi sahasi, tyydytti itsensä itse tekemisään aukoissa. Veitsen nälkä oli kyltymätön, veitsen himo raaka ja kylmä.

Kun kaikki oli ohi ja murhaaja kadonnut yön pimeyteen, Zak kumartui tytön ääreen. Kuu valaisi tytön kalpeita kuolleita kasvoja. Zak silitti vielä lämmintä poskea.

Mutta miksi murhaajan piti silpoa tyttö niin pahasti? Oliko mies aivan mielenvikainen?

– Voi tyttö kulta, Zak kuiskasi tytön korvaan ja pyyhki hiuksia hänen kasvoiltaan. – Mitä se hullu teki sinulle?

Tyttö ei vastannut.

– Olet niin kaunis, Zak kuiskasi hellästi. – Niin kaunis.

Hän suuteli tyttöä huulille, pyyhki kyynelhelmen tämän silmäkulmasta ja avasi housunsa.

– Niin kaunis.

J.K. Miettinen 2010

Kirjoittajan esikoisnovellikokoelma Häiriötekijä ilmestyy keväällä 2010 Turbatorilta.

SUOJELUSENKELI

Markus Koskimies

Syksyinen aamu sarasti koleana. Kadunvartta reunustavat puut olivat karistaneet lehtensä punakeltaiseksi matoksi jalkakäytävälle. Avonaiseen farkkutakkiin, mustaan pääkallohuppariin ja samaa teemaa edustaviin pääkallokorvakoruihin pukeutunut Mette seiso kadunkulmassa odottelemassa. Öisen pakkasen jäädyttämät lehdet rapisivat Meten kenkien alla hänen pitäessään itseään lämpimänä. Puhaltaessaan tupakansavua mustaksi maalattujen huultensa välistä hän kirosi työparinsa Justinin säntillisyyttä. Tällä kertaa tämä olisi saanut tulla tapojensa vastaisesti etuajassa.

Auto kääntyi risteyksestä ja pysähtyi kadun varteen Meten viereen. Hän nousi sisälle auton avautuneesta ovesta, istahti penkille ja hieroi kohmeisia sormiaan.

”Mitäs tänään on ohjelmassa?” hän kysyi.

Justin selasi päivän toimeksiantoja. ”Yksi takaisinperintätapaus näyttäisi olevan. Ja yksi huostaanotto.”

”Otetaan ensin se huostaanotto”, Mette sanoi. ”Siinä on kuitenkin kyse ihmishengestä, takaisinperinnässä ei ole kyse muusta kuin *rahasta*”, hän sylkäisi viimeisen sanan. ”Minkä ikäinen?”

”Papereiden mukaan pari kuukautta.”

”Aika nuori.”

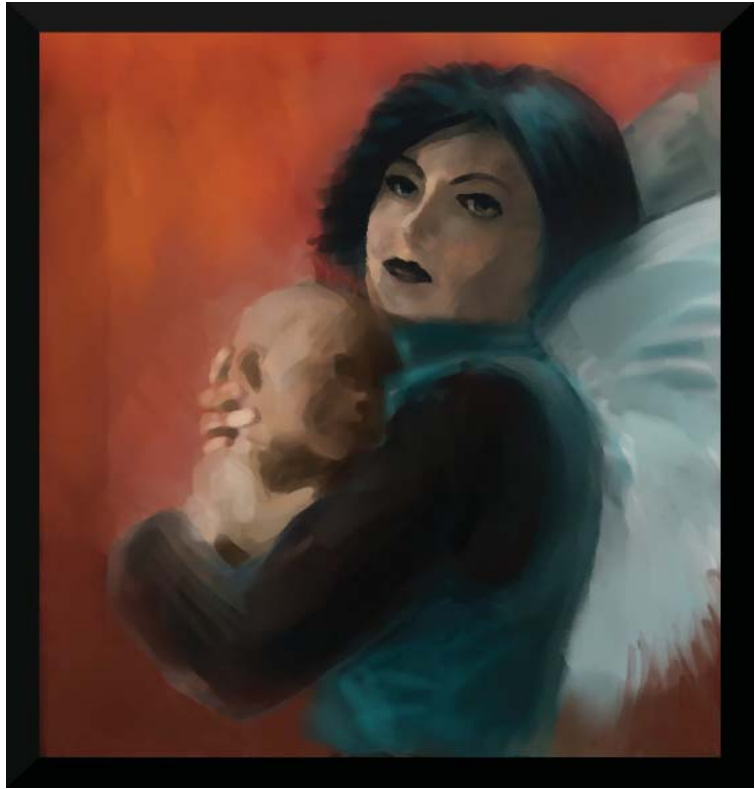
Mette katseli jonkin aiemman pidätyksen yhteydessä otettua kuvaa lapsen haamulta näyttävästä äidistä, Sadusta. Valkoinen, kelmeä iho korosti mustia silmänaluksia ja ohuita kuihtuneita hiuksia. Narkkari. Toivottavasti he eivät saapuisi liian myöhään, kuten aivan liian usein, lapsi saattoi olla jo kuollut tai vakavasti vammautunut.

”Kuinka hän on voinut saada luvan lapsen hankkimiseen?”

”Ei hän olekaan.”

Siis kaiken lisäksi laitton lapsi. Nainen saisi siitä varmaan vielä syytteen, mutta sen he jättäisivät Unionin Väestörekisterin ja poliisin hoidettavaksi.

”Kuka hänet ilmianto?”

©Markus Koskimies

”Naapuri.”

Auto lähestyi ränsistynyttä kerrostaloaluetta. Mette sytytti tupakan. Justin nyripisti nenäänsä, hän ei pitänyt siitä, että Mette tupakoi autossa. Ei sillä, tavallisen tylsiin huomiota herättämättömiin siviilivaatteisiin pukeutuva Justin ei myöskään yleensä pitänyt Meten vaatevalinnoista.

”Ei ajeta pihaan”, Mette sanoi. ”Jätetään auto tuonne kadun varteen.”

Vaikka heidän partioautonsa olikin naamioitu siviiliautoksi, se saattoi silti herättää epäilyksiä alueella, jossa autoja ei liikkunut kovin paljoa. Justin otti takatilasta olalleen inkubaattorin, Mette tumpasi tupakkansa katuun ja he lähtivät astelemaan kohti kerrostaloa.

Mette soitti ovikelloa ja miltei tiedostamattaan koetti kädellään, että lamautuspistooli oli paikallaan kainalokotelossa. Ohimennen hän tuli ajatelleeksi, missä rapussa ilmiannon tehnyt naapuri asui. Mahtoikohan naapuri seurata tilannetta jostain ovisilmästä?

Pieni, laiha nainen avasi oven raolleen. Naisen silmät näyttivät ylikorostuneen suurilta riutuneissa kasvoissa, samoin kuin hänen puoliavointen huuliensa

välistä pilkottaneet ulkonevat etuhampaat. Mette heitti pikaisesti pari silmäystä naisen ohi siivottomaan asuntoon.

”Satu?” Mette kysyi, vaikkei hän tarvinnutkaan asialle varmistusta — hiireltä näyttävä nainen oli sama kuin kuvassa.

Nainen nyökkäsi jäykästi, silmät kauhusta ja pelosta laajentuneina.

”Mette ja Justin, Unionin sosiaalivirastosta”, Mette sanoi ja esitteli tunnuslaattaansa. ”Olemme tulleet ottamaan huostaan lapsesi...”

Mette ehti nähdä silmäkulmassaan vilahduksen varjosta. Hän iskeytyi voimalla päin seinää, mutta sai suojattua päätään sen verran, ettei menettänyt tajuntaansa. Refleksinomaisesti hän veti lamauttimen kotelostaan ja laukaisi sen umpimähkään. Hänet seinälle paiskannut mies karjahi kivusta. Luoti oli osunut vatsaan.

Mies löi Metteä nyrkillä kasvoihin. Silmät räjähtivät täyteen tähtiä. Lamautuspistooli irtosi Meten kädestä hänen kaatuessaan lattialle. Mies loikkasi hänen päälleen ja tarttui molemmin käsin hänen kurkkuunsa. Kuristus salpasi lyönnin sokaiseman Meten hengityksen. Ilma ei liikkunut ulos eikä sisään. Hän koetti turhaan rimpuilla irti murskaavasta, ruuvipenkkimäisestä otteesta. Pakokauhu valtasi Meten hänen tajuntansa alkaessa hämärtyä.

”Saatanan sossutantta...”

Vatsaan pirstoutunut luoti oli kuitenkin jo turruttamassa miehen keskivartaloa — hän ei pystynyt pitelemään itseään Meten päällä, vaan kierähti lattialle. Miehen jalat sätkivät turhaan hänen yrittäessään kammata itseään takaisin.

Lamaannus levisi miehen muuhun kehoon ja voima Meten kurkkua puristavista käsistä hiipui pois. Mette haukkoi henkeä, yski ja köhi. Hän nousi ylös ja poimi lattialta lamautuspistoolinsa. Kasvojen vasenta puolta kuumotti ilkeästi. Mies, arvattavasti naisen poikaystävä, ehkä huostaan otettavan lapsen isä, jäi lojumaan lattialle vetelänä ja voimattomana. Hän kiroili vielä, sammaltaen, lamaannuksen levitessä kasvojen lihaksiin.

Justin makasi porraskäytävässä. Hänen kainalokotelonsa oli tyhjä eikä asetta näkynyt missään.

”Se nainen”, Justin ähkäisi tuskissaan vatsaansa

pidellen. ”Hänellä oli selkensä takana veitsi...”

Punainen lammikko levisi Justinin alla. Mette kyykistyi säikähtäneenä Justinin viereen.

”Ei”, Justin irvisti. ”Minä selviän kyllä, ota inkubaattori ja mene naisen perään. Hälytän meille apua.”

Mette kaappasi toisella kädellään Justinin kantaman inkubaattorin olalleen ja lähti juoksemaan alas portaikkoa naisen perään. Naisella oli Justinin lamautuspistooli, jota piti varoa. Toisaalta nainen oli jo tehnyt ainakin yhden virheen — hänen olisi pitänyt ampua sillä heitä molempia, Metteä ja Justinia, saadakseen itselleen enemmän etumatkaa.

Mette sai alempana portaikossa juoksevan naisen aseensa tähtäimeen.

”Seis!” hän karjaisi.

Nainen säntäsi alaspäin hänen huudostaan välittämättä. Mette ryntäsi portaita alas niin nopeasti kuin vain uskalsi ja sai naisen pian uudelleen tähtäimeensä. Hän laukaisi aseensa, mutta nainen ehti juuri rappuihin alta pois. Lamauttimen ammus iskeytyi porrastasanteelle tulleen sivustakatsojan nivusiin. Mies horjahteli typeryneenä. Ammus halvaannutti hetkessä miehen lonkan ja jalan pettäessä alta hän kaatui portaikkoon holtittomana kuin räsynukke.

Perkeleen perkele, Mette kirosi rynnätessään alas ja loikatessaan portaiden alapäässä liikkumattomana makaavan miehen yli. Hän saisi pomoltaan taas nuhteita kovakouraisuudestaan. Entä, jos hän ei tällä kertaa selviäisikään pelkällä puhuttelulla?

Askelten äänet loppuivat äkisti. Mette seisahtui välittömästi ja painautui seinää vasten. Nainen oli pysähtynyt johonkin toisen kerroksen tasalle. Oliko hän jäänyt väijymään vai pyrkikö hiipimään ulos talosta?

Huohottaen Mette lähestyi alas vievää portaikkoa. Hän kurkisti nopeasti kaiteen yli ja ehti vetäytyä vain vaivoin pois luotien tieltä — nainen oli jäänyt odottamaan häntä! Mutta heti laukausten jälkeen askeleet kaikuivat jälleen portaikossa.

Mette syöksyi ulko-ovesta kerrostalojen väliselle kujalle. Ulko-oven ikkuna räsähti rikki lamauttimen luodin iskeytyessä siihen. Mette sukelsi suurten roskalaatikoiden väliin suojaan. Nainen tulitti häntä kohti sokkona, luodit ropisivat ympärillä oleviin seiniin ja laatikoihin.

Tulitus taukosi hetkeksi. Mette kierähti laatikoiden välistä takaisin kujalle ja ampui nopeasti muutaman laukauksen pakoon juoksevan naisen perään. Yksi luodeista osui pakaraan, lamautuspistooli tipahti naisen kädestä — hän kompuroi vielä hetken eteenpäin jalkojen veltostuessa ja rojahti sitten roskalaatikoita vasten.

Mette kirosi mielessään. Toivottavasti nainen ei nyt saanut keskenmenoa. Hän karisti lasinsiruja hiuksistaan, pyyhkäisi hikeä otsaltaan ja lähti astelemaan kohti maahan kaatunutta naista, joka yritti vielä epätoivoisesti saada itsensä ylös.

”Vitun noita-akka!” maassa makaava nainen huohotti hengästyneenä. Hiki helmeili naisen otsalla. ”Et saatana vie mun lasta!”

Mette työnsi lamautuspistoolinsa takaisin kainalokoteloon. Kurkkuun koski, poskea jomotti, vasen silmä oli muurautumassa umpeen.

”Älä vie mun lasta!” nainen henkäisi, tällä kertaa anovasti. Lamaannus turrutti jo hänen kasvojensa lihaksia ja puhe kävi epäselväksi. ”Oon ollu kuivilla koko tän ajan...” nainen sopersi ”...lapsen takia...”

Se selvää verikokeessa, Mette ajatteli.

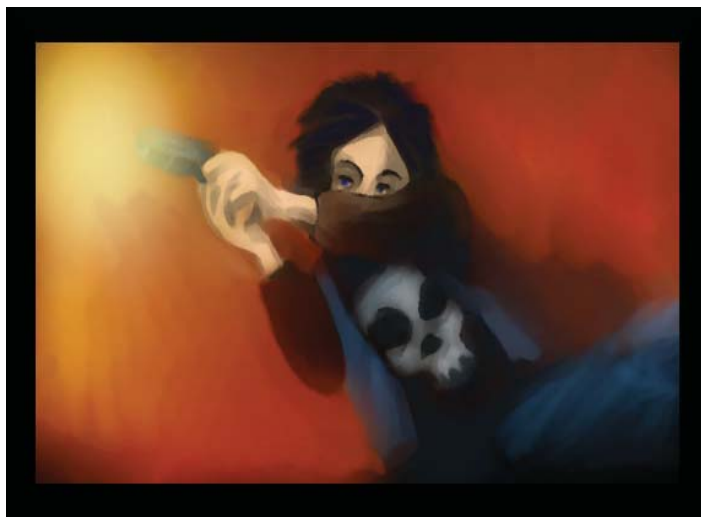
”Älä vie mun lasta”, kyyneleet valuivat naisen silmistä tämän tuijottaessa suoraan Metteä silmiin. ”Älä...”

Mette polvistui selällään makaavan naisen viereen ja avasi inkubaattorin laukun. Hän otti laukusta veitsen, jolla leikkasi naisen puseron auki ja paljasti luisevan rintakehän, pienet luumunkokoiset rinnat ja litteän vatsan.

Naisen suu ei enää liikkunut, mutta sinisistä silmistä heijastui kauhu ja epätoivo.

Mette nosti inkubaattorin naisen vatsalle.

”Pakkoabortti”, hän sanoi itsekseen valitessaan kannettavan keskoskaapin ohjelmaa.

©Markus Koskimies

Vatsalle asetettu inkubaattori ankkuroi pihdeillään itsensä kiinni naiseen. Sen sisuksista työntyivät vatsan päälle putki.

”Tämä ei satu lainkaan”, Mette sanoi naiselle lähinnä tottumuksesta. Nainen ei kyennyt halvaantumiseltaan sanomaan mitään, mutta silmistä valui valtoimenaan kyyneliä.

Putken pää injektoidi puudutusainetta ja viilsi vatsan auki. Muutama kapea verinoro valui vatsaa pitkin kujalle. Kärsmäinen putki työntyivät kohtuun ja nosti pavunkokoisen sikiön sisuksiinsa. Putki vetäytyi takaisin inkubaattoriin ja liimasi mennessään viillon kiinni.

Hetken kuluttua keinokohdun kylkeen syttyi vihreä valo. Se oli tehnyt sikiölle nopean tarkastuksen ja todennut sen terveeksi.

”Hyviä uutisia”, Mette sanoi maassa makaavalle naiselle pakatessaan inkubaattoria takaisin laukkuun. ”Poika on terve, joten et saa syytteitä hänen pahoinpitelystään tai kuolemantuottamuksesta. Hän saa varmasti hyvän sijaiskohdun tai -kodin.”

Mette nousi seisomaan ja heitti inkubaattorin olalleen. ”Sinä ja miehesi, te sen sijaan päädytte vankilaan virkamiehen väkivaltaisesta vastustamisesta.”

Hän puhalsi. Tehtävä oli suoritettu. Etäältä kuuluivat jo hälytysajoneuvojen sireenien äänet.

Justin. Taustalle työnnetty huoli tulvahti Meten mieleen. Hölkätessään takaisin talon ulko-ovelle hän yhtäkkiä tajusi kantavansa lasta.

© Markus Koskimies 2010

Saatesanat novelliin suojelusenkeli

Olen 38-vuotias Oulussa asuva ohjelmistosuunnittelija. Olen aina ollut kiinnostunut erityisesti neljästä asiasta - tarinankerronnasta, avaruudesta, tekniikasta ja tulevaisuudesta. Nuorena halu tarinankerrontaan ja innostus piirtämiseen johtivat sarjakuvien tekemiseen, mutta niiden teon työläyden takia into lopahti vanhemmiten. Kun pari vuotta sitten iski kipinä tehdä tarinat kirjoittamalla, niin scifi oli täysin päivänselvä genrevalinta.

Suojelusenkeli on ensimmäinen julkaistu novellini. Se sai ideansa Tiede 2030 -teemanumerossa olleesta pienestä pohdinnasta siitä, kuinka tulevaisuuden tekniikka voisi vaikuttaa vaikkapa aborttilainsäädäntöön. Olin silloin ideoimassa novellia Usvan Tulevaisuuden rikos -teemanumeroon ja niin syntyi ajatus tulevaisuuden sosiaalitoimiston kovaotteisesta kenttäagentista Metestä hoitamassa huostaanottotapausta.

Tarina luiskahti mielikuvista kirjoitettuun

muotoon itsekseni. Se on monella tavalla minulle tyypillinen tarina: koetan välttää mustavalkoisia asetelmia tarinan keskeisissä elementeissä, koetan kirjoittaa tarinat suoraviivaisesti ja välttelen sanoilla tai rakenteilla kikkailua. Tästä syystä monia tarinoitani pidetään kylminä ja tylyinä, vaikka ainakin omassa mielessäni niillä on inhimillinen ja lämminhenkinenkin pohjavire.

Tarinani ovat usein osa jotain sarjaa. Suojelusenkeli sijoittuu Cityplexiksi kutsumaani karikatyyriseen tulevaisuuden maailmaan. Kun käyttää aikaa taustan kehittämiseen, niin sitä on mukava käyttää useammankin tarinan tarpeisiin. Samoin on laita henkilöhahmojen kanssa - on täysin mahdollista, että Mette saa tulevaisuudessa uusia toimeksiantoja.

Markus Koskimies

<http://mkoskim.drivehq.com>

<http://mkoskim.deviantart.com>

ALBIINOJEN AIKA

Taina Teerialho

Sinä kesänä joistakin pihan kukkasista katosi kaikki väri. Oli päivänkakkaroita ilman keltaista mykiötä ja ruusuja vailla lehtivihreää saati punaa, kärhämöitä, malvikkeja ja pellavia – pelkkää valkoisia. Tähän ei löytynyt syytä, ja toisaalta, yksittäisiä tapauksiahan ne olivat.

Meidän firman pihamaalla oli perhoskukkia, niitä köyhän miehen orkideoja. Theresa sanoi niidenkin tulleen valkoisiksi.

Ilmari ja minä menimme tutkimaan puskaa. Se ei ollut vioittunut, mutta syvä entinen väri oli poissa. Sitä ei tuntunut vaivaavan kuivuus, liika kastelu tai ravinteidenpuute.

Veimme näytteen Talvitiele. Tämä aikoi ensin sanoa jotain, kun toimme hänen pöydälleen kukkasen varsineen, mutta keskittyi näytteeseen.

Talvitien vuoksi me olemme mielellämme täällä töissä. Hänellä ei kauluspaitaa ollut ja kaikkea hän katsoi nähdäkseen, ei arvostellakseen.

Näyte ei kuitenkaan paljastanut mitään. Talvitie sanoi lähettävänsä sen eteenpäin. Minne, sitä hän ei sanonut. Hän suhtautui asiaan harvinaisen suurella vakavuudella.

Me olimme levottomia, mutta vaaran merkkinä emme sitä pitäneet, vielä.

Juuri, kun yksittäisiin kasvien muutoksiin oli vähän tottunut, vaikka hätkähtihän niitä silti, katosi vesi. Ainakin Ilmari uskoi niiden liittyvän toisiinsa. Hän ei osannut sanoa, miten.

Vesilaitos määrättiin heti valmiuteen, siitä paikasta. Talvitie vilahdi käytävässä, sen jälkeen häntä ei sitten näkynytkään.

Veden katoaminen tuntui todella hälyttävältä ajatukselta, sillä satokautena vettä tarvittiin. Ja alueen karja! Näin kuun alussa oli lounaisessa 22 astetta, kasvukausi jatkui yhä ja olikin odotettavissa alkusyksyyn vähintään miellyttävää päivälämpöä.

Viranomaisilmoitusten mukaan vesi oli kadonnut. Meidän laitoksemme mittareiden mukaan paineet ja tasot olivat normaalilukemissa. Jotain oli kuitenkin tapahtunut, se oli selvää.

Siksi mekin vesilaitokselta lähdimme kesken työpäivän tarkistamaan kaivoja, runko-ojia ja rantaa.

Lähes kaikki jalkautuivat. Joku onneton lähetti vielä epäili, ettei vedelle mitään olisi tapahtunut, varmaan Ani, se hätähouso lähettimme. Minä kiristin ponnaria lippiksen alla ja kirosin lähetit entiseen aikaan, jolloin pikaviestejä ajettiin vielä mopoilla.

– Ette te mitään tajuiskaa, Ani tuhahti. – Onneksi tutkijat sentään osaa meikäläistä arvostaa.

– Mitkä tutkijat, Ilmari kysyi.

Ani ei välittänyt vastata. Sanoin Ilmarille, ettei taisi juuri hänen pikapostinsa vaihtua kakkosluokan postiksi.

Hämmensi katsoa jokea. Tyhjä. Mikään kaunis näky se ei ollut, polkupyöriä, pulloja, ruokoton törky peitti joenpohjaa. Koko asiassa oli vain yksi vika. Mikään ei haiskahtanut. Jos vesi oli kadonnut, sikäli kuin näin saattoi olettaa, miksei mädänhajua nousut? Ilmari ei tuntunut kuuntelevan, vaikka ihmettelin lemun puuttumista. Ani sen sijaan hyöri joka puolella. Koetin väistää. Sitä paitsi minulla oli hiki. Edessäni avautui vanhan hiekkarannan pohja. Tunsin voittamatonta halua kulkea uoman poikki. Olkoon kiviä ja likaa.

Astelin entiseen vedenrajaan ja hämmästyin lähes hengiltä. Vedenviileä tunne levisi nilkkoihin, pohkeisiin ja edelleen. Miten se oli mahdollista?

Joku huusi rannalla.

– Helvekko, heti pois sieltä!

Vilkaisin laiskasti rantapusikkoon. Se oli se Ani. Sai huutoa, kyllä tähän maailmaan vielä huutoa mahtui.

– Takaisin, ekkö näe, sulla on jo aivan valkoset jalat!

Vilkaisin alas. Sitten tulikin kiire.

Sen jälkeen myös yliopistollisen lääkäreille. He eivät olleet sen viisaampia. Vuoteessa tuntui vaikealta maata. Tuijotin varpaitani järkyttyneenä. Kääntelin ja kaivelin, mutta valkoinen väri ihossa tuntui pysyvältä. Ehkä se lähtisi vain kulumalla?

Ilmari kertoi terveisiä Talvitieltä. Henkilökunnalle oli jo ilmoitettu, että vesi sai kaiken menettämään värinsä. Siltikin, ettei vettä voinut nähdä.

– Miltä jalat tuntuvat?

– Eivät erityisesti miltään.

– Jos voin auttaa, niin tiedät mistä minut tavoitat.

– Joo-joo.

– Turpa umpeen. Minä tarkoitan sitä.

Lupasin.

Sitten hänen oli pakko mennä.

Jotakin olisi pakko juoda. Hoitaja katsoi anovasti. Sain eteeni tyhjältä näyttävän mukin. Jalkani olivat jo valkoiset, joten juominen ei tuntunut järkevältä, vaikka nestehukka väsyttikin.

– Mitä tapahtuu, jos juon?

Hoitaja nosti mukin huulilleen ja nielaisi. Hänen huuliinsa jäi valkoinen rantu, kuin lapsena lasista jääneet maitoviikset. Hän otti uuden mukin, täytti sen näkymättömällä vedellä ja tarjosi uudelleen.

Harkittuani päätin, ettei mikään ollut janoa pahempaa. Kulautin puoli litraa vettä kitusiini. Maku ei ollut muuttunut. Janoisena vedessä on viileän makea sävy, kulaus kuin kastetta. Virkistysin.

– Saanko pyytää jotain?

– Mitähän se olisi, hoitaja kysyi ja hänen silmiinsä tuli kiehtova vivahdus.

Mutta halusin takaisin töihin. Jos heillä ei ollut varsinaista lääketieteellistä syytä pitää minua osastolla, niin minusta olisi enemmän hyötyä vesilaitoksella.

Tietenkään hoitaja ei voinut luvata mitään. Hän haki paikalla lääkärin. Lääkäri oli töykeä, vetosi jopa siihen, että olin saattanut psyykkisesti altistua stressitekijöille ja että heidän olisi oman turvallisuuteni vuoksi syytä tutkia lisää.

– Mistä tässä sitten on kyse, minä kysyin.

– Kyllä teille sitten kerrotaan, kun asia on selvä, lääkäri vastasi.

– Mitä minulle seuraavaksi tehdään?

– Verikoe, ihonäyte, rasiustesti ja...

– Mitä te testaatte?

– Kyllä teille sitten kuulette, lääkäri vastasi.

Sillä hetkellä tavoitin hoitajan katseen, joka ei tohtinut katsoa mihinkään tai keneenkään. Kuuntelin lääkärin ääntä, vakuuttavampaa kuin oli. Tunnistin tyypin, joka ei voi myöntää, ettei tiedä eikä osaa.

Soitin Ilmarille. Sanoin, että tulee autolla sairaalan eteen puolen tunnin sisällä ja pitää moottorin käynnissä.

Siitä tuli nopea lähtö, hyppäsin autoon ja karkasimme kuin konkarit. Toivoin, ettei hoitaja joutuisi vaikeuksiin. Kiitin Ilmaria ja huomasin hänellä aurinkolasit ja valkoiset kädet.

– Näytät mikkihiireltä.

– Pesin kädet hanavedellä, Ilmari naurahti.

Vettä oli joka puolella. Se odotti näkymättömänä kaikkea elollista kuin ansa. Kuinka moni kastuisi ennen kuin tajuaisikaan?

Oikeaa vastausta ei kukaan tiennyt.

Varmaa oli vain, että meillä olisi pian valkoiset metsät, sateiden valkaisemat ruohikot ja fauna. Valkoisia valaita ei erottaisi tummista.

– Miten kutsutaankaan sellaisia, joiden väritys eroaa muista, kysyin. – Jotka syntyvät valkoisina? Pian kaikki muuttuu valkoiseksi, pian kaikki syntyvät valkoisina.

– On muita murheita kuin termit... Eikö sinua

häikäise ulkona? Ota hansikaslokerosta lasit, ettet tule lumisokeaksi, Ilmari käski. – Täällä on satanut.

– Ja sateen jälkeen paistaa aurinko.

Valkoinen heijasti valoa kosteissa pinnoissa tehokkaasti. Otin lasit.

Mahdollisesti sairaalassa huomattiin karkaamiseni. Se vain jäi suurempien ongelmien alle. Erikoisuutislähetystä tuli jatkuvalla syötöllä. Näkymättömyys teki erityisesti sumusta salakavalaa. Ensimmäisten sadepilvien vahingot olivat myös todettavissa. Tuhoilta kukaan ei ollut osannut suojautua. Joku onneton oli kuollut sydänkohtaukseen, kun näkymätön pisara kerrallaan oli valkaissut hänen hiuksensa, ihonsa ja vaatteensa. Yksivärisuus loi ongelmia. Toistaiseksi liikennevalot olivat värillisiä, mutta liikennemerkit eivät enää olleet. Niin tiestö kuin jalankulku olivat ruuhkautumassa. Vain junat liikennöivät.

Yhdysvalloissa uskonnolliset hurmosliikkeet voimistuivat. Partaprofeettojen maailmanloppu tuntui silti ylimitoitetulta, kyseessähan oli vain yhden tekijän muutos, värin.

Sitten surun ja kuoleman väri valkoinen iski liikkeelle mellakat Kiinassa ja Intiassa. Suru-uutiset levisivät mellakoiden helmoissa, tuhansia ja tuhansia jäi riehuvien joukkojen jalkoihin.

Muuallakin ihmiset kävivät tuskissaan toistensa kimppuun. Olisi luullut ihonvärien poistumisen merkinneen tasa-arvon lisääntymistä ja rauhaa.

Katselin uutisia Ilmarin kanssa aulan näytöltä. Häikäisevän auringon saattoi sulkea ulos ainoastaan pimentävillä verhoilla. Hiljaisilla käytävillä kuului vain puhdistamon pumpun etäinen ääni, vähän erilaisena kuin ennen.

Jopa Ilmari vaipui apatiaan. Ajattelin, että olisin voinut yhtä hyvin jäädä sairaalaan.

Muita ei paikalla ollut kuin me kaksi. Jacko oli järkyttynyt mustan ihonsa katoamisesta ja saanut työpaikkalääkäriltä sairaslomaa kolme päivää. Theresa sen sijaan oli ilmoittanut, ettei vahinkoa ollut peruuttaminen ja lähtevänsä töihin, vaikka sitten ruman värisenä. Hän oli kuitenkin ajanut

kolarin ennen keskustan risteyskäsiä. Jian oli lähtenyt rauhoittelemaan vanhempiaan.

– Kunpa voisi ratkaista tämän jotenkin, sanoin.

Ilmari haroi valkoisia hiuksiaan:

– Näytän niin jumalattoman vanhalta.

– Entäs minä sitten, puuskahdin. – Eihän valkoinen edes ole mikään väri.

Uusimmissa kokeissamme vesi oli säilyttänyt ominaisuuksistaan jäätympisteeseen, sulamispisteeseen ja elastisuutensa... se vain oli näkymätöntä.

– Mmm, Ilmari myönsi. – Tylsä juttu. Eikun takaisin töihin.

Ehdotin, että antaisimme automatiikan toimia ja menisimme miettimään olennaisimpia elämäntarkoituksia oluen ääreen. Ilmari ei edes vastannut, vaan käveli oitis työhuoneensa ohi.

– Olutkin on nykyisin valkoista, Ilmari sanoi.

– Maistuu varmaan maidolta.

Se tuntui vitsiltä, mutta nostaessani pubissa valkoista lasia oivalsin, miten samanlaisilta kaikki juomat näyttivät. Maistoin epäröiden. Mallas oli kitkerää, entisellään.

– Kuule, kysyin. – Keksitkö ruokia, joiden valmistamiseen ei käytetä vettä?

– Keskityn syömiseen, en kokkaamiseen.

Epäilin, että silmänilo ruuasta taisi kyllä olla historiaa.

Emme olleet ainoat asiakkaat, mutta puheensorinaa tiskillä ei kuulunut. Kyllä sen ymmärsi. Tämä kaikki veti hiljaiseksi.

Ilmari aikoi sytyttää tupakan, muttei saanut tulitikkua syttymään. Hän luovutti. Samassa hän otti kassinsa.

– Ei perkele, se ääni... Kaikki koneet kävivät täysillä, vaikka peruskäynti olisi riittänyt. Jotain tapahtuu juuri nyt.

Lähetinlippis näkyi altailla ensimmäisenä.

Ani ja muitakin näkyi, jokaisella lippalakit varjostamassa silmiä. Liikkeet olivat ripeitä.

– Tuo hätähousu on saanut kavereita, sanoin.

– Monta kaveria, Ilmari totesi. – Ehkä nää on niitä tutkijoita, jotka heikäläistäkin arvostaa? Ja jokaisella, jumalauta, noita typeriä lakkeja. Eihän lipan varjosta ketään edes tunnista...

En vastannut. Ilmari oli joskus huomautellut vaatetyylistäni. Ensimmäistä kertaa mieleeni tuli, että rennolla vaatetuksella saattoi olla muutakin merkitystä. Se liittyi ryhmiin, naamioihin, valepukuihin – jos ei lippis, niin työasu. Täydellinen, vaaraton lähetin univormu.

Ilmari oli oikeassa. Lipan alta oli vaikea tunnistaa varjoon peittyviä kasvoja.

Miehiä tuli koko ajan lisää. Viisitoista. Ehkä siitä syystä emme kävelleet paikalle suoraan. Seurasimme, miten vanhaan kunnan veteen sekoitettiin puhdistamon laitteilla valkoisista säkeistä kemikaalia. Sekoitteen liuetessa hävisi vesi näkyvistä.

– Onko tämä sellaista, miltä se näyttää, Ilmari kuiskasi.

– Miltä tuo sinusta sitten näyttää?

– Ympäristöririkokselta.

– Tämä voi olla eräänlainen vesisota.

– Sinähän se tässä sivari olet, Ilmari sanoi. – Minä olen vain tällainen reservinmies.

– Mitäs reservinmies sitten käsket?

Ilmari hymyili aavistuksen. Mutta niinhän se oli. Hänen oli arvioitava, mitä meidän oli tehtävä. Peräännyimme hänen johdolla vesilaitoksen operatiivisen johdon eli Talvitien huoneeseen, kuten Ilmari selitti. Löysimme Talvitien köytettyä tuolistaan.

Sen vuoksi häntä ei siis ollut näkynyt. Ilmari repäisi jeesusteipin suulta. Montako terroristeja on, Talvitie kysyi heti. Sitten hän käski antamaan kännykkänsä. Minä hain sitä ja Ilmari nyrhi köysiä irti.

– Valitse ryhmäpuheluun Uusitalo hätäkeskuksesta, Jalonen Hämeenlinnasta, Kovalainen Kuopiosta ja Lintunen Kemistä.

– Isku lounaassa, Talvitie sanoi kännykkään, jota pitelin hänen korvallaan. Sen jälkeen hän kuunteli.

– Viisitoista varmaa havaintoa, tunnistus on vahvistettu.

En voinut olla ajattelematta, miten tässä vakaumuksen miehenä autoinkin heitä kuten sotilaallisessa operaatiossa. Mitä olin tekemässä? Sitten katsoin Ilmaria, jonka otsalla kihelmöi hiki hänen repiessään huonolla terällä köysiä. Katsoin Talvitietä, joka oli aina kohdellut minua reilusti. Siinä oli kaksi miestä, jotka eivät kusettaneet. Eikä kukaan meistä antaisi pilata vesiä, täällä tai missään.

Halusin vain tehdä oikein. Helvetti, tappamaan en kyllä suostuisi.

– Hakeudumme suojaan, Talvitie sanoi kuin olisi kerrannut kuulemaansa. – Menkää väestönsuojaan.

Tarjosin Talvitiele puhelinta. Se oli laitettava rintataskuun, sillä vapautuneissa käsissä ei veri vielä kiertänyt.

– Me ei kaveria jätetä, Ilmari sanoi.

Hän nosti Talvitien, kallisti selkäänsä kuin loukkaantuneen. Kiirehdin avaamaan ovea. Alakertaan ehdimme viidessä minuutissa.

Kuulimme jo lentokoneet, sen jälkeen hyvin läheltä laukaistut laukaukset.

– Yrittävät saada lentokoneita alas, Talvitie kähisi Ilmarin askelten tahdissa.

Väestönsuojassa suljin oven. Ilmari tuki Talvitien istumaan kuntolaitteelle.

– Se ovi pysyy sitten kiinni. Ette avaa ennen kuin annan luvan, Talvitie vannotti.

Ensimmäinen räjähdys jysäytti suoraan palleaani. En oikeastaan kuullut sitä, se tuli suoraan kehoon. Siitä eteenpäin minulla ei ole selkeää muistikuvaa. Jossain vaiheessa tajusin Ilmarin puhuvan minulle.

– Tule. Vaara ohi.

Oven takana oli raivaajia, kypärät ja suoja-puvut päällään. Me astuimme peräkkäin ulos raunioihin. Etäämpänä odotti helikopteri meitä tyhjäksi raivatulla aukealla, jossa oli ollut muistaakseni vesilaitoksen

parkkipaikka. Epätodellinen tunne jatkui vielä, kun nousimme Harjakankaan ylle ja suuntasimme kohti kaupunkia, yli ihmisten kansoittamien teiden. Pakenevien autot tukkivat tiet.

Pelastuslaitoksella rauhallinen nainen otti meidät vastaan ja tarkasti kuntomme. Meillä ei ollut vammoja, mitä nyt valkoisia käsiä tai jalkoja.

Talvitien mielestä meidän oli parasta yöpyä hänen tuttavansa luona. Maamerkinä toimi vanha tiilinen vesitorni. Puutalokorttelien santakadut pölysivät levottomista ihmisistä. Joku kertoi näkemästään merenrannalla. Toinen kertoi pakastaneensa vettä, pakastepussin avulla näki jääkuutiot. Livahdimme huomaamattomasti yhden talon portista.

– Varasin petipaikkoja, nainen ovensuusta sanoi.

Talvitie ja Ilmari saivat jakaa naisen leveän sängyn. Puinen talo oli hyvä pesä. Nukahdin lattian patjalle sokeaan ja pimeään uneen.

Me aloitimme uudella vesilaitoksella ja puhdistamalla. Kaikki muuttui jossain määrin rakennustyömaaksi.

Muuttuneelle vedelle ei tuntunut olevan tehtävissä mitään. Se pysyi näkymättömänä ja värjäävänä. Sen ominaisuus tarttui herkästi saastumattomaan veteen.

Saunoin, hieroin, kuorin. Mikään käsittely ei muuttunut. Muistin nyt. Albiinolta puuttuu ihosta tai silmän kehäkalvosta normaali tumma väriaine. Tai kasvin kehälehdistä värit.

Yliopistolta minuun ja Ilmariin otti yhteyttä kalatutkija Max. Kysyin, miten kalat olivat selviytyneet.

– Huonosti, valkoiset kalat erottuvat vedestä kuin valkoinen jänis ruohikosta.

Max kyseli kahluukokemuksestani ja Ilmarin käsienpesusta. Ilmari neuvoi Maxia juttelemaan vesiyhdistyksen kanssa.

– Heti seuraavaksi, Max lupasi.

– Miten kalat sitten lisääntyvät, kun ovat kaikki valkoisia, kysyin. – Tarkoitan, miten ne tunnistavat

kaltaisensa ilman värejä.

– Yhtä huonosti kuin ihmiset, tutkija vastasi happamesti. – Tätä en sitten ole sanonut. En halua tutkimuksestani missään nimessä poliittista.

Seuraavat viikot olivat vesilaitoksella niin kiireisiä, ettei nukkumiselle juuri jäänyt aikaa. Kylpylät, planetaariot ja uimahallit tuli ohjeistaa, tarkistaa vedenlaatua kaikkialla. Mutta sen taustalla olivat hitaammat tapahtumat jo liikkeellä.

Niihin ei vesiterrori ollut yksin syyllinen, ei sentään. Joku älypää oli päätellyt, että mitä ei voinut muuttaa, siitä piti olla ääriylpeä. Syntyi valkoväristen ryhmä. Albiinot erottuivat, eivätkä he olleet vähemmistö. Se ei merkinnyt turvaa.

Ihmiset alkoivat puhua uudesta aikakaudesta. Sille tuli nimi.

Kotimaan vesioikeudenkäynneistä sikisi mutkikkaita, ne jatkuivat kuukaudesta toiseen. Muualla huhuttiin käytetyn pikaoikeutta. Hieman kiusallisesti oikeudenkäynnit nostivat meidät julkisuuteen. Talvitie pyrki osoittamaan, että toimimme vain välttämättömän tilanteen edessä ja vähäisillä tiedoillamme. Kaikille se ei tuntunut riittävän.

Talvitie ja Ilmari saivat sankarin roolin, joka kiusaannutti heitä tavattomasti. Minuakaan ei kuvailtu ihan vapisevana paskahousuna.

Paikasin jälleen yhden pyhimysjutun luettuani lippalakin pöytään. Kirosin raskaasti.

– Voivoi sentään, Ilmari härnäsi mutta vakavoitui. – Eivät ne sentään valehtele. Sinä autoit. Miksi muuten teit sen?

– Miten niin miksi, väistin vastaamasta.

– Helvetti. Minä olen koulutettu hätätilanteisiin, ja Talvitie samoin. Mutta sinua ei. Silti et säästännyt nahkaasi. Mitä ajattelit silloin?

En muistanut enää, en kovin hyvin. Muistin katselleeni Ilmariä ja Talvitietä. Muistin ajatelleeni vesistöjä, ihmisiä yleensä.

– Ehkä ajattelin, että olemme täällä kaikki yhdessä tai jotain sellaista. Että jos emme toimi, niin... Ei silti voi sanoa, että kaikki olisi entisellään.

– Se sentään pyörii sittenkin, Ilmari sanoi ja läimäytti olalle. – Mutta sinun olisi syytä ajatella... kuten veteen, niin on sinuunkin lähtemättömästi liittynyt jotain. Olisi

paras opetella elämään sen kanssa.

Me kolme saimme kutsun linnanjuhliin.
– Enkä tule, ilmoitin.
Talvitie ei ollut kuulevinaan. Ilmarikin
kaivoi otsa rypyssä tumman puvun kaapistaan.
Vakuutin, että tällainen hemmo erottuisi heti tärkeiden
ihmisten joukosta.
– Jätä lippis kotiin, Ilmari tokaisi.
– Ja lakkaa venkoilemasta, Talvitie käskei. – Paremminkin
oikeat ihmiset sinne sopivat kuin herrainpellet.
Mutta epävarmuus sinnitteli sisälläni, uusi ja
lamauttava.
Tuli hetki, jolloin jonotimme kättelemään.
Seurasimme vaiti vallasväen keskusteluja. Ilmari
kohotteli kulmakarvojaan. Talvitie mutristeli suutaan.
Vaistosin heidän odottavan minulta jotakin. Muusta he
eivät piitanneet.
Jotakin tapahtui vasta sillä hetkellä.

Muistin Talvitien sanat oikeista ihmisistä. Jos olisi
tarpeen toimia, sen me tekisimme yhdessä. Oivalsin
jotain siitä, mistä tulin ja kuka olin ja etten tarvinnut
kuin ne joihin luotin.

Katsoin vallasväkeä nyt toisin. Heistä oli tullut
enemmän kaikkien ihmisten kaltaisia, joukko, missä
kulkisimme hetken. Eivät olleet puvut ja korut mitään
sen seikan rinnalla, keiden seurassa liikuin. Tuntui, että
se omakin lippis oli yhtä joutava kuin jalokivet. Reliikki
tavallaan, tarpeeton statement. Kaapaisin lakin taskuun.

Presidentti ojensi kätensä, toivotti hyvää juhlapäivää.
Sitten hän kertoi, ettei käsittänyt, miten vältyimme
juoksemasta terroristien syliin.

Ilmari rykäisi ja tokaisi terroristeilla olleen lippalakit.

Eihän se ollut syy. Presidentti katsoi hämmentyneenä
puolisoonsa. Katsoin parhaaksi selventää asiaa:

– Lippalakki on jumalan tapa merkitä typerykset.

© *Taina Teerialho* 2010

Kirjoittajasta

Taina Teerialho (s. 1966) on porilainen
kirjailija. Hänen laajaan ja monipuoliseen
tuotantoonsa kuuluu romaaneja (niin
aikuisille kuin nuorillekin), novelleja,
runoja, näytelmiä ja kuunnelmia.
Prosaistina Teerialho tunnetaan
erityisen taitavana ja pelottomana
jäyhän satakuntalaisen sielunmaiseman
syväluotaajana ja usein hän piilottaa
teksteihinsä hienovaraisia fantastisia
elementtejä. Teerialho on viimeeksi
julkaissut novellikokoelman *Huuli* (2009)
ja runokokoelman *Kootut runot: runoja*
vuosilta 1988-2009 (2010). Parhaillaan
hän työittää uutta romaania.

“Novellin synnystä ei ole oikeastaan muuta
sanottavaa kuin että on hyvin vanha aihe, eikä
taida kymmenen vuotta riittää, ja on kulkenut
pitkään mukani; lippalakki-motiivi tuli mukaan
tarinaan siinä vaiheessa, kun jostain syystä seurasin
fillarilähettiläiden työskentelyä, mäkkärimyyjien
lippiksiä ja muita erinäisiä raksaihmissien
lippisvalikoimia ja oivalsin, että näillähän väriä
tunnustetaan, ei pelkästään normisuoimalaisen
(nuoren ja vanhan) joka sään lakkina.”